

Kenan
Institute
Asia

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด

(กิจกรรมการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการติดตาม
และประเมินผลโครงการส่งเสริม SME)

11 สิงหาคม 2559

เสนอ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (สสว.)

Kenan Institute Asia is a knowledge and capacity building organization implementing results-oriented, social and economic development programming on a not-for-profit basis. With our headquarters in Bangkok, we conduct activities in Cambodia, Lao PDR, Myanmar, Thailand and Vietnam, as well as regional activities in Southeast Asia. Our focus areas include business and economic development, education, public health, and corporate social responsibility.

สถาบันคีนันแห่งเอเชีย (คีนัน) เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร ก่อตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสร้างองค์ความรู้ และดำเนินโครงการที่มุ่งเน้นด้านผลลัพธ์ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คีนันมีสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศไทย โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในประเทศกัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ ไทย และเวียดนาม และดำเนินกิจกรรมในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คีนันมุ่งเน้นดำเนินกิจกรรมใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจและเศรษฐกิจ นวัตกรรมการศึกษา การสาธารณสุข และความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ในการเสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ในการทำหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) รวมทั้งมีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลการส่งเสริม SME เพื่อวางรากฐานการพัฒนาและขับเคลื่อนธุรกิจ SME ให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลชุดปัจจุบัน ในการประกาศให้ SME เป็นวาระแห่งชาติ

การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เห็นชอบให้ สสว. ดำเนินโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด โดยเน้นการรวมกันเป็น Cluster เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของ SME และเพื่อให้การติดตามผลการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องเห็นถึงความคืบหน้าของการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่อไป รวมถึงการพัฒนา นโยบาย การเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมด้วย ดังนั้น แนวคิดของการดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผล จึงต้องมีความชัดเจนและสามารถวัดผลสำเร็จของงานได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่จะกำกับหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

สสว. จึงเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลโครงการ เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงาน และใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแนวทางการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดและวิธีการจัดเก็บข้อมูล แนวโน้มในการพัฒนาตัวชี้วัดการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นประโยชน์ในอนาคต บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดในการบูรณาการการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวชี้วัด คือ 1) เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลโครงการที่มีแนวทางการจัดเก็บผลการดำเนินงานชัดเจน รวมถึงการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตัวชี้วัดการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นประโยชน์ในอนาคต 2) เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยติดตามและประเมินผลโครงการ และหน่วยงานที่จัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดยมีแนวทางในการพัฒนาตัวชี้วัดประกอบด้วย

- 1) การศึกษา รวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากแหล่งข้อมูลดังนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2558 – 2559 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2555 – 2559 รวมถึงตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารโลก (World Bank) องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ตัวชี้วัดและวิธีการวัดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการศึกษานานาชาติ (IMD) และ World Economic Forum (WEF) ทั้งในภาพรวมและรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพธุรกิจ รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตัวชี้วัดและวิธีการวัดที่เหมาะสมกับประเทศไทย จำนวน 8 ท่าน
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์และโครงการ โดยให้ข้อเสนอแนะเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) และเป้าหมายของงบประมาณบูรณาการเรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 3) วิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการเพื่อสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด รวมถึงเสนอแนะตัวชี้วัด วิธีการวัด และวิธีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาโครงการ และการติดตามและประเมินผลโครงการ
- 4) วิเคราะห์และเสนอแนะตัวชี้วัดที่จะใช้ในการพัฒนา SME โดยครอบคลุมมิติทางเศรษฐกิจ และแนวโน้มในอนาคต (Mega Trend) แนวโน้มการเติบโตของกิจการ เพื่อให้สามารถดำเนินการติดตามข้อมูลได้จริง เป็นรูปธรรม มองเห็นถึงการพัฒนา SME ที่มีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้นและเป็นประโยชน์ในอนาคต เช่น ศักยภาพของธุรกิจ การสนับสนุนปัจจัยเอื้อของภาครัฐ ความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างเครือข่ายธุรกิจและความเข้มแข็งของเครือข่ายธุรกิจ (Network & Cluster) เป็นต้น

รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น ได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาตัวชี้วัดและวิธีการวัดที่เหมาะสมกับประเทศไทย ทั้ง 3 ระดับ คือ 1) ระดับผลผลิต (Output) 2) ระดับผลลัพธ์ (Outcome) และ 3) ระดับผลกระทบ (Impact/Ultimate Goal) เพื่อการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย สสว. อาทิ ตัวชี้วัดไม่ควรมีมากเกินไป เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความเป็นจริงในระดับผลลัพธ์และผลกระทบ ได้แก่ สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีการจดทะเบียนธุรกิจเพิ่มขึ้น/จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวนยอดขายและรายได้ที่เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลจากเงินทุนที่ได้จากสินเชื่อ ผลิตภาพแรงงานของ SME และมูลค่าคำสั่งซื้อล่วงหน้า หลังเจรจาจับคู่ธุรกิจ เป็นต้น ตัวชี้วัด 8 แนวทาง (Theme) คือ

1) การพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Start-Up Theme)

- ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
- ระดับผลลัพธ์ เช่น จำนวนนักธุรกิจรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น
- ระดับผลผลิต เช่น จำนวน SME ที่เข้ารับการอบรมเพื่อจัดตั้งธุรกิจใหม่

2) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Access to Finance Theme)

- ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
- ระดับผลลัพธ์ เช่น สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าร่วมโครงการที่ได้รับสินเชื่อ/จำนวนผู้เข้าโครงการทั้งหมด
- ระดับผลผลิต เช่น จำนวน SME ที่เข้ารับการอบรมเพื่อเชื่อมโยง SME สู่แหล่งเงินทุนและสินเชื่อ

3) ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี (Access to Technology Theme)

- ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
- ระดับผลลัพธ์ เช่น จำนวน SME ที่ได้มาตรฐาน ISO 9000
- ระดับผลผลิต เช่น หลักสูตร SME เพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ

4) ด้านการเข้าถึงตลาด (Access to Market Theme)

- ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
- ระดับผลลัพธ์ เช่น รายได้เพิ่มที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากการขยายตลาดในต่างประเทศ
- ระดับผลผลิต เช่น จำนวน SME ที่เข้ารับการอบรมความรู้เรื่องตลาดและการเข้าถึงตลาด

- 5) ด้านหลักธรรมาภิบาล (Good Governance Theme)
 - ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
 - ระดับผลลัพธ์ เช่น จำนวน SME ที่มีจริยธรรม คุณธรรม ต่อพนักงาน ตามมาตรฐาน มรท. 8001
 - ระดับผลผลิต เช่น จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
- 6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Theme)
 - ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
 - ระดับผลลัพธ์ เช่น จำนวน SME ที่มีมาตรฐานแรงงานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Accountability 8000 : SA 8000)
 - ระดับผลผลิต เช่น จำนวน SME ที่เข้ารับการอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม
- 7) ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม (Environment Theme)
 - ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
 - ระดับผลลัพธ์ เช่น จำนวน SME ที่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองฉลากเขียว
 - ระดับผลผลิต เช่น จำนวน SME ที่เข้ารับการอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม
- 8) ด้านการพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Theme)
 - ระดับผลกระทบ เช่น สัดส่วน GDP SME / GDP ของประเทศ
 - ระดับผลลัพธ์ เช่น ยอดขายที่เพิ่มขึ้นของ SME
 - ระดับผลผลิต เช่น แผนพัฒนาเครือข่าย SME (Cluster Roadmap)

สสว.หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตัวชี้วัดด้านการติดตามและประเมินผล SME จำนวน 8 แนวทาง ทั้ง 3 ระดับ จะช่วยให้การบริหารโครงการของ สสว. และหน่วยร่วมดำเนินการ สามารถติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการส่งเสริม SME ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้นโยบายการส่งเสริม SME บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการส่งเสริม SME และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีพันธกิจในการกำหนดนโยบายและเป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

หนึ่งในภารกิจสำคัญของ สสว. คือ การติดตามผลการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเพื่อให้การติดตามผลการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สสว. จึงมีการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลโครงการ เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ แนวโน้มในการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไปในอนาคต

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารรายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ท่านในการให้มุมมองในการพัฒนาตัวชี้วัด เพื่อสนับสนุนและส่งเสริม SME ในประเทศไทยให้สามารถดำเนินธุรกิจและสร้างความได้เปรียบแข่งขันอย่างยั่งยืนต่อไป

ฝ่ายติดตามและประเมินผล

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กุมภาพันธ์ 2559

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	i
คำนำ	v
1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME	1
2. การวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์และโครงการ	77
3. การวิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด	94
4. การวิเคราะห์และเสนอแนะตัวชี้วัดที่จะใช้ในการพัฒนา SME ในช่วงระยะเวลาต่อไป	99
5. ร่างคู่มือแนวทางการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด	104
6. การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาตัวชี้วัดการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผล โครงการให้กับเจ้าหน้าที่ สสว.	108
<u>ภาคผนวก ก</u> ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิฯ	
<u>ภาคผนวก ข</u> เอกสารประกอบการถ่ายทอดองค์ความรู้	
<u>ภาคผนวก ค</u> ใบลงทะเบียนผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเอกสารประกอบการอบรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กลุ่มปัจจัยหลัก ปัจจัยย่อย และจำนวนเกณฑ์ชี้วัดของ IMD	5
2. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ IMD	10
3. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ World Bank	16
4. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ WEF	26
5. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ OECD	35
6. สรุปความสอดคล้องกันของตัวชี้วัดของ IMD, World Bank, WEF และ OECD	38
7. ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณบูรณาการและยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริม SME	54
8. การเชื่อมโยงเป้าหมายรวม สู่เป้าหมาย สสว. และโครงการส่งเสริม SME	57
9. การวิเคราะห์กรอบแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME พ.ศ. 2555-2559	59
10. ข้อมูลประเภทอุตสาหกรรม SME ในสิงคโปร์	64
11. ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ กิจกรรมและตัวชี้วัดของ SPRING Singapore	66
12. ข้อเสนอแนะตัวชี้วัดจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	73
13. หัวข้อตัวชี้วัดที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ	75
14. ความเชื่อมโยงระหว่างผลกระทบ ผลลัพธ์และผลผลิต ในการส่งเสริม SME	77
15. ความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางในการพัฒนา Development Theme	79
16. ตัวชี้วัดในโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME เทียบกับ มิติตัวชี้วัดของ UNIDO	97
17. สรุปแนวโน้มกระแสโลกแห่งอนาคต	99

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1. วิธีในการคัดเลือกตัวชี้วัด	2
2. กระบวนการในการสร้าง ASEAN SME Policy Index	30
3. การจัดสรรงบประมาณการ	55
4. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของ SPRNG Singapore	62
5. กระบวนการพัฒนาธุรกิจ SME ในแต่ละขั้นตอน	63
6. ตัวชี้วัดที่สำคัญของ SPRING Singapore	65
7. Checklist for the assessment of SME policies and programmes	70
8. The results chain	95
9. เปรียบเทียบระหว่าง Logical framework และ Results chain	96

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME

1.1. บทนำ

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2557¹ มีจำนวนทั้งสิ้น 2.74 ล้านราย โดยคิดเป็นร้อยละ 99.73 ของจำนวนวิสาหกิจทั่วประเทศ โดยมูลค่าของ GDP ของประเทศ ในปี 2557 เท่ากับ 13,148,601 ล้านบาท เป็นมูลค่า GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) 5,212,004 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.6 ของ GDP รวมทั้งประเทศ ทั้งนี้มีการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 13,078,147 คนหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.30 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด จะเห็นได้ว่า SME มีบทบาทที่สำคัญต่อภาคธุรกิจของไทย ทั้งในแง่ GDP การกระจายรายได้ และการจ้างงาน ดังนั้นเพื่อให้มีความเชื่อมโยงจากแผนพัฒนาของประเทศสู่แผนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงมีการทบทวนแผนพัฒนาและตัวชี้วัดทั้งในระดับสากลและระดับประเทศ

เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวชี้วัด²

สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวชี้วัด สามารถแบ่งได้ 3 เงื่อนไขดังนี้

- 1) *เข้าใจได้ง่าย (Understandable)*: ตัวชี้วัดนี้จะต้องเข้าใจง่าย ใช้และสามารถเก็บได้โดยผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ
- 2) *ประยุกต์ใช้ได้ (Applicable)*: ตัวชี้วัดนี้จะต้องใช้กับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เชื่อมโยงสู่ธุรกิจ SME และ เกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายหรือ SME ที่ร่วมโครงการ
- 3) *เกี่ยวข้อง (Relevant)*: ตัวชี้วัดนี้ต้องเกี่ยวข้องกับการพัฒนา SME หรือ สอดคล้องกับพันธกิจของ สสว.

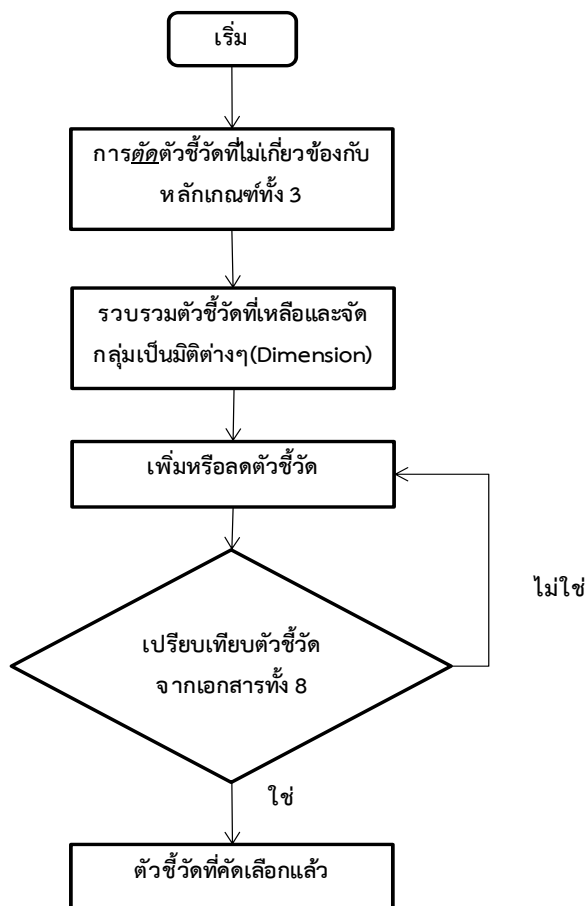
1.2. กระบวนการในการคัดเลือกตัวชี้วัดเบื้องต้น

กระบวนการในการคัดเลือกตัวชี้วัด เริ่มจากการทบทวนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2558-2559 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2555-2559 แสดงในรูปที่ 1 สำหรับ ตัวชี้วัดที่ไม่เกี่ยวข้องกับ 3 เกณฑ์เบื้องต้นจะถูกตัดออกก่อน หลังจากนั้นตัวชี้วัดเหล่านั้นจะถูกจัดแบ่งเป็นกลุ่มในมิติต่างๆ (Dimension) ซึ่งจะมีตัวชี้วัดย่อยในแต่ละกลุ่มนั้น ทั้งนี้ทำการทบทวนตัวชี้วัดเทียบกับ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารโลก

¹ รายงานสถานการณ์ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2558

² ปรับปรุงจาก A sustainability indicator framework for Singapore small and medium-sized manufacturing enterprises, doi:10.1016/j.procir.2015.01.028

(WORLD BANK) องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ(OECD) ตัวชี้วัดและวิธีการวัดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการศึกษานานาชาติ(IMD) และ World Economic Forum (WEF) เพื่อที่จะหามิติ(Dimension) ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้อาจมีการทบทวนตัวชี้วัดของแต่ละเอกสารอีกครั้ง เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่คัดเลือกแล้ว

รูปที่ 1 วิธีในการคัดเลือกตัวชี้วัด

1.2.1. ส่วนประกอบของตัวชี้วัด

ในทางทฤษฎี ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องมีความชัดเจน และใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นเราสามารถที่จะระบุส่วนประกอบของตัวชี้วัดได้ดังนี้

- 1) *วิธีในการวัด (Quantification method)* –ซึ่งหมายถึงสูตรในการที่จะใช้คำนวณตัวชี้วัด อาจจะเป็นต่อหน่วย หรือ การวัดประสิทธิผล
- 2) *หน่วยในการวัด (Unit of measurement)* –อาทิ (จำนวนบาท เปอร์เซ็นต์ จำนวนวัน)

- 3) เป้าหมายในการปรับปรุง (Improvement goal) – หมายถึงแนวทางในการปรับปรุงเพื่อให้บรรลุประสิทธิผล
- 4) ช่วงเวลาในการวัด (Period of measurement) – ระยะเวลาในการคำนวณตัวชี้วัด (เช่น รายปี รายเดือน และอื่นๆ)

1.3. ตัวชี้วัดและวิธีการวัดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

1.3.1. ความเป็นมา

สถาบันการจัดการนานาชาติ หรือ IMD เป็นสถาบันการศึกษาด้านการบริหารธุรกิจประเภทไม่แสวงหากำไร ตั้งอยู่ที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จัดการสอนทางด้านการจัดการ การบริหาร การเงิน และเศรษฐกิจ ได้ดำเนินการสำรวจความสามารถในการแข่งขันและจัดพิมพ์รายงานชื่อ The World Competitiveness Yearbook (WCY) มาตั้งแต่ปี 2532 เพื่อวิเคราะห์และจัดอันดับความสามารถของประเทศต่างๆ ในการสร้างและรักษาภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้องค์กรต่างๆ สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ภายใต้สมมติฐานว่าการพัฒนาประเทศต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในระดับองค์กร ไม่ว่าจะเป็นในภาคเอกชนหรือภาครัฐ อย่างไรก็ตามองค์กรจำเป็นต้องดำเนินการภายใต้สภาวะแวดล้อมของประเทศซึ่งอาจเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยในเดือนกรกฎาคม 2558 IMD ได้ประกาศผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของนานาชาติประเทศทั้งหมด 61 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ประจำปี 2558 IMD จัดให้สหรัฐฯ เป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ไทยอยู่ในอันดับที่ 30 และเป็นประเทศในอาเซียนอันดับที่ 3 รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซียตามลำดับ

ด้านความร่วมมือกับประเทศไทย IMD ได้ดำเนินการโครงการ Thailand Competitiveness Enhancement Program โดยความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ปี 2552 ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการได้กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.3.2. วัตถุประสงค์

- เพื่อวัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ โดยเน้นการใช้ปัจจัยเชิงโครงสร้าง
- เพื่อจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ อย่างมีรูปแบบชัดเจน

- เพื่อสร้างแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและองค์กรธุรกิจ
- เพื่อสร้างแนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนให้ดีขึ้น

1.3.3. กรอบแนวคิด

IMD ได้ให้ความหมาย ความสามารถในการแข่งขัน คือ “ความสามารถของประเทศในการสร้างและรักษาภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศซึ่งจะนำไปสู่ความมั่งคั่งในระยะยาว” IMD เน้นการใช้ปัจจัยเชิงโครงสร้างเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่แบ่งออกเป็น 4 เสาหลัก (Main Pillars)/กลุ่มปัจจัยหลัก (Competitiveness Factors) ดังนี้

1. *Economic Performance* - สมรรถนะทางเศรษฐกิจ

การประเมินเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาคของเศรษฐกิจภายในประเทศ ได้แก่ เศรษฐกิจภายในประเทศ การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ การจ้างงาน และระดับราคา (ค่าครองชีพ)

2. *Government Efficiency* - ประสิทธิภาพของภาครัฐ

ขีดความสามารถของนโยบายภาครัฐที่เอื้อต่อความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน ได้แก่ การบริหารการเงิน การคลัง นโยบายการคลัง และการดำเนินงานของปัจจัยสถาบัน รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ และกรอบเกณฑ์ทางด้านสังคมต่างๆ

3. *Business Efficiency* - ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ

สถานะแวดล้อมของประเทศที่เอื้ออำนวยให้องค์กรต่างๆ สามารถดำเนินงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีผลกำไรและอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตลาดแรงงาน ตลาดการเงิน ระเบียบวิธีการบริหารจัดการ ทัศนคติ และค่านิยม

4. *Infrastructure* - โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น โครงสร้างการขนส่ง โครงสร้างทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โครงสร้างทางบุคลากรและสุขภาพ โครงสร้างทางสิ่งแวดล้อมและการศึกษาจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของการดำเนินธุรกิจ

โดยแต่ละกลุ่มปัจจัยหลัก (Competitiveness Factors) แบ่งเป็นปัจจัยย่อย (Sub-factor) 5 ส่วน ภายใต้แต่ละปัจจัยหลัก และภายใต้แต่ละปัจจัยย่อยจะประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัด (Criteria) ซึ่งรวมทั้งสิ้น 342 เกณฑ์ชี้วัด

ตารางที่ 1 กลุ่มปัจจัยหลัก ปัจจัยย่อย และจำนวนเกณฑ์ชี้วัดของ IMD

เสาหลัก/ปัจจัยหลัก (Competitiveness Factors)	ปัจจัยย่อย (Sub-factor)	จำนวนเกณฑ์ชี้วัด (Criteria)
สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)	<ul style="list-style-type: none"> ● เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy) ● การค้าระหว่างประเทศ (International Trade) ● การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment) ● การจ้างงาน (Employment) ● ราคาสินค้า (Prices) 	84
ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)	<ul style="list-style-type: none"> ● ฐานะการคลัง (Public Finance) ● นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) ● โครงสร้างเชิงสถาบัน (Institutional Framework) ● กฎหมายและกฎระเบียบทางธุรกิจ (Business Legislation) ● โครงสร้างทางสังคม (Societal Framework) 	71
ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency)	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลิตภาพและประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Productivity & Efficiency) ● ตลาดแรงงาน (Labor Market) ● การเงิน (Finance) ● การบริหารจัดการ (Management Practices) ● ทักษะและค่านิยม (Attitudes and Values) 	71
โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างพื้นฐานทั่วไป (Basic Infrastructure) ● โครงสร้างการขนส่ง ● โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (Technological Infrastructure) 	116

เสาหลัก/ปัจจัยหลัก (Competitiveness Factors)	ปัจจัยย่อย (Sub-factor)	จำนวนเกณฑ์ชี้วัด (Criteria)
	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure) ● สุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment) ● การศึกษา (Education) 	

วิธีการเก็บข้อมูลเกณฑ์ชี้วัดต่างๆ เพื่อนำมาจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันนั้นประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1) *Hard data (Competitiveness measured)* เป็นข้อมูลที่ได้มาจากองค์กรระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ของทั้ง 61 ประเทศ ซึ่งแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ

- Hard data ประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัดจำนวน 138 เกณฑ์ โดยจะใช้จัดอันดับในทุกระดับตั้งแต่ระดับเกณฑ์ชี้วัด (Criteria Ranking) ไปจนถึงระดับภาพรวมเปรียบเทียบกันทุกประเทศ (Overall Ranking)
- Background data ประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัดจำนวน 86 เกณฑ์ ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและใช้จัดอันดับในระดับเกณฑ์ชี้วัดเท่านั้น เช่น ข้อมูลจำนวนประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นต้น ตัวเลขสถิติและตัวชี้วัดต่างๆ ส่วนใหญ่นำมาจากรนาคารโลก OECD (The Organization for Economic Co-operation and Development) องค์กรสหประชาชาติ องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ องค์กรการค้าโลก (WTO) ฯลฯ

2) *Soft data (Competitiveness perceived)* เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร (Executive opinion survey) ซึ่งเป็นการสอบถามข้อมูลจากผู้บริหารที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจระดับนานาชาติ และอยู่ในระดับการบริหารตั้งแต่ระดับกลางจนถึงระดับสูงทั้ง 61 ประเทศ ประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัดจำนวน 118 เกณฑ์

1.3.4. ข้อสังเกตด้านกระบวนการจัดอันดับและเกณฑ์ชีวิตของ IMD

1. การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของ IMD ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงโครงสร้าง และใช้ข้อมูล Hard data ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงตัวเลขสถิติคิดเป็นน้ำหนัก 2/3 ของเกณฑ์ชีวิตทั้งหมด
2. IMD มีจุดเด่นในด้านองค์กรพันธมิตร ทำให้สามารถรวบรวมข้อมูลเชิงตัวเลขสถิติและตัวชี้วัดที่ทันสมัยจากองค์กรระดับชาติ ระดับนานาชาติต่างๆ เช่น World Bank, UNESCO, OECD, ILO, UNDP, IMF, WTO เป็นต้น
3. การที่ IMD ได้จัดทำรายงาน The World Competitiveness Yearbook (WCY) เพื่อจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี 2532 จนถึงปัจจุบัน มีประเทศที่ได้รับการจัดอันดับเปลี่ยนแปลงกันไปในแต่ละปีอยู่ระหว่าง 49-61 ประเทศ หรือคิดเป็นประมาณ 2 ใน 7 ของจำนวนประเทศทั้งหมดในโลก
4. จำนวนเกณฑ์ชีวิตทั้งหมดที่ IMD ได้ใช้ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในแต่ละปี มีการเปลี่ยนแปลงทุกปี เช่น ในปี 2557 มี 338 เกณฑ์ชีวิต ในขณะที่ปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 342 เกณฑ์ชีวิต แสดงให้เห็นว่า IMD ได้มีความพยายามปรับปรุงเกณฑ์ชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อมของโลกอย่างต่อเนื่องทุกปี

1.3.5. ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจประจำปี 2558 ของ IMD

ในปี 2558 IMD ได้ทำการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ จาก 61 ประเทศเศรษฐกิจ โดยได้เพิ่มประเทศมองโกเลียเข้ามาเป็นประเทศที่ 61 เนื่องจากประเทศมองโกเลียมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วมาก (11.6% GDP Growth) โดยในภาพรวมนั้น สหรัฐอเมริกายังครองอันดับ 1 จากการจัดอันดับเช่นเดียวกับในปี 2014 สืบเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาที่มีความยืดหยุ่น ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยี การริเริ่มนวัตกรรมใหม่ๆ ตลอดจนประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐาน ศักยภาพของภาคธุรกิจ และความแข็งแกร่งทางการเงิน ตามด้วยฮ่องกง (2), และสิงคโปร์ (3) ขณะที่สวีตเซอร์แลนด์ตกลงมาอยู่อันดับที่ 4 ในปีนี้ ตามด้วยแคนาดา (5) ขณะที่ลักเซมเบิร์กเลื่อนขึ้นมากอยู่ในลำดับที่ 6 จากอันดับที่ 11 เมื่อปี 2557 นอร์เวย์ (7), เดนมาร์ก (8), สวีเดน (9) และเยอรมนี (10) ที่ยังคงติดอันดับประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในกลุ่ม 10 อันดับแรก เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภูมิภาคเอเชียซึ่งประกอบด้วย 9 ประเทศเศรษฐกิจ ได้แก่ ฮ่องกง สิงคโปร์ ไต้หวัน มาเลเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย

พบว่าจาก 9 ประเทศเศรษฐกิจนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งอันดับขึ้นและลงต่างกันไป โดยมี 4 ประเทศที่มีอันดับดีขึ้น มี 4 ประเทศ ที่มีอันดับลดลง และ 1 ประเทศที่มีอันดับเท่าเดิม โดยประเทศที่อันดับดีขึ้น ได้แก่ ฮองกง (จาก 4 ขยับขึ้นสู่ลำดับที่ 2) , ใต้หวัน (จาก 13 ขยับขึ้นสู่ลำดับที่ 11), เกาหลีใต้ (ขยับขึ้นจาก 26 มาอยู่ที่ 25) และฟิลิปปินส์ (ขยับขึ้นจาก 42 สู่ที่ลำดับ 41) ส่วนประเทศที่อันดับตกลง ได้แก่ มาเลเซีย (จาก 12 ลดลงมาอยู่ลำดับที่ 14), ญี่ปุ่น (จาก 21 ตกมาอยู่ลำดับที่ 27), ไทย (จาก 29 ลดลงสู่ 30) และอินโดนีเซีย (จาก 37 ตกลงสู่ 42) ในขณะที่สิ่งค้ำประกันอันดับ 3 จากการจัดอันดับเช่นเดียวกับในปี 2014

สำหรับในกลุ่มประเทศเขตเศรษฐกิจเกิดใหม่ขนาดใหญ่มีการปรับตัวเล็กน้อย เช่น บราซิล (จากอันดับ 54 ลดลงสู่ 56) และแอฟริกาใต้ (ขยับจาก 52 ลงเป็น 53) ในขณะที่จีน (จาก 23 ขยับขึ้นสู่ 22) และเม็กซิโก (จาก 41 ขยับขึ้นสู่ 39) และอินเดียยังคงระดับเดิม (44)

1.3.6. บทวิเคราะห์ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และแนวทางการพัฒนาธุรกิจ SME ของประเทศไทย

1. ประเทศไทยจะต้องเร่งปรับปรุง คือ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (Total Expenditure on R & D) ความสามารถทางภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ผลกระทบของกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพของการคมนาคมทางอากาศ และ ด้านอุปทานพลังงานในอนาคตที่มีต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว
2. ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ของประเทศไทยที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ การปรับปรุงด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพที่ยังคงอยู่ในอันดับต่ำในทุกภาคเศรษฐกิจ การพัฒนาแนวปฏิบัติด้านการบริหารจัดการ ความไม่พอเพียงของแรงงานที่มีฝีมือ บทบาทของธนาคารและตลาดทุนในการสนับสนุนภาคธุรกิจ
3. ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ที่ประเทศไทยควรได้รับการปรับปรุง คือ กฎหมายธุรกิจบางข้อที่ยังขาดความสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ กฎระเบียบภาครัฐที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ
4. ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ของประเทศไทยควรได้รับการพิจารณา คือ ด้านความเสี่ยงจากการย้ายฐานการผลิตของกลุ่มทุนธุรกิจต่างชาติ ด้านความสามารถทางการค้าระหว่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อธุรกิจนำเข้าส่งออก

ในขณะที่ปัจจัยด้านการจ้างงานถือเป็นจุดแข็งของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศไทย
ถือว่ามีอัตราการว่างงานที่ต่ำ

5. จากผลการวิเคราะห์การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจประจำปี 2558 ของ
IMD สะท้อนแนวโน้มว่า ศักยภาพความสามารถในการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยี การริเริ่ม
นวัตกรรมใหม่ๆ ของภาคธุรกิจ ภายใต้โครงสร้างองค์กรที่แข็งแกร่งเพื่อให้พนักงานสามารถ
ปฏิบัติงานได้โดยประสบผลสำเร็จ คือ ปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการ
แข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ และทุกๆภาคธุรกิจควรเพิ่มความพยายามที่จะลดผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมให้เหลือน้อยที่สุด ภายใต้โครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพโดยการสนับสนุนจาก
ภาครัฐ

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ IMD

No.	Dimension	Sub-category	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
						Process	Output	Outcome	Impact
1	Productivity and Efficiency	Overall productivity	GDP per person employed	US\$	Estimates GDP per person				X
2	Productivity and Efficiency	Labor productivity	GDP per person employed per hour	US\$	Estimates GDP per person per hour				X
3	Labor Market	Compensation levels	Total hourly compensation in manufacturing	US\$	Wages + supplementary benefits per hour			X	
4	Labor Market	Remuneration of management	Total base salary plus bonuses and long-term incentives	US\$	Base salary plus bonuses and long-term incentives			X	
5	Labor Market	Employee training	Employee training priority	High-Low	Employee training priority in companies	X			
6	Labor Market	Labor force	Percentage Labor force of population	%	% Total Labor force of population	X			
7	Labor Market	Skilled labor	Skilled labor availability	No.	No. of Skilled labor is readily available	X			
8	Finance	Banking and financial services Efficiency	Banking and financial services support business	US\$	Banking and financial services do support business activities efficiently	X			
9	Management Practices	Customer satisfaction	Customer satisfaction in companies	%	% Customer satisfaction is emphasized in companies		X		
10	Domestic Economy	Economic size	Gross Domestic Product (GDP)	US\$	Calculated Gross Domestic Product (GDP)				X
11	Domestic Economy	Economic sectors size	Percentage economic sectors of GDP	%	Breakdown of the economic sectors, percentage of GDP				X
12	Domestic Economy	Economic wealth	GDP per capita	US\$	Estimates GDP per capita				X

No.	Dimension	Sub-category	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator	Lagging Indicator		
						Process	Output	Outcome	Impact
13	International Trade	Current account balance	Current account balance (%)	%	Percentage Current account balance of GDP				X
14	International Trade	Balance of trade	Balance of trade (%)	%	Percentage Balance of trade of GDP				X
15	International Trade	Exports of goods	Exports of goods (%)	%	Percentage Exports of goods of GDP				X
16	Employment	Employment level	Employment (%)	%	Percentage Employment of population			X	
17	Employment	Employment growth	Employment change (%)	%	Estimates percentage Employment change			X	
18	Business Legislation	Government subsidies	Government subsidies to private and public companies (%)	%	Government subsidies to private and public companies as a percentage of GDP	X			
19	Technological Infrastructure	Expenditure on R&D	Business expenditure on R&D (\$)	US\$	Business expenditure on R&D	X			
20	Technological Infrastructure	% Expenditure on R&D	Business expenditure on R&D (%)	%	Estimates percentage Business expenditure on R&D of GDP	X			
21	Technological Infrastructure	Researchers in R&D	Researchers in R&D per capita	No.	Researchers in R&D per million people	X			
22	Health and Environment	% Total health expenditure	Total health expenditure (%)	%	Percentage Total health expenditure of GDP	X			
23	Health and Environment	Total health expenditure per capita	Total health expenditure per capita	US\$	Total health expenditure US\$ per capita	X			

1.4. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารโลก (World Bank)

1.4.1. ความเป็นมา

ธนาคารโลกก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1944 โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาต่อเนื่องมาจากธนาคาร ระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (IBRD) ที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการฟื้นฟูหลังภาวะสงคราม และพัฒนามาสู่การบรรเทาความยากจนทั่วโลกในปัจจุบัน ผ่านการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับพันธมิตร ขององค์กร คือ สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ (International Development Association : IDA) และสมาชิกอื่นๆ ในกลุ่มธนาคารโลก ได้แก่ บริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (International Finance Corporation: IFC) สถาบันประกันการลงพันพหุภาคี (Multilateral Guarantee Agency: MIGA) และ ศูนย์นานาชาติสำหรับการชำระเงินของข้อพิพาทการลงทุน (International Centre for the Settlement of Investment Disputes: ICSID)

แม้ว่าการฟื้นฟูยังคงเป็นส่วนสำคัญของการทำงานขององค์กร อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน การบรรเทาความยากจนอย่างยั่งยืนยังคงเป็นเป้าหมายหลักที่ครอบคลุมการทำงานขององค์กร นอกจากนี้ ธนาคารโลกยังให้ความสำคัญในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทางธนาคารโลกเล็งเห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในประเทศกำลังพัฒนา ทั้งในแง่ของสังคมและเศรษฐกิจ อีกทั้ง การพัฒนาภาคเอกชนของประเทศเหล่านี้ให้ยั่งยืนยิ่งขึ้นอยู่กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเหล่านี้ยังคงประสบความลำบากในการต่อสู้กับ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจในห้องถิ่นและไม่สามารถเข้าถึงเงินทุนหรือการสนับสนุนในรูปแบบอื่นๆ ตามต้องการได้ ผู้ประกอบการจำนวนมากที่ต้องล้มเหลวไป

เพื่อเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นผู้นำระหว่างประเทศของธนาคารโลก ทางกลุ่มธนาคารโลกจึงได้จัดตั้งฝ่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโลก ซึ่งเป็นความร่วมมือของธนาคารโลกและบริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ เป็นการรวบรวมความเชี่ยวชาญด้านนโยบายสำหรับธุรกิจขนาดเล็กของธนาคารโลกกับประสบการณ์ระดับองค์กรและธุรกรรมต่างๆ ของบริษัทเงินทุนระหว่างประเทศไว้ด้วยกันเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโครงการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ใหม่และดีขึ้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ จะขึ้นอยู่กับบทเรียนสำคัญต่างๆ ในเรื่องของการสนับสนุนที่ได้ผลและไม่ได้ผลจากการทำงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งเพิ่ม

ความคิดริเริ่มใหม่ๆ ในการสนับสนุนซึ่งการสนับสนุนจะเน้นในแง่ของการให้คำปรึกษาและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และจะไม่เน้นในเรื่องของการจัดหาเงินทุน

1.4.2. วัตถุประสงค์

- ประสานงาน ส่งเสริม และตรวจสอบกิจกรรมธุรกิจ SME ของกลุ่มธนาคารโลก
- สร้างความร่วมมือและร่วมกันออกแบบและสนับสนุนความคิดริเริ่มใหม่ๆ กับผู้เล่นชั้นนำระดับโลกในด้านต่างๆ เช่น ไมโครไฟแนนซ์ สินเชื่อโดยตรงแก่ผู้ประกอบการ SME และการร่วมทุน บริการด้านการพัฒนาธุรกิจ และกิจกรรมอินเทอร์เน็ตและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)
- ประสานงานและส่งเสริมการทำงานของกลุ่มธนาคารโลก ร่วมกับผู้บริจาคทวีภาคีและพหุภาคีอื่นๆ
- ระบุ เผยแพร่ และส่งเสริมการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในระดับโลกสำหรับกิจกรรม SME ต่างๆ
- พัฒนา เผยแพร่ และประยุกต์ใช้การทำงานและตัวชี้วัดผลกระทบสำหรับโครงการส่งเสริมธุรกิจ SME ต่างๆ เป็นต้น

1.4.3. กรอบแนวคิด

- มุ่งเน้นการดำเนินงานที่ขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า เน้นกลยุทธ์และการประเมินผล
- เครื่องมือที่ใช้ได้จริงในทางปฏิบัติเพื่อช่วยกลุ่มธนาคารโลกในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ช่วยพัฒนาการช่วยเหลือด้านเทคนิค, การสนับสนุนทางการเงินและการปฏิรูปนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SME
- การวางแผนการดำเนินงานที่เน้นความเห็นพ้องในกลุ่มธนาคารโลกสำหรับการทำงานด้านส่งเสริมธุรกิจ SME ในแต่ละประเทศ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ควรจะทำให้เกิดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ

- การเลือกกลุ่มเฉพาะเน้นโครงการที่กลุ่มธนาคารโลกพร้อมพันธมิตรจะสามารถให้การสนับสนุนได้อย่างเต็มที่

1.4.4. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่จัดทำโดยธนาคารโลกนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 20 กลุ่มตัวชี้วัด ได้แก่

1. ด้านเกษตรกรรมและการพัฒนาชนบท
2. ด้านประสิทธิภาพในการช่วยเหลือ
3. ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศ
4. ด้านเศรษฐกิจและความเติบโตทางเศรษฐกิจ
5. ด้านการศึกษา
6. ด้านพลังงานและการทำเหมือง
7. ด้านสิ่งแวดล้อม
8. ด้านหนี้ต่างประเทศ
9. ด้านภาคการเงิน
10. ด้านเพศ
11. ด้านสุขภาพ
12. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
13. ด้านความยากจน
14. ด้านภาคเอกชน
15. ด้านภาครัฐบาล
16. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
17. ด้านการพัฒนาสังคม
18. ด้านการคุ้มครองทางสังคมและแรงงาน
19. ด้านการค้า
20. ด้านการพัฒนาเมือง

และเนื่องจากธนาคารโลกเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ให้การช่วยเหลือในระดับประเทศเพื่อมุ่งไปสู่เป้าประสงค์หลักในการลดทอนความยากจนของโลก ดังนั้น ตัวชี้วัดต่างๆ จะเน้นการประเมินผลในระดับประเทศทั้งสิ้น ไม่ได้ลงลึกในรายละเอียดตัวชี้วัดระดับองค์กรและระดับบุคคล และเป็นตัวชี้วัดผลกระทบแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ในการติดตามและประเมินผลการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในแง่ของกลุ่มเครือข่ายและผู้ประกอบการรายบุคคลนั้น สามารถนำตัวชี้วัดของธนาคารโลกบางส่วนมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งตัวชี้วัดผลกระทบเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประเมินผลกระทบจากโครงการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้ประกอบการขนาดย่อมและผู้ประกอบการรายบุคคล เนื่องจากตัวชี้วัดที่ได้คัดเลือกมานั้น จะครอบคลุมในหลายมิติ เช่น ด้านเศรษฐกิจและความเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในเรื่องของรายได้ ด้านการค้า ด้านภาครัฐบาลและเอกชน ด้านแรงงาน และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศักยภาพผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อมทั้งในรูปแบบกลุ่มคลัสเตอร์และรายบุคคลได้ถูกนำมารวบรวมไว้ในตารางดังต่อไปนี้ โดยตัวชี้วัดที่คัดเลือกมาจะเป็นตัวชี้วัด (Indicator) ไม่ใช่ดัชนี (Index) อีกทั้ง ยังเป็นตัวชี้วัดผลกระทบ (Impact indicator) ที่อยู่ภายใต้ตัวชี้วัดตาม (Lagging indicator) ทั้งสิ้น

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ World Bank

Dimension	No.	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
					Process	Output	Outcome	Impact
Economic & Growth	1	GDP	US\$	Sum of gross value added by all resident producers in the economy plus any product taxes and minus any subsidies not included in the value of the products				X
Economic & Growth	2	GDP Growth	annual %	Annual percentage growth rate of GDP at market prices based on constant local currency. Aggregates are based on constant 2005 U.S. dollars				X
Economic & Growth/ Trade	3	Imports of goods and services	US\$	the value of all goods and other market services received from the rest of the world. They include the value of merchandise, freight, insurance, transport, travel, royalties, license fees, and other services, such as communication, construction, financial, information, business, personal, and government services.				X
			annual % growth	Annual growth rate of imports of goods and services based on constant local currency				X
			% of GDP					X
Economic & Growth/ Science and Technology	4	Charges for the use of intellectual property, payments	US\$	Payments between residents and nonresidents for the authorized use of proprietary rights (such as patents, trademarks, copyrights, industrial processes and designs including trade secrets, and franchises) and for the use, through licensing agreements, of produced originals or prototypes (such as copyrights on books and manuscripts, computer software, cinematographic works, and sound recordings) and related rights (such as for live performances and television, cable, or satellite broadcast)				X
Economic & Growth	5	Charges for the use of intellectual property, receipts	US\$	receipts between residents and nonresidents for the authorized use of proprietary rights (such as patents, trademarks, copyrights, industrial processes and designs including trade secrets, and franchises) and for the use, through licensing agreements, of produced originals or prototypes (such as copyrights on books and manuscripts, computer software, cinematographic works, and sound recordings) and related rights (such as for live performances and television, cable, or satellite broadcast)				X
Economic & Growth/ Trade	6	Exports of goods and services	US\$	the value of all goods and other market services provided to the rest of the world. They include the value of merchandise, freight, insurance, transport, travel, royalties, license fees, and other services, such as communication, construction, financial, information, business, personal, and government services.				X
			annual % growth				X	
			% of GDP				X	
Economic & Growth	7	Industry, value added	US\$	Industry corresponds to ISIC divisions 10-45 and includes manufacturing (ISIC divisions 15-37). It comprises value added in mining, manufacturing (also reported as a separate subgroup), construction, electricity, water, and gas. Value added is the net output of a sector after adding up all outputs and subtracting intermediate inputs.				X
			annual % growth	Annual growth rate for industrial value added based on constant local currency. Aggregates are based on constant 2005 U.S. dollars				X
			% of GDP				X	

Dimension	No.	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
					Process	Output	Outcome	Impact
Economic & Growth	8	Manufacturing, value added	US\$	refers to industries belonging to ISIC divisions 15-37. Value added is the net output of a sector after adding up all outputs and subtracting intermediate inputs.				X
			annual % growth	Annual growth rate for manufacturing value added based on constant local currency. Aggregates are based on constant 2005 U.S. dollars				X
			% of GDP					X
Economic & Growth	9	GNI	US\$	sum of value added by all resident producers plus any product taxes (less subsidies) not included in the valuation of output plus net receipts of primary income (compensation of employees and property income) from abroad				X
Economic & Growth	10	GNI growth	annual % growth					X
Economic & Growth/ Trade	11	Good exports	US\$	refer to all movable goods (including nonmonetary gold and net exports of goods under merchanting) involved in a change of ownership from residents to nonresidents.				X
Economic & Growth	12	Net trade in goods and services	US\$	derived by offsetting imports of goods and services against exports of goods and services. Exports and imports of goods and services comprise all transactions involving a change of ownership of goods and services between residents of one country and the rest of the world				X
Economic & Growth	13	Net trade in goods	US\$	the difference between exports and imports of goods. Trade in services is not included				X
Economic & Growth/ Trade	14	Service exports	US\$	Services refer to economic output of intangible commodities that may be produced, transferred, and consumed at the same time.				X
Economic & Growth	15	Services, etc., value added	US\$	Services correspond to ISIC divisions 50-99. They include value added in wholesale and retail trade (including hotels and restaurants), transport, and government, financial, professional, and personal services such as education, health care, and real estate services. Also included are imputed bank service charges, import duties, and any statistical discrepancies noted by national compilers as well as discrepancies arising from rescaling. Value added is the net output of a sector after adding up all outputs and subtracting intermediate inputs.				X
			annual % growth	Annual growth rate for value added in services based on constant local currency. Aggregates are based on constant 2005 U.S. dollars				X
			% of GDP					X
Economic & Growth/ Private Sector	16	Trade in services	% of GDP	the sum of service exports and imports divided by the value of GDP				X

Dimension	No.	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
					Process	Output	Outcome	Impact
Economic & Growth/ Private Sector	17	Transport services	% of service exports	Transport covers all transport services (sea, air, land, internal waterway, pipeline, space and electricity transmission) performed by residents of one economy for those of another and involving the carriage of passengers, the movement of goods (freight), rental of carriers with crew, and related support and auxiliary services. Also included are postal and courier services. Excluded are freight insurance (included in insurance services); goods procured in ports by nonresident carriers (included in goods); maintenance and repairs on transport equipment (included in maintenance and repair services n.i.e.); and repairs of railway facilities, harbors, and airfield facilities (included in construction).				X
Economic & Growth/ Private Sector	18	Travel services	% of service exports	Travel covers goods and services acquired from an economy by travelers for their own use during visits of less than one year in that economy for either business or personal purposes. Travel includes local transport (i.e., transport within the economy being visited and provided by a resident of that economy), but excludes international transport (which is included in passenger transport. Travel also excludes goods for resale, which are included in general merchandise.				X
Education	19	Unemployment, total	% of total labor force	the share of the labor force that is without work but available for and seeking employment.				X
External Debt	20	Current account balance	US\$	the sum of net exports of goods and services, net primary income, and net secondary income				X
Infrastructure/ Trade	21	ICT goods exports	% of total good exports	include telecommunications, audio and video, computer and related equipment; electronic components; and other information and communication technology goods. Software is excluded.				X
Infrastructure/ Trade	22	ICT service exports	US\$	Information and communication technology service exports include computer and communications services (telecommunications and postal and courier services) and				X
			% of service exports					X
Private Sector/ Trade	23	Commercial service exports	US\$	total service exports minus exports of government services not included elsewhere.				X
Private Sector/ Trade	24	Food exports	% of merchandise exports	Food comprises the commodities in SITC sections 0 (food and live animals), 1 (beverages and tobacco), and 4 (animal and vegetable oils and fats) and SITC division 22 (oil seeds, oil nuts, and oil kernels).				X
Private Sector/ Trade	25	Merchandise exports	US\$	Merchandise exports show the f.o.b. value of goods provided to the rest of the world				X
Private Sector/ Trade	26	Merchandise trade	% of GDP	the sum of merchandise exports and imports divided by the value of GDP				X
Private Sector	27	New business registered	Number	the number of new limited liability corporations registered in the calendar year.				X

Dimension	No.	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
					Process	Output	Outcome	Impact
Public Sector/ Trade	28	Taxes on exports	% of tax revenue	all levies on goods being transported out of the country or services being delivered to nonresidents by residents. Rebates on exported goods that are repayments of previously paid general consumption taxes, excise taxes, or import duties are deducted from the gross amounts receivable from these taxes, not from amounts receivable from export taxes.				X
Public Sector	29	Taxes on goods and services	% of revenue	include general sales and turnover or value added taxes, selective excises on goods, selective taxes on services, taxes on the use of goods or property, taxes on extraction				X
Public Sector	30	Tax on international trade	% of revenue	include import duties, export duties, profits of export or import monopolies, exchange profits, and exchange taxes.				X
Science and Technology/ Trade	31	High-technology exports	US\$	products with high R&D intensity, such as in aerospace, computers,				X
			% of manufactured exports	pharmaceuticals, scientific instruments, and electrical machinery.				X
Science and Technology	32	Patent application, residents	Number	Patent applications are worldwide patent applications filed through the Patent Cooperation Treaty procedure or with a national patent office for exclusive rights for an invention--a product or process that provides a new way of doing something or offers a new technical solution to a problem. A patent provides protection for the invention to the owner of the patent for a limited period, generally 20 years.				X
Science and Technology	33	Research and development, expenditure	% of GDP	current and capital expenditures (both public and private) on creative work undertaken systematically to increase knowledge, including knowledge of humanity, culture, and society, and the use of knowledge for new applications. R&D covers basic research, applied research, and experimental development.				X
Science and Technology	34	Research in R&D	Per million people	professionals engaged in the conception or creation of new knowledge, products, processes, methods, or systems and in the management of the projects concerned. Postgraduate PhD students (ISCED97 level 6) engaged in R&D are included.				X
Science and Technology	35	Trademark applications, total	Number	Trademark applications filed are applications to register a trademark with a national or regional Intellectual Property (IP) office. A trademark is a distinctive sign which identifies certain goods or services as those produced or provided by a specific person or enterprise. A trademark provides protection to the owner of the mark by ensuring the exclusive right to use it to identify goods or services, or to authorize another to use it in return for payment. The period of protection varies, but a trademark can be renewed indefinitely beyond the time limit on payment of additional fees.				X

Dimension	No.	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
					Process	Output	Outcome	Impact
Science and Technology	36	Trademark applications, direct resident	Number	Direct resident trademark applications are those filed by domestic applicants directly at a given national IP office.				X
Social Protection and Labor	37	Employers, total	% of total employment	those workers who, working on their own account or with one or a few partners, hold the type of jobs defined as a "self-employment jobs" i.e. jobs where the remuneration is directly dependent upon the profits derived from the goods and services produced), and, in this capacity, have engaged, on a continuous basis, one or more persons to work for them as employee(s).				X
Social Protection and Labor	38	Employment in industry	% of total employment	Employees are people who work for a public or private employer and receive remuneration in wages, salary, commission, tips, piece rates, or pay in kind. Industry corresponds to divisions 2-5 (ISIC revision 2) or tabulation categories C-F (ISIC revision 3) and includes mining and quarrying (including oil production), manufacturing, construction, and public utilities (electricity, gas, and water).				X
Social Protection and Labor	39	Employment in services	% of total employment	Employees are people who work for a public or private employer and receive remuneration in wages, salary, commission, tips, piece rates, or pay in kind. Services correspond to divisions 6-9 (ISIC revision 2) or tabulation categories G-P (ISIC revision 3) and include wholesale and retail trade and restaurants and hotels; transport, storage, and communications; financing, insurance, real estate, and business services; and community, social, and personal services.				X
Social Protection and Labor	40	Self-employed, total	& of total employed	those workers who, working on their own account or with one or a few partners or in cooperative, hold the type of jobs defined as a "self-employment jobs." i.e. jobs where the remuneration is directly dependent upon the profits derived from the goods and services produced. Self-employed workers include four sub-categories of employers, own-account workers, members of producers' cooperatives, and contributing family workers.				X
Social Protection and Labor	41	Unemployment, total	% of total labor force	share of the labor force that is without work but available for and seeking employment.				X
Social Protection and Labor	42	Wage and salaried workers, total	% of total employed	those workers who hold the type of jobs defined as "paid employment jobs," where the incumbents hold explicit (written or oral) or implicit employment contracts that give them a basic remuneration that is not directly dependent upon the revenue of the unit for which they work.				X
Trade	43	Trade	% of GDP	the sum of exports and imports of goods and services measured as a share of gross domestic product.				X

1.5. ตัวชี้วัดและวิธีการวัดความสามารถในการแข่งขันของ World Economic Forum (WEF)

1.5.1. ความเป็นมา

รายงาน World Economic Forum ฉบับปี 2014-2015 เป็นรายงานเกี่ยวกับดัชนีความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ ซึ่งมีการนำเสนอข้อมูลเศรษฐกิจโดยย่อของ 144 ประเทศ ควบคู่ไปกับการนำเสนอดัชนีความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบตัวชี้วัด ซึ่งข้อมูลดัชนีความสามารถในการแข่งขันนี้ถูกจัดกลุ่มเป็นเสาหลัก 12 ประการ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ World Economic Forum ใช้ในการนำเสนอรายงานตั้งแต่ฉบับปี 2012-2013 โดยหลักการและเหตุผลของการจัดทำรายงานฉบับต่างๆ นั้นเป็นการนำเสนอประเด็นปัญหาด้านเศรษฐกิจโลก โดยฉบับปีที่ 2012-2013 เริ่มมีการพูดถึงเศรษฐกิจโลกที่เริ่มชะลอตัวและความสามารถในการแข่งขันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงมีการจัดทำดัชนีตัวชี้วัดขึ้นเพื่อเป็นประเมินสภาพเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนของแต่ละประเทศ

1.5.2. วัตถุประสงค์

- เพื่อวัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ
- เพื่อจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ตั้งแต่อันดับที่ 1-144
- เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- เพื่อสร้างโอกาส และความเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจ

1.5.3. กรอบแนวคิด

World Economic Forum ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานการวัดความสามารถในการแข่งขันจากตัวแปรที่หลากหลาย ซึ่งวางอยู่บนรากฐานของข้อมูล ดัชนีความสามารถในการแข่งขัน (Global Competitiveness Index: GCI) ซึ่งได้รับการอ้างอิงว่าเป็นเครื่องมือที่มีความครอบคลุมในการชี้วัดเศรษฐกิจจุลภาคและเศรษฐกิจมหภาค โดยฉบับปัจจุบัน ทาง World Economic Forum ได้นำปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้ามาใช้ในการประเมินร่วมกับดัชนีที่ใช้อยู่เดิม เพื่อให้เห็นถึงความซับซ้อนของความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนจากมิติการพัฒนาบุคคลและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไปพร้อมๆ กัน โดยท้ายที่สุด World Economic Forum หวังว่ารายงานจะสามารถสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และเพิ่มการสนับสนุนที่มุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลงของเมือง ประเทศ และภูมิภาค ให้สามารถแข่งขันกันได้ มีการสร้างโอกาส และความเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจ

เสาหลัก 12 ประการสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มประเด็นหลัก 3 ประการ ได้แก่ ดัชนีย่อยเกี่ยวกับข้อกำหนดต่างๆ ดัชนีย่อยเกี่ยวกับตัวส่งเสริมประสิทธิภาพด้านต่างๆ และดัชนีย่อยเกี่ยวกับตัวแปรด้านนวัตกรรมและความเชี่ยวชาญ ครอบคลุมหลัก 12 ประการดังต่อไปนี้

1. *Basic requirements Subindex* – ดัชนีย่อยเกี่ยวกับข้อกำหนดต่างๆ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 4 เสาหลัก คือ
เสาหลักที่ 1: สถาบัน
เสาหลักที่ 2: โครงสร้าง
เสาหลักที่ 3: สิ่งแวดล้อมของเศรษฐกิจมหภาค
เสาหลักที่ 4: สุขภาพ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. *Efficiency enhancers Subindex* – ดัชนีย่อยเกี่ยวกับตัวส่งเสริมประสิทธิภาพด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมความมีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 6 เสาหลัก คือ
เสาหลักที่ 5: การศึกษาขั้นสูงและการอบรม
เสาหลักที่ 6: ความมีประสิทธิภาพของตลาดซื้อขายสินค้า
เสาหลักที่ 7: ความมีประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน
เสาหลักที่ 8: การพัฒนาตลาดการเงิน
เสาหลักที่ 9: ความพร้อมการด้านเทคโนโลยี
เสาหลักที่ 10: ขนาดตลาด
3. *Innovation and sophistication factors Subindex* – ดัชนีย่อยเกี่ยวกับตัวแปรด้านนวัตกรรมและความเชี่ยวชาญ เป็นปัจจัยส่งเสริมด้านนวัตกรรมและความเชี่ยวชาญในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 2 เสาหลัก คือ
เสาหลักที่ 11: ความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ
เสาหลักที่ 12: นวัตกรรม

1.5.4. ข้อสังเกตด้านกระบวนการจัดอันดับและเกณฑ์ชี้วัดของ World Economic Forum

จากการทบทวนวรรณกรรมของ World Economic Forum พบว่าการจัดเก็บข้อมูลร้อยละ 90 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศจากการให้คะแนนตามความคิดเห็นของผู้บริหารจากหน่วยงานที่ได้รับเลือกจาก World Economic Forum จาก 144 ประเทศ ซึ่งเป็นการประเมิน

โดยผู้บริหาร หรือ “Executive opinion survey” ของแต่ละประเทศ จะมีหน่วยงาน/สถาบันหนึ่งหรือสอง หน่วยงาน/สถาบันเป็นตัวแทนในการทำแบบประเมิน โดยมีการใช้ชุดคำถามย่อย 114 คำถามภายใต้เสาหลัก 12 ประการของ World Economic Forum ในการถามเพื่อให้ผู้บริหารประเมินตัวชี้วัด ซึ่งคำถามมีลักษณะ เป็นคำถามที่ไม่เฉพาะเจาะจงถึงลักษณะการประกอบธุรกิจ เช่น ขนาดของผู้ประกอบการ รูปแบบการลงทุน และลักษณะธุรกิจ รูปแบบมาตรวัดตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันในรายงานนี้เป็นมาตรวัดระดับประเทศ โดยใช้ระบบการให้คะแนนซึ่งแบ่งเป็นระดับการประเมิน 1-7 (ระดับ 1 คือไม่เห็นด้วยเลย และระดับ 7 คือเห็น ด้วยอย่างยิ่ง) ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการนำเสนอตัวชี้วัดที่ได้มาจากข้อคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้บริหารที่ได้รับการ เลือกสรรมาแล้วและเป็นการนำเสนอข้อมูลแบบกว้าง จึงอาจจัดได้ว่าข้อมูลในการนำเสนอของ World Economic Forum นี้ ไม่ได้นำเสนอสิ่งที่เป็นจริงที่สะท้อนความหลากหลายทางความสามารถในการแข่งขัน ของธุรกิจรูปแบบที่แตกต่างกัน หากแต่เป็นการใช้ทัศนคติทั่วไป (generalization) หรือใช้แง่มุมหนึ่งมองสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ จากการส่งผ่านความคิดที่ได้มาจากประสบการณ์ส่วนบุคคลที่อยู่ในขอบเขตที่จำกัด โดยกลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียว ทำให้ข้อมูลของตัวชี้วัดที่นำเสนอโดย World Economic Forum ในรูปแบบการ ประเมินโดยผู้บริหารนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการสะท้อนแนวความคิด ไม่มีหลักฐานอ้างอิงที่แสดงให้เห็น ถึงความชัดเจนในรายละเอียด ทำให้ตัวชี้วัดไม่สามารถยืนยันและสะท้อนความสามารถในการแข่งขันของ SME และเครือข่าย SME ได้อย่างชัดเจน

คำถามอีกร้อยละ 10 เป็นการนำเสนอตัวชี้วัดที่ได้มาจากการนำเสนอข้อมูลจากการนำเสนอจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น International Monetary Fund และ World Health Organisation ได้นำเสนอข้อมูล ไว้ และมานำเสนอใหม่ในหัวข้อที่สัมพันธ์กับเสาหลัก 12 ประการ และนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดประเมินภาพรวม ของประเทศนั้นๆ ซึ่งมีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่งเนื่องมาจากมีแหล่งที่มาที่ค่อนข้างชัดเจน เป็นการจัดเก็บ ข้อมูลทางสถิติที่มาจากการดำเนินการทางสังคม และเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ และได้รับการเผยแพร่ ดีพิมพ์ในรายงานขององค์กรระหว่างประเทศ การนำเสนอข้อมูลทางสถิติในรายงานฉบับนี้แสดงให้เห็นถึง ข้อมูลภาพรวมของประเทศในด้านต่างๆ อย่างกว้างๆ กล่าวคือ เป็นการนำเสนอข้อมูลทุติยภูมิที่นำมาวิเคราะห์ อีกครั้งหนึ่งให้มีความสอดคล้องกับชุดคำถามดังกล่าวไว้ข้างต้น แต่ไม่ได้แจกแจงรายละเอียดถึงการวิเคราะห์ ตัวแปรแวดล้อมต่างๆ ซึ่งแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน เช่น สภาพเศรษฐกิจ และอัตราค่าเงินที่ปรับตัวขึ้น ลง เป็นต้น อีกทั้งตัวชี้วัดเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ไม่ทันสมัย และเป็นการนำเสนอข้อมูลเดียวกันในแง่มุมที่ต่างกัน ได้ เพราะเป็นข้อมูลที่ผ่านมาการวิเคราะห์จากหลายองค์กร ในแง่การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในประเทศต่างๆ อาจมีความแตกต่างกัน เช่น ด้านการใช้ชีวิต วัฒนธรรม หรือระบบเศรษฐกิจ ทำให้ผลที่นำเสนอออกมาไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่กำลังจะศึกษา ซึ่งก็คือกลุ่ม SME และเครือข่าย SME

1.5.5. ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจประจำปี 2558 ของ World Economic Forum

ในปี 2557 World Economic Forum ได้ทำการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ จาก 144 ประเทศทั่วโลก โดยในภาพรวมนั้น มี 10 ประเทศที่ได้รับการประเมินว่ามีศักยภาพในการแข่งขันสูงสุด ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ฟินแลนด์ เยอรมนี ญี่ปุ่น เขตปกครองพิเศษฮ่องกง เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ และสวีเดน อันเนื่องมาจากปัจจัย อาทิ เช่น สภาพเศรษฐกิจ ศักยภาพของภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม ความแข็งแกร่งทางการเงิน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความทันสมัย ตลอดจนประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

สำหรับอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภูมิภาคเอเชียและกลุ่มประเทศในแถบแปซิฟิกนั้น ประกอบไปด้วยประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันตามลำดับนอกเหนือไปจาก 10 ประเทศข้างต้น ดังนี้ 1. ใต้หวัน 2. นิวซีแลนด์ 3. ออสเตรเลีย 4. มาเลเซีย 5. เกาหลีใต้ 6. จีน 7. ไทย 8. อินโดนีเซีย 9. ฟิลิปปินส์ 10. อินเดีย 11. เวียดนาม 12. ปากีสถาน 13. พม่า โดยประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในครั้งแรกของกลุ่มประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง แตกต่างไปจากกลุ่มประเทศในเอเชียใต้ค่อนข้างมาก ทำให้ช่องว่างของความสามารถในการแข่งขันนั้นกว้างและต่างกันค่อนข้างมาก

ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียนี้มีความหลากหลายทำให้เกิดการแข่งขันสูง โดยในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และใต้หวัน นั้นมีความท้าทายหลักคือ ปัจจัยด้านตลาดแรงงานที่ต้องการแรงงานที่มีความสามารถด้านนวัตกรรม ในด้านความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น รายงานนำเสนอในมุมมองที่กล่าวได้ว่ามีความสามารถสูงขึ้น ซึ่งขยับขึ้นมา 6 อันดับจากปีก่อน มาอยู่ลำดับที่ 31 ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาเรื้อรังทางการเมือง โครงสร้างการปกครองที่มีความล่าช้าและไม่โปร่งใส รวมไปถึงคุณภาพการศึกษาในทุกๆระดับนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจนั้นยังมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคอยู่มากโดยเฉพาะเรื่องการลงทุนของต่างชาติที่ลดน้อยลง

1.5.6. บทวิเคราะห์ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และแนวทางการ พัฒนารัฐกิจ SME ของประเทศไทย

ชุดคำถาม 114 คำถามภายใต้เสาหลัก 12 ประการที่นำเสนอออกมาในรูปแบบตัวชี้วัดนี้มีความน่าสนใจ เมื่อพิจารณาแต่ละคำถาม ผู้เขียนเห็นว่าสามารถนำไปใช้พัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนา SME และเครือข่าย SME ได้ โดยการเลือกสรรตัวชี้วัดและชุดคำถามของตัวชี้วัดนั้นมีความเป็นไปได้และสามารถนำมาดัดแปลงเพื่อปรับใช้เป็นตัวชี้วัดการพัฒนาของ SME และเครือข่ายต่อไป โดยตัวชี้วัดที่ผู้เขียนเห็นว่าอาจมีความเหมาะสมในการนำมาปรับใช้จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดและหาข้อมูลอ้างอิงเพื่อประเมินและยืนยันว่าตัวชี้วัดนั้นๆ สามารถนำมาใช้ได้จริง แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาในการศึกษา การหาข้อมูลอ้างอิงเพิ่มเติมในการปรับตัวชี้วัดจึงเป็นขั้นตอนต่อไป งานเขียนนี้จึงเป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะต่อผู้อ่านในขั้นต้นเกี่ยวกับการศึกษาเอกสารตัวชี้วัดและวิธีการวัดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศจากรายงานฉบับล่าสุดของ World Economic Forum ปี 2014-2015 และจะมีการศึกษาและหาข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติมในการนำตัวชี้วัดของ World Economic Forum มาปรับใช้ต่อไป

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ WEF

No.	Dimension	Sub-category	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator		Lagging Indicator	
						Process	Output	Outcome	Impact
1	Basic requirements	Institutions	Ethical behavior of firms	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
2	Basic requirements	Institutions	Efficacy of corporate boards	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
3	Basic requirements	Macroeconomic environment	Government budget balance	scores on a 1–7 scale	% GDP				X
4	Basic requirements	Macroeconomic environment	Gross national savings	scores on a 1–7 scale	% GDP				X
5	Basic requirements	Macroeconomic environment	Inflation	scores on a 1–7 scale	% GDP				X
6	Basic requirements	Macroeconomic environment	Government debt	scores on a 1–7 scale	% GDP				X
7	Efficiency enhancers	Higher education and training	Extent of staff training	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
8	Efficiency enhancers	Goods market efficiency	Degree of customer orientation	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
9	Efficiency enhancers	Goods market efficiency	Buyer sophistication	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
10	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Cooperation in labor-employer relations	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
11	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Flexibility of wage determination	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
12	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Hiring and firing practices	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
13	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Redundancy costs	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
14	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Pay and productivity	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
15	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Reliance on professional management	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			

No.	Dimension	Sub-category	Indicator	Unit	Quantification Method	Leading Indicator	Lagging Indicator		
						Process	Output	Outcome	Impact
16	Efficiency enhancers	Labor market efficiency	Country capacity to retain talent	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
17	Efficiency enhancers	Technological readiness	Firm-level technology absorption	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey		X		
18	Efficiency enhancers	Market size	Domestic market size	scores on a 1–7 scale	% GDP, Executive Opinion Survey				X
19	Efficiency enhancers	Market size	Foreign market size	scores on a 1–7 scale	% GDP, Executive Opinion Survey				X
20	Efficiency enhancers	Market size	Exports as a percentage of GDP	scores on a 1–7 scale	% GDP, Executive Opinion Survey				X
21	Innovation and sophistication factors	Business sophistication	State of cluster development	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
22	Innovation and sophistication factors	Business sophistication	Nature of competitive advantage	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
23	Innovation and sophistication factors	Business sophistication	Value chain breadth	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
24	Innovation and sophistication factors	Business sophistication	Production process sophistication	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
25	Innovation and sophistication factors	Business sophistication	Extent of marketing	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
26	Innovation and sophistication factors	Innovation	Capacity for innovation	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
27	Innovation and sophistication factors	Innovation	Company spending on R&D	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			
28	Innovation and sophistication factors	Innovation	Government procurement of advanced tech products	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey	X			

1.6. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขององค์กร เพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)

1.6.1. ความเป็นมา

สถาบันเพื่อการวิจัยเศรษฐกิจสำหรับอาเซียนและเอเชียตะวันออก (Economic Research Institute for ASEAN and East Asia: ERIA) ได้ร่วมมือกับคณะทำงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาเซียน (ASEAN SME Agencies Working Group: SMEWG) ในการจัดทำดัชนีชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SME อาเซียน หรือ ASEAN SME Policy Index ซึ่งนำแนวคิดมาจากดัชนีชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SME (SME Policy Index) ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) และปรับให้มีความสอดคล้องกับบริบทของภูมิภาคอาเซียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งแรกเริ่มนั้น SME Policy Index ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยคณะกรรมการยุโรป (European Commission) ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนายุโรป (European Bank for Reconstruction and Development) และ the European Training Foundation และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีเมื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริม SME ของภาครัฐในประเทศแถบยุโรป ตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกาเหนือ ตะวันออกกลาง และยุโรปตะวันออก

การพัฒนา ASEAN SME Policy Index เป็นการดำเนินงานตามพิมพ์เขียวนโยบายของอาเซียนด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2547-2557 (ASEAN Policy Blueprint for SME Development (APBSD) 2004 –2014) ซึ่งได้กำหนดมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อจัดการเรื่องเร่งด่วน 5 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) การเพิ่มโอกาสทางการตลาดของ SME 3) การเข้าถึงเงินทุน 4) การเข้าถึงเทคโนโลยี และ 5) การสร้างนโยบายที่เหมาะสมสำหรับ SME ต่อมา ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนา SME ของอาเซียน ปี 2553-2558 (Strategic Action Plan for ASEAN SME Development (SAPASD) 2010-2015) ขึ้นมาแทนที่ APBSD และกำหนดให้การพัฒนา SME เป็นมาตรการหลักในการไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค (Equitable Economic Development) ของอาเซียน โดยเน้นการส่งเสริมในด้าน 1) การเข้าถึงเงินทุน 2) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในแง่ต่างๆ 3) การพัฒนาเทคโนโลยี 4) การส่งเสริมผู้ประกอบการ และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อย่างไรก็ดี จุดอ่อนของ APBSD และ SAPASD คือ การมุ่งเน้นความสำคัญไปที่การดำเนินการในระดับภูมิภาค มากกว่านโยบายในระดับประเทศ แม้ว่าในความเป็นจริง นโยบายและการดำเนินงานต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคล้วนส่งผลกระทบต่อการพัฒนา SME ในภูมิภาคก็ตาม ประกอบกับ ยังไม่มี

กลไกที่เป็นระบบในการติดตามความคืบหน้าและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ APBSD และ SAPASD ด้วยเหตุนี้ จึงมีการพัฒนา ASEAN SME Policy Index ขึ้น โดยรวมเอาขอบเขตและการดำเนินการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนา SME ในอาเซียน

ASEAN SME Policy Index จะทำหน้าที่อันเป็นประโยชน์ในการ (1) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่เป็นพลวัต เพื่อใช้สำหรับทบทวนการพัฒนา นโยบายสำหรับ SME ในขอบเขตทางนโยบายของประเทศต่างๆ (2) เป็นกระบวนการที่กลุ่มประเทศซึ่งมีเป้าหมายทางนโยบายร่วมกัน เห็นพ้องที่จะใช้เพื่อพัฒนากรอบการดำเนินงานในการติดตามและเปรียบเทียบการพัฒนา นโยบายสำหรับ SME และ (3) เป็นกรอบการดำเนินงานในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และหลักปฏิบัติที่ดี รวมถึงส่งเสริมการเจรจา ด้านนโยบาย

1.6.2. วัตถุประสงค์

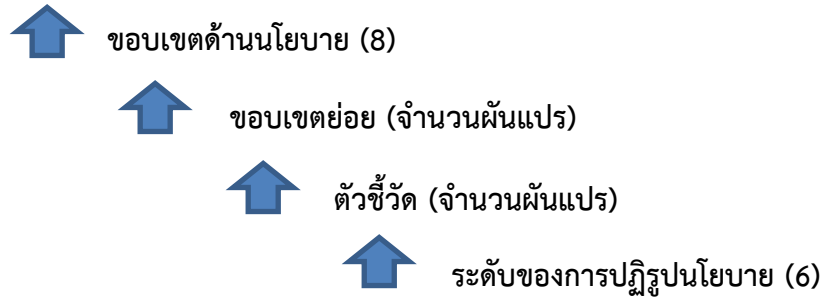
- เพื่อสร้างวิธีการประเมินที่มีรูปแบบชัดเจน ทั้งการประเมินความคืบหน้าในการปฏิรูปนโยบายสำหรับ SME บนพื้นฐานเปรียบเทียบ และการประเมินการดำเนินงานของแต่ละประเทศในการตอบสนองขอบเขตต่างๆ ของการปฏิรูป
- เพื่อสร้างเป้าหมายในการพัฒนา โดยจัดลำดับความสำคัญของนโยบายในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ รวมถึงความจำเป็นในการได้รับการสนับสนุน
- เพื่อสร้างความร่วมมือและกลไกการตรวจสอบยอมรับในระดับภูมิภาค โดยส่งเสริมให้มีกลไกการตรวจสอบยอมรับที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านกรอบการประเมินที่ใช้ร่วมกัน
- เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยนำเสนอเครื่องมือสื่อสารที่ง่ายและโปร่งใส สำหรับผู้ประกอบการหรือนักลงทุนที่มีศักยภาพ รวมถึงสร้างกระบวนการวัดที่ส่งเสริมให้เกิดการปรีชาระหว่างภาครัฐ/ภาคเอกชน
- เพื่อวางแผนและจัดสรรทรัพยากร โดยมีการวางแผนระยะกลางโดยเฉพาะ สำหรับขอบเขตการดำเนินงานที่ใช้ระยะเวลาหลายปี รวมถึงมีเครื่องมือสำหรับการเคลื่อนย้ายและจัดสรรทรัพยากร ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการทำการวิเคราะห์ข้อเด่นและด้านที่ต้องปรับปรุง

1.6.3. กรอบแนวคิด

เพื่อให้ SME มีความสามารถในการแข่งขัน มีนวัตกรรม และมีความเป็นพลวัต มากขึ้น ASEAN SME Policy Index จึงได้รับการออกแบบให้มีส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในธุรกิจที่เชื่อมโยงกับวงจรชีวิตธุรกิจของ SME ช่วงใดช่วงหนึ่งใน 5 ช่วง (ก่อนเริ่มต้น, เริ่มต้น, เติบโต, อิ่มตัว, และฟื้นตัว) ผ่านขอบเขตด้าน

นโยบาย 8 ประการ ซึ่งประกอบด้วยขอบเขตย่อย ตัวชี้วัด และระดับของการปฏิรูปนโยบาย 6 ระดับ ดังแสดงในรูปที่ 2

ดัชนีชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SME

รูปที่ 2 กระบวนการในการสร้าง ASEAN SME Policy Index

ที่มา: ดัดแปลงจาก OECD (2552) อ้างอิงใน ASEAN SME Policy Index 2014

เนื้อหาโดยสรุปของขอบเขตด้านนโยบาย 8 ประการ มีดังนี้

1. **กรอบนโยบายและการบริหารจัดการ** ประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 5 ประการ ได้แก่
 - (1) นิยามคำจำกัดความของ SME ที่ชัดเจน และการประยุกต์ใช้ที่สอดคล้องกัน
 - (2) การประสานงานกันอย่างดีระหว่างหน่วยงานเอกชนและภายในหน่วยงานรัฐบาล
 - (3) การดำเนินกลยุทธ์ในการพัฒนา SME ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการ
 - (4) การมีหน่วยงานดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิภาพและสามารถจัดการปัญหาได้
 - (5) การมีมาตรการที่เหมาะสมในการจัดการปัญหาด้านความไม่เป็นระบบระเบียบของ SME
2. **การเข้าถึงบริการสนับสนุน** มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความสามารถของ SME ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มากขึ้น และในการเข้าถึงข้อมูล ขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 2 ประการที่รวมอยู่ในการเข้าถึงบริการสนับสนุน ได้แก่
 - (1) กรอบนโยบายในการให้บริการสนับสนุน ซึ่งรวมถึงแผนปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่ให้บริการด้านการพัฒนาธุรกิจ
 - (2) การส่งเสริมการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงการนำกรอบทางกฎหมายสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ การให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ และออนไลน์พอร์ทัล (online portal) สำหรับ SME

3. การจัดตั้งธุรกิจได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วขึ้น ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำลง รวมถึงการมีกฎระเบียบที่ดีขึ้น ประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 2 ประการ ได้แก่

- (1) การจัดตั้งธุรกิจได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วขึ้น ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำลง ซึ่งรวมถึงกระบวนการและค่าใช้จ่ายสำหรับการจดทะเบียนธุรกิจ กระบวนการเข้าสู่การดำเนินงานของ SME การเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ การจดทะเบียนแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และการจัดตั้งธุรกิจใหม่
- (2) กระบวนการที่ซอบสำหรับการทบทวนทางกฎหมายและกรอบสำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Analysis: RIA) เพื่อให้แน่ใจว่ากฎหมายที่มีอยู่และกฎหมายใหม่จะไม่สร้างอุปสรรคให้แก่ SME

4. การเข้าถึงเงินทุน มีผลกระทบอย่างสูงต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและการส่งออกของ SME การเข้าถึงเงินทุนประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 2 ประการ ได้แก่

- (1) การพัฒนากรอบในการกำกับดูแลเพื่อให้ภาคการเงินมีบริการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้หลักประกันแบบจับต้องไม่ได้ อาทิ แนวคิด ความรู้ และความเชี่ยวชาญ กับธุรกิจจัดตั้งใหม่ที่เน้นการใช้ความรู้และเทคโนโลยี
- (2) ตลาด/ผลิตภัณฑ์การเงินที่มั่นคงและมีความหลากหลาย ควรส่งเสริมระบบการให้กู้ยืมที่ใช้หลักประกันน้อยลง และใช้การค้ำประกัน การจัดอันดับเครดิต ข้อมูลเครดิต แทน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้ SME ใช้แหล่งเงินทุนทางเลือกอื่น เช่น การออกหุ้นเพิ่มทุน กิจการร่วมลงทุน และเครื่องมือทางการเงินอื่น เช่น สัญญาเช่า (Leasing) และการซื้อขายลูกหนี้ทางการค้า (Factoring)

5. เทคโนโลยีและการถ่ายโอนเทคโนโลยี อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ธุรกิจไม่สามารถสร้างนวัตกรรมได้คือ ความคิดว่านวัตกรรมมีต้นทุนและความเสี่ยงสูง อีกทั้งขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทดสอบ รับรองคุณภาพ และสอบเทียบ ซึ่งเหล่านี้ล้วนต้องการการลงทุนสูง ขอบเขตเทคโนโลยีและการถ่ายโอนเทคโนโลยีประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 4 ประการ ได้แก่

- (1) ส่งเสริมการกระจายเทคโนโลยี ซึ่งรวมถึงวิธีการทางกลยุทธ์ที่นำไปสู่นโยบายด้านนวัตกรรมสำหรับ SME ข้อมูลการบริการสนับสนุนด้านนวัตกรรม และการรับรองมาตรฐาน
- (2) ส่งเสริมความร่วมมือด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการวิจัยและพัฒนาที่มุ่งเน้นการนำความรู้ไปใช้เพื่อการค้า ผ่านการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะ การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีในมหาวิทยาลัย ห้องทดลองเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมถึงศูนย์บ่มเพาะที่มีการเชื่อมโยง

กับ SME และการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองสิทธิของทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights: IPRs)

- (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเครือข่ายทางธุรกิจ โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบรอดแบนด์ เพื่อสนับสนุนการไหลเวียนของข้อมูลในกลุ่มเครือข่าย การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์/สวนอุตสาหกรรม การพัฒนาเครือข่ายที่มีความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ในที่เดียวกัน
- (4) สิ่งจูงใจในรูปแบบตัวเงินสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยี ผ่านการจัดเก็บภาษี หรือเงินให้เปล่าด้านการวิจัยและพัฒนาสาธารณะ ควรส่งเสริมให้ SME ต้องถิ่นทำหน้าที่เป็นพันธมิตรด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มโอกาสในการได้รับการจัดจ้างภายนอก (Outsourcing) ด้านการวิจัยและพัฒนาจากบริษัทข้ามชาติ

6. การขยายตลาดระหว่างประเทศ SME จำเป็นต้องพัฒนาความสามารถเพื่อใช้โอกาสจากระบบการค้าในภูมิภาคที่เปิดกว้างมากขึ้น ขอบเขตการขยายตลาดระหว่างประเทศนี้ ประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 5 ประการ ได้แก่

- (1) การส่งเสริมการส่งออก เช่น ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือในการส่งออก การจัดและเข้าร่วมในคณะผู้แทนการค้า งานนิทรรศการการค้าระหว่างประเทศ การฝึกอบรม และการสนับสนุนให้ได้รับมาตรฐานคุณภาพในระดับนานาชาติ
- (2) การให้คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตลาดระหว่างประเทศ เช่น คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ราคา ผู้ซื้อ ผู้กระจายสินค้า มาตรฐานและข้อกำหนดคุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการทางกฎหมาย เป็นต้น
- (3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ SME ที่มีศักยภาพในการส่งออก โดยเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการจัดการการเงิน การตลาด การจัดการธุรกิจ เช่น การบริหารโซ่อุปทาน การบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า และการวางแผนทรัพยากรองค์กร รวมถึงส่งเสริมให้มีการวัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmark) กับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมและคู่แข่ง
- (4) บริการทางการเงินสำหรับ SME ในการส่งออก เพื่อให้ SME สามารถจัดหาเงินทุนสำหรับการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ และลดการรับรู้ความเสี่ยงของผู้ให้กู้และนักลงทุน สิ่งที่สำคัญคือ การให้ SME ได้รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก

(5) การลดค่าบริการเดินพิธีการศุลกากรสำหรับสินค้าส่งออก เนื่องจาก SME มีความเสียเปรียบในด้านขนาดและค่าใช้จ่าย เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่ใหญ่กว่า

7. การส่งเสริมความรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และภาวะความเป็นผู้ประกอบการของ SME ต้องอาศัยกลไกในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการอบรม รวมถึงการสนับสนุนจากภาครัฐที่เหมาะสม สิ่งสำคัญคือการส่งเสริมนักเรียน นักศึกษาให้สนใจประกอบธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช่ตัวเงิน ขอบเขตการส่งเสริมความรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการนี้ ประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 5 ประการ ได้แก่

- (1) นโยบายส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ ควรครอบคลุมรูปแบบการเรียนรู้ทุกประเภท ตั้งแต่ การศึกษาในระบบโรงเรียนในทุกระดับ การศึกษานอกระบบ การฝึกงาน จนถึง การให้คำปรึกษาแก่ธุรกิจขนาดเล็ก และควรรวมนโยบายนี้ไว้ในแผนพัฒนาชาติ โดยระบุแผนในการติดตามและประเมินผล
- (2) การสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมภาวะความเป็นผู้ประกอบการและขีดความสามารถหลัก เช่น การมองเห็นโอกาส ความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ และความกล้ายอมรับความเสี่ยง ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
- (3) การสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการในการศึกษาขั้นสูง หลักสูตรความเป็นผู้ประกอบการของอาเซียน ซึ่งเป็นหนึ่งในการริเริ่มภายใต้ APBSD และ SAPASD ได้ถูกนำมาทดลองใช้ในหลายประเทศ
- (4) ความร่วมมือระหว่างธุรกิจและสถาบันการศึกษา ลักษณะของความร่วมมือที่ธุรกิจให้แก่สถาบันการศึกษา เช่น การเป็นวิทยากรรับเชิญ การมีส่วนร่วมในการวิจัย โครงการนำร่อง และการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการรับนักศึกษาฝึกงาน สำหรับลักษณะของความร่วมมือที่สถาบันการศึกษาให้แก่ธุรกิจ เช่น การให้เงินลงทุนในธุรกิจ การขายสิทธิบัตรและไลเซนส์ การออกแบบการฝึกอบรมให้ตรงกับความต้องการของธุรกิจ การสนับสนุนสิ่งปลูกสร้าง เช่น ศูนย์บ่มเพาะด้านเทคโนโลยี ศูนย์ถ่ายโอนเทคโนโลยี เป็นต้น
- (5) การศึกษานอกระบบในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการ และการจัดการ SME (การทำบัญชีพื้นฐาน และการจัดการธุรกิจ) สิ่งที่สำคัญสำหรับการอบรมในลักษณะนี้ คือ การแจ้งข้อมูลของผู้ให้การรับรองหลักสูตร เงินสนับสนุนสำหรับการฝึกอบรมและยกระดับทักษะ และการพัฒนาเครื่องมือที่เข้าถึงได้ในวงกว้าง

8. การมีผู้แทนผลประโยชน์ของ SME ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในที่นี้ หมายถึงสมาคมธุรกิจ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของสมาชิกที่มีความสนใจร่วมกัน ประกอบด้วยขอบเขตย่อยด้านนโยบาย 2 ประการ ได้แก่

- (1) บทบาทและศักยภาพของสมาคมที่เกี่ยวข้องกับ SME ซึ่งรวมถึงการมีอยู่ของสมาคม และศักยภาพในเชิงเทคนิคและการวิจัย เนื่องจากหน้าที่ของสมาคม คือการขยายเครือข่ายสมาชิก และการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยในเชิงการค้า
- (2) การมีส่วนร่วมในการศึกษาด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องกับ SME โดยเน้นที่กลไกการปรึกษา ความถี่ของการปรึกษา และผลกระทบจากการปรึกษา ในที่นี้ สมาคมอุตสาหกรรมต่างๆ จะทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชื่อมโยงกระบวนการระหว่างบริษัทเอกชนและรัฐบาล

1.6.4. ตัวชี้วัด

กระบวนการในการได้มาซึ่งกรอบการดำเนินงาน รายการขอบเขตย่อย ตัวชี้วัด และระดับของการปฏิรูปนโยบาย มาจากการให้ข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ SME ภาครัฐที่เกี่ยวข้องดูแล และเจ้าหน้าที่ในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ในส่วนของวิธีการประเมิน คณะนักวิจัยอิสระจากแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนจะทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นที่เกี่ยวข้องกับ SME จากนั้น ผลการประเมินจากแต่ละประเทศจะถูกนำมาตรวจสอบทบทวนและเปรียบเทียบอีกครั้ง โดยหน่วยงานภาครัฐ และคณะผู้เชี่ยวชาญจาก OECD และ ERIA ตามลำดับ เพื่อให้แน่ใจว่าผลการประเมินดังกล่าวมีความสอดคล้องกันในแต่ละประเทศและทั่วทั้งภูมิภาค

ASEAN SME Policy Index ประกอบด้วยขอบเขตด้านนโยบาย 8 ประการ ซึ่งในแต่ละขอบเขต มีขอบเขตย่อย/ตัวชี้วัด รวม 58 ตัว และแต่ละตัวมีระดับของการปฏิรูปนโยบาย 6 ระดับ เริ่มจากระดับ 1 หมายถึงไม่มีมาตรการด้านนโยบายเฉพาะ (ควรปรับปรุง) จนถึงระดับ 6 หมายถึงสถาบันทำงานได้ดี หรือ การดำเนินมาตรการด้านนโยบายแต่ละตัวมีประสิทธิภาพ (หลักปฏิบัติที่ดี)

ตัวชี้วัดของ OECD มีข้อดีคือ เป็นการวัดที่มุ่งสู่การปรับปรุงกระบวนการในภาพรวมและสามารถนำไปเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียนอื่นๆได้ ทางทีมที่ปรึกษาได้คัดเลือกตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการพัฒนา SME ได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ SME คัดเลือกจากตัวชี้วัดของ OECD

No.	Dimension	Sub-category	Indicator	Quantification Method	Leading Indicator	Lagging Indicator		
					Process	Output	Outcome	Impact
1	Institutional Framework		SME definition	Expert opinion	X			
2	Institutional Framework		Intra-governmental coordination in policy formulation	Expert opinion	X			
3	Institutional Framework		SME development strategy	Expert opinion	X			
4	Institutional Framework		SME policy implementation agency or equivalent	Expert opinion	X			
5	Institutional Framework		Facilitation for a transition from informal to formal (registered) sector	Expert opinion	X			
6	Access to Support Services	Policy framework for supporting services	Government action plan on development of SME support services	Expert opinion	X			
7	Access to Support Services	Policy framework for supporting services	One-stop shop business development centers	Expert opinion	X			
8	Access to Support Services	Promotion of E-services	Promotion of E-commerce	Expert opinion	X			
9	Access to Support Services	Promotion of E-services	Provision of E-government services	Expert opinion	X			
10	Access to Support Services	Promotion of E-services	On-line portal for SMEs	Expert opinion	X			
11	Cheaper and Faster Start up and Better Legislation and Regulations	On-line access, one-stop-shop for registration, and start-ups	On-line registration	Expert opinion	X			
12	Cheaper and Faster Start up and Better Legislation and Regulations	On-line access, one-stop-shop for registration, and start-ups	Progression to one-stop-shop (OSS)	Expert opinion	X			
13	Cheaper and Faster Start up and Better Legislation and Regulations	On-line access, one-stop-shop for registration, and start-ups	Financial supports for start-ups (soft loans, vouchers, grants, etc.)	Expert opinion	X			
14	Cheaper and Faster Start up and Better Legislation and Regulations	On-line access, one-stop-shop for registration, and start-ups	Review and amendment of legislations and regulations	Expert opinion	X			
15	Cheaper and Faster Start up and Better Legislation and Regulations	On-line access, one-stop-shop for registration, and start-ups	Use of Regulatory Impact Analysis (RIA)	Expert opinion	X			
16	Access to Finance	Sound and diversified financial markets	Availability of Risk Capital (e.g. venture capital, private equity funds, business angels)	Expert opinion	X			
17	Access to Finance	Sound and diversified financial markets	Access to stock market	Expert opinion	X			
18	Technology and Technology Transfer	Promote Technology Dissemination	Strategic approach to innovation policy for SMEs	Expert opinion	X			

No.	Dimension	Sub-category	Indicator	Quantification Method	Leading Indicator	Lagging Indicator		
					Process	Output	Outcome	Impact
19	Technology and Technology Transfer	Promote Technology Dissemination	Information on innovation support services	Expert opinion	X			
20	Technology and Technology Transfer	Foster Technology Cooperation to Develop R&D focused on Commercialization of Knowledge	Incubators	Expert opinion	X			
21	Technology and Technology Transfer	Foster Technology Cooperation to Develop R&D focused on Commercialization of Knowledge	Technology support in Universities, R&D Labs and Incubators with SMEs Linkages	Expert opinion	X			
22	Technology and Technology Transfer	Finance and Technology Development	Financial Incentives	Expert opinion	X			
23	Technology and Technology Transfer	Finance and Technology Development	Public R&D grants	Expert opinion	X			
24	International Market Expansion		Export promotion programmes	Expert opinion	X			
25	International Market Expansion		Providing advice and high value information of the international market	Expert opinion	X			
26	International Market Expansion		Export capacity building programmes	Expert opinion	X			
27	International Market Expansion		Financial facilities for SMEs to export	Expert opinion	X			
28	Promotion of Entrepreneurial Education		Entrepreneurial promotion policy	Expert opinion	X			
29	Promotion of Entrepreneurial Education		Business-academe collaboration	Expert opinion	X			
30	Promotion of Entrepreneurial Education		Non-formal education on Entrepreneurial Learning and management of SMEs	Expert opinion	X			
31	More effective representation of small enterprises' interests	Role and capacity of SME association	SME association	Expert opinion	X			
32	More effective representation of small enterprises' interests	Role and capacity of SME association	Technical capacity	Expert opinion	X			
33	More effective representation of small enterprises' interests	Role and capacity of SME association	Research capacity	Expert opinion	X			
34	More effective representation of small enterprises' interests	Participation in Consultations on SME Policies	Mechanism of the consultations	Expert opinion	X			
35	More effective representation of small enterprises' interests	Participation in Consultations on SME Policies	Frequency of the consultations	Expert opinion	X			
36	More effective representation of small enterprises' interests	Participation in Consultations on SME Policies	Formal influence of the consultations	Expert opinion	X			

1.7. สรุปตัวชี้วัดของ IMD, World Bank, WEF และ OECD

เมื่อวิเคราะห์จากการคัดเลือกตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SME มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 130 ตัว โดยแบ่งเป็น IMD 23 ตัว World Bank 43 ตัว WEF 28 ตัวและ OECD 36 ตัว เมื่อตัดตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกันจะเหลือตัวชี้วัดทั้งสิ้น 124 ตัว และเมื่อพิจารณาตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกันของทั้ง 4 แหล่ง พบว่า มีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกัน(Intersect) มากที่สุด 2 แหล่ง 5 ตัว คือ GDP, Employment, Unemployment, Business expenditure on R&D (\$), Business expenditure on R&D (%) และ Researchers in R&D per capita ทั้งนี้ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดทำฐานข้อมูลตัวชี้วัดซึ่งจะดำเนินการในโครงการระยะต่อไป

ตารางที่ 6 สรุปความสอดคล้องกันของตัวชี้วัดของ IMD, World Bank, WEF และ OECD

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
1	GDP	US\$	Sum of gross value added by all resident producers in the economy plus any product taxes and minus any subsidies not included in the value of the products	X	X			2
2	GDP Growth	annual %	Annual percentage growth rate of GDP at market prices based on constant local currency. Aggregates are based on constant 2005 U.S. dollars		X			1
3	GDP per capita	US\$	Estimates GDP per capita	X				1
4	GDP per person employed	US\$	Estimates GDP per person	X				1
5	GDP per person employed per hour	US\$	Estimates GDP per person per hour	X				1
6	Government budget balance	scores on a 1-7 scale	% GDP			X		1
7	Gross national savings	scores on a 1-7 scale	% GDP			X		1
8	Inflation	scores on a 1-7 scale	% GDP			X		1
9	Government debt	scores on a 1-7 scale	% GDP			X		1
10	SME definition		Expert opinion				X	1
11	Intra-governmental coordination in policy formulation		Expert opinion				X	1
12	SME development strategy		Expert opinion				X	1
13	SME policy implementation agency or equivalent		Expert opinion				X	1
14	Facilitation for a transition from informal to formal (registered) sector		Expert opinion				X	1
15	Government action plan on development of SME support services		Expert opinion				X	1
16	Total hourly compensation in manufacturing	US\$	Wages + supplementary benefits per hour	X				1
17	Total base salary plus bonuses and long-term incentives	US\$	Base salary plus bonuses and long-term incentives	X				1
18	Cooperation in labor-employer relations	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
19	Flexibility of wage determination	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
20	Hiring and firing practices	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
21	Redundancy costs	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
22	Pay and productivity	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
23	Extent of staff training	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
24	Employee training priority	High-Low	Employee training priority in companies	X				1
25	Percentage Labor force of population	%	% Total Labor force of population	X				1
26	Skilled labor availability	No.	No. of Skilled labor is readily available	X				1
27	Ethical behavior of firms	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
28	Efficacy of corporate boards	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
29	Reliance on professional management	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
30	Country capacity to retain talent	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
31	Firm-level technology absorption	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
32	One-stop shop business development centers		Expert opinion				X	1
33	Promotion of E-commerce		Expert opinion				X	1
34	Provision of E-government services		Expert opinion				X	1
35	On-line portal for SMEs		Expert opinion				X	1
36	On-line registration		Expert opinion				X	1
37	Progression to one-stop-shop (OSS)		Expert opinion				X	1
38	Entrepreneurial promotion policy		Expert opinion				X	1
39	Business-academe collaboration		Expert opinion				X	1
40	Non-formal education on Entrepreneurial Learning and management of SMEs		Expert opinion				X	1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
41	SME association		Expert opinion				X	1
42	Technical capacity		Expert opinion				X	1
43	Research capacity		Expert opinion				X	1
44	Mechanism of the consultations		Expert opinion				X	1
45	Frequency of the consultations		Expert opinion				X	1
46	Formal influence of the consultations		Expert opinion				X	1
47	Banking and financial services support business	US\$	Banking and financial services do support business activities efficiently	X				1
48	Financial supports for start-ups (soft loans, vouchers, grants, etc.)		Expert opinion				X	1
49	Review and amendment of legislations and regulations		Expert opinion				X	1
50	Use of Regulatory Impact Analysis (RIA)		Expert opinion				X	1
51	Availability of Risk Capital (e.g. venture capital, private equity funds, business angels)		Expert opinion				X	1
52	Access to stock market		Expert opinion				X	1
53	Industry, value added	US\$	Industry corresponds to ISIC divisions 10-45 and includes manufacturing (ISIC divisions 15-37). It comprises value added in mining, manufacturing (also reported as a separate subgroup), construction, electricity, water, and gas. Value added is the net output of a sector after adding up all outputs and subtracting intermediate inputs.		X			1
54	Manufacturing, value added	US\$	refers to industries belonging to ISIC divisions 15-37. Value added is the net output of a sector after adding up all outputs and subtracting intermediate inputs.		X			1
55	State of cluster development	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
56	Nature of competitive advantage	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
57	Value chain breadth	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
58	Production process sophistication	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
59	Extent of marketing	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
60	Capacity for innovation	scores on a 1-7 scale	Executive Opinion Survey			X		1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
61	GNI	US\$	sum of value added by all resident producers plus any product taxes (less subsidies) not included in the valuation of output plus net receipts of primary income (compensation of employees and property income) from abroad		X			1
62	GNI growth	%	annual % growth GNI		X			1
63	Degree of customer orientation	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
64	Buyer sophistication	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
65	Customer satisfaction in companies	%	% Customer satisfaction is emphasized in companies	X				1
66	Percentage economic sectors of GDP	%	Breakdown of the economic sectors, percentage of GDP	X				1
67	Domestic market size	scores on a 1–7 scale	% GDP, Executive Opinion Survey			X		1
68	Foreign market size	scores on a 1–7 scale	% GDP, Executive Opinion Survey			X		1
69	Current account balance	US\$	the sum of net exports of goods and services, net primary income, and net secondary income		X			1
70	Current account balance (%)	%	Percentage Current account balance of GDP	X				1
71	Balance of trade (%)	%	Percentage Balance of trade of GDP	X				1
72	Imports of goods and services	US\$	the value of all goods and other market services received from the rest of the world. They include the value of merchandise, freight, insurance, transport, travel, royalties, license fees, and other services, such as communication, construction, financial, information, business, personal, and government services.		X			1
73	Exports as a percentage of GDP	scores on a 1–7 scale	% GDP, Executive Opinion Survey			X		1
74	Exports of goods and services	US\$	the value of all goods and other market services provided to the rest of the world. They include the value of merchandise, freight, insurance, transport, travel, royalties, license fees, and other services, such as communication, construction, financial, information, business, personal, and government services.		X			1
75	Good exports	US\$	refer to all movable goods (including nonmonetary gold and net exports of goods under merchandising) involved in a change of ownership from residents to nonresidents.		X			1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
76	ICT goods exports	% of total good exports	include telecommunications, audio and video, computer and related equipment; electronic components; and other information and communication technology goods. Software is excluded.		X			1
77	ICT service exports	US\$	Information and communication technology service exports include computer and communications services (telecommunications and postal and courier services) and information services (computer data and news-related service transactions).		X			1
78	Commercial service exports	US\$	total service exports minus exports of government services not included elsewhere.		X			1
79	High-technology exports	US\$	products with high R&D intensity, such as in aerospace, computers, pharmaceuticals, scientific instruments, and electrical machinery.		X			1
80	Net trade in goods and services	US\$	derived by offsetting imports of goods and services against exports of goods and services. Exports and imports of goods and services comprise all transactions involving a change of ownership of goods and services between residents of one country and the rest of the world		X			1
81	Net trade in goods	US\$	the difference between exports and imports of goods. Trade in services is not included		X			1
82	Service exports	US\$	Services refer to economic output of intangible commodities that may be produced, transferred, and consumed at the same time.		X			1
83	Services, etc., value added	US\$	Services correspond to ISIC divisions 50-99. They include value added in wholesale and retail trade (including hotels and restaurants), transport, and government, financial, professional, and personal services such as education, health care, and real estate services. Also included are imputed bank service charges, import duties, and any statistical discrepancies noted by national compilers as well as discrepancies arising from rescaling. Value added is the net output of a sector after adding up all outputs and subtracting intermediate inputs.		X			1
84	Trade in services	% of GDP	the sum of service exports and imports divided by the value of GDP		X			1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
85	Transport services	% of service exports	Transport covers all transport services (sea, air, land, internal waterway, pipeline, space and electricity transmission) performed by residents of one economy for those of another and involving the carriage of passengers, the movement of goods (freight), rental of carriers with crew, and related support and auxiliary services. Also included are postal and courier services. Excluded are freight insurance (included in insurance services); goods procured in ports by nonresident carriers (included in goods); maintenance and repairs on transport equipment (included in maintenance and repair services n.i.e.); and repairs of railway facilities, harbors, and airfield facilities (included in construction).		X			1
86	Travel services	% of service exports	Travel covers goods and services acquired from an economy by travelers for their own use during visits of less than one year in that economy for either business or personal purposes. Travel includes local transport (i.e., transport within the economy being visited and provided by a resident of that economy), but excludes international transport (which is included in passenger transport. Travel also excludes goods for resale, which are included in general merchandise.		X			1
87	Food exports	% of merchandise exports	Food comprises the commodities in SITC sections 0 (food and live animals), 1 (beverages and tobacco), and 4 (animal and vegetable oils and fats) and SITC division 22 (oil seeds, oil nuts, and oil kernels).		X			1
88	Merchandise exports	US\$	Merchandise exports show the f.o.b. value of goods provided to the rest of the world		X			1
89	Merchandise trade	% of GDP	the sum of merchandise exports and imports divided by the value of GDP		X			1
90	Trade	% of GDP	the sum of exports and imports of goods and services measured as a share of gross domestic product.		X			1
91	New business registered	Number	the number of new limited liability corporations registered in the calendar year.		X			1
92	Taxes on exports	% of tax revenue	all levies on goods being transported out of the country or services being delivered to nonresidents by residents. Rebates on exported goods that are repayments of previously paid general consumption taxes, excise taxes, or import duties are deducted from the gross amounts receivable from these taxes, not from amounts receivable from export taxes.		X			1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
93	Taxes on goods and services	% of revenue	include general sales and turnover or value added taxes, selective excises on goods, selective taxes on services, taxes on the use of goods or property, taxes on extraction and production of minerals, and profits of fiscal monopolies.		X			1
94	Tax on international trade	% of revenue	include import duties, export duties, profits of export or import monopolies, exchange profits, and exchange taxes.		X			1
95	Export promotion programmes		Expert opinion				X	1
96	Providing advice and high value information of the international market		Expert opinion				X	1
97	Export capacity building programmes		Expert opinion				X	1
98	Financial facilities for SMEs to export		Expert opinion				X	1
99	Exports of goods (%)	%	Percentage Exports of goods of GDP	X				1
100	Employment (%)	%	Percentage Employment of population	X	X			2
101	Employment change (%)	%	Estimates percentage Employment change	X				1
102	Employment in industry	% of total employment	Employees are people who work for a public or private employer and receive remuneration in wages, salary, commission, tips, piece rates, or pay in kind. Industry corresponds to divisions 2-5 (ISIC revision 2) or tabulation categories C-F (ISIC revision 3) and includes mining and quarrying (including oil production), manufacturing, construction, and public utilities (electricity, gas, and water).		X			1
103	Employment in services	% of total employment	Employees are people who work for a public or private employer and receive remuneration in wages, salary, commission, tips, piece rates, or pay in kind. Services correspond to divisions 6-9 (ISIC revision 2) or tabulation categories G-P (ISIC revision 3) and include wholesale and retail trade and restaurants and hotels; transport, storage, and communications; financing, insurance, real estate, and business services; and community, social, and personal services.		X			1
104	Self-employed, total	& of total employed	those workers who, working on their own account or with one or a few partners or in cooperative, hold the type of jobs defined as a "self-employment jobs." i.e. jobs where the remuneration is directly dependent upon the profits derived from the goods and services produced. Self-employed workers include four sub-categories of employers, own-account workers, members of producers' cooperatives, and contributing family workers.		X			1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	OECD	Mapping
105	Wage and salaried workers, total	% of total employed	those workers who hold the type of jobs defined as "paid employment jobs," where the incumbents hold explicit (written or oral) or implicit employment contracts that give them a basic remuneration that is not directly dependent upon the revenue of the unit for which they work.		X			1
106	Unemployment, total	% of total labor force	the share of the labor force that is without work but available for and seeking employment.	X	X			2
107	Government subsidies to private and public companies (%)	%	Government subsidies to private and public companies as a percentage of GDP	X				1
108	Charges for the use of intellectual property, payments	US\$	Payments between residents and nonresidents for the authorized use of proprietary rights (such as patents, trademarks, copyrights, industrial processes and designs including trade secrets, and franchises) and for the use, through licensing agreements, of produced originals or prototypes (such as copyrights on books and manuscripts, computer software, cinematographic works, and sound recordings) and related rights (such as for live performances and television, cable, or satellite broadcast)		X			1
109	Charges for the use of intellectual property, receipts	US\$	receipts between residents and nonresidents for the authorized use of proprietary rights (such as patents, trademarks, copyrights, industrial processes and designs including trade secrets, and franchises) and for the use, through licensing agreements, of produced originals or prototypes (such as copyrights on books and manuscripts, computer software, cinematographic works, and sound recordings) and related rights (such as for live performances and television, cable, or satellite broadcast)		X			1
110	Patent application, residents	Number	Patent applications are worldwide patent applications filed through the Patent Cooperation Treaty procedure or with a national patent office for exclusive rights for an invention--a product or process that provides a new way of doing something or offers a new technical solution to a problem. A patent provides protection for the invention to the owner of the patent for a limited period, generally 20 years.		X			1

No.	Indicator	Unit	Quantification Method	IMD	WB	WEF	ODCE	Mapping
111	Trademark applications, total	Number	Trademark applications filed are applications to register a trademark with a national or regional Intellectual Property (IP) office. A trademark is a distinctive sign which identifies certain goods or services as those produced or provided by a specific person or enterprise. A trademark provides protection to the owner of the mark by ensuring the exclusive right to use it to identify goods or services, or to authorize another to use it in return for payment. The period of protection varies, but a trademark can be renewed indefinitely beyond the time limit on payment of additional fees.		X			1
112	Trademark applications, direct resident	Number	Direct resident trademark applications are those filed by domestic applicants directly at a given national IP office.		X			1
113	Strategic approach to innovation policy for SMEs		Expert opinion				X	1
114	Information on innovation support services		Expert opinion				X	1
115	Incubators		Expert opinion				X	1
116	Technology support in Universities, R&D Labs and Incubators with SMEs Linkages		Expert opinion				X	1
117	Financial Incentives		Expert opinion				X	1
118	Public R&D grants		Expert opinion				X	1
119	Business expenditure on R&D (\$)	US\$	Business expenditure on R&D	X		X		2
120	Business expenditure on R&D (%)	%	Estimates percentage Business expenditure on R&D of GDP	X	X			2
121	Researchers in R&D per capita	No.	Researchers in R&D per million people	X	X			2
122	Government procurement of advanced tech products	scores on a 1–7 scale	Executive Opinion Survey			X		1
123	Total health expenditure (%)	%	Percentage Total health expenditure of GDP	X				1
124	Total health expenditure per capita	US\$	Total health expenditure US\$ per capita	X				1
Total Indicator				23	43	28	36	130

1.8. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

แผนพัฒนาฉบับที่ 11 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้แนะทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงระยะ 5 ปี โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ทั้งนี้เป้าหมายหลักในด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ คือ ข้อ 3.2 เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40.0 (ปี 2556 = 37.40) ซึ่งถือว่าเป็นตัวชี้วัดในระดับผลกระทบ (Impact)

เมื่อพิจารณายุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์พบว่า มียุทธศาสตร์และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง คือ

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด
การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ● เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลิตภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี 2. เพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0 และ เพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคบริการให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 3. พัฒนาสินค้าและบริการสร้างสรรค์ให้มีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี ● เลื่อนอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศโดย IMD เป็นอันดับ 16 ของโลก และเพิ่มอันดับความสามารถในการประกอบธุรกิจให้ให้เป็น 1 ใน 10 ของโลก ภายในสิ้นปี 2559
การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● เพิ่มสัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.0 ในปี 2559 ภายใต้ความตกลงทางการค้าเสรีในทุกกรอบที่เจรจาแล้วเสร็จ ● เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุนโดยตรง

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด
	<p>ของไทยในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 และร้อยละ 10.0 ต่อปีตามลำดับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ ใน 5 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การได้รับสินเชื่อ การค้าระหว่างประเทศ การดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงและการขออนุญาตก่อสร้าง

ทั้งนี้ตัวชี้วัดในแต่ละยุทธศาสตร์เป็นตัวชี้วัดของวิสาหกิจรวมทั้งประเทศ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัดแต่ละตัวเกิดจากผลสัมฤทธิ์ของวิสาหกิจรายใหญ่ภายในประเทศด้วย หากดูจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติที่กำหนดเป้าหมายเฉพาะของ SME ต้องเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมให้ไม่น้อยกว่า 40 % เมื่อสิ้นสุดแผนในปี 2559 นั้น แผนฯไม่ได้ลงรายละเอียดว่าจะเพิ่ม SME ในอุตสาหกรรมใด เพิ่มเป็นจำนวนเท่าไร และสัดส่วน GDP ที่เพิ่มขึ้นมาจากอุตสาหกรรม SME ประเภทใด อาทิ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ เป็นสัดส่วนเท่าใด จากการศึกษาสถาบันคีนันฯประชุมกับคณะกรรมการตรวจรับโครงการฯในวันที่ 5 ตุลาคม 2558 สามารถสรุปได้เบื้องต้น คือ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รับเป้าหมายจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เน้นเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40.0

1.9. ความเชื่อมโยงของ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2558 – 2559 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) และ แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2555 – 2559

1.9.1. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2558

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2558 ได้จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) แผนแม่บทอื่นๆและสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน รวมทั้งเจตนารมณ์และนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฟื้นฟูความเชื่อมั่น ควบคู่กับการสร้างเสถียรภาพด้านเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรม โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดลำดับความสำคัญ และเป็น

เครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นการวางพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในระยะยาวต่อไป

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2558 ได้กำหนดไว้ 8 ยุทธศาสตร์และ 1 รายการ คือ

1. ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูความเชื่อมั่นและเร่งรัดวางรากฐานที่ดีของประเทศ
2. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งรัฐ
3. ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
4. ยุทธศาสตร์การศึกษา สาธารณสุข คุณธรรม จริยธรรมและคุณภาพชีวิต
5. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม
7. ยุทธศาสตร์การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
8. ยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
9. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

ทั้งนี้ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 การฟื้นฟูความเชื่อมั่นและเร่งรัดวางรากฐานที่ดีของประเทศ มีการกำหนด ยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 *การเร่งรัดการช่วยเหลือประชาชนอย่างเร่งด่วน*

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฟื้นฟูการดำเนินกิจการได้

ตัวชี้วัด

- ผลการดำเนินการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดีขึ้น

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

1. สนับสนุนการฟื้นฟูการดำเนินกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบทางการเมืองและกลุ่มที่ปรับตัวเข้าสู่ตลาดอาเซียน

และยุทธศาสตร์ย่อย 3.8 *การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- มูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพิ่มสูงขึ้น
- วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

ตัวชี้วัด

- ผลิตภัณฑ์และบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 38 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีส่วนแบ่งในตลาดสินค้าส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

1. สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งในเรื่องฐานข้อมูล การพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดและการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ
2. สนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ โดยยกระดับการผลิตด้วยนวัตกรรม และเชื่อมโยงการผลิตกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
3. ใช้มาตรการทางภาษีจูงใจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ปรับเทคโนโลยีการผลิตและพัฒนาประสิทธิภาพของแรงงาน รวมทั้งสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้
4. พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำการตลาดในต่างประเทศ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งการสร้างตราสินค้าเฉพาะ
5. สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจพื้นฐานของหน่วยงาน

ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2558 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,617.9 ล้านบาท เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านกองทุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.9.2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2559

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564) และแผนแม่บทอื่นๆ โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการปฏิบัติ

เพื่อให้ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่งอย่างยั่งยืน รวมทั้งได้นำหลักการและแนวทางการจัดทำประมาณในลักษณะบูรณาการมาใช้ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้กำหนดไว้ 8 ยุทธศาสตร์และ 1 รายการคือ

1. ยุทธศาสตร์เร่งรัดวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ
2. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งรัฐ
3. ยุทธศาสตร์การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
4. ยุทธศาสตร์การศึกษา สาธารณสุข คุณธรรม จริยธรรมและคุณภาพชีวิต
5. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม
7. ยุทธศาสตร์การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
8. ยุทธศาสตร์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
9. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

ทั้งนี้ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งรัดวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ย่อย 1.3 *การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม* โดยมีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- ระบบบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประสิทธิภาพ
- วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเข้มแข็งสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

- สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40
- สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

1. เร่งรัดการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการขาดแคลนแรงงาน ควบคู่กับการเข้าฟื้นฟูกิจการและเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ
2. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งระบบ รวมทั้งระบบการจดทะเบียนให้มีความสะดวกรวดเร็ว และบูรณาการข้อมูลแรกเข้าเพื่อลดความซ้ำซ้อนของ

กระบวนการ เพื่อให้การดำเนินนโยบายและมาตรการต่างๆเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

3. สนับสนุนมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งมาตรการทางภาษีและไม่ใช่ภาษี
4. สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ของผู้ประกอบการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพของแรงงาน ทั้งในเรื่องศูนย์ป่มเพาะ ศูนย์ข้อมูล ตลอดจนการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ
5. สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เข้มแข็งสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. สนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ และเชื่อมโยงการผลิตกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
7. ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์มาเป็นฐานในการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการที่มีเอกลักษณ์และการสร้างตราสินค้าเฉพาะ

1.9.3. แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559)

จากข้อมูลในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2555-2559 ได้กำหนดเป้าหมายของการส่งเสริมไว้ดังนี้

1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 250,000 วิสาหกิจ ภายในปี 2559
2. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขากลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงลึกไม่น้อยกว่า 30,000 รายภายในปี 2559
3. เครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งไม่น้อยกว่า 60 เครือข่ายวิสาหกิจต่อปี
4. ปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ลดอุปสรรคและเอื้ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น
5. การบริหารจัดการด้านงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีประสิทธิภาพและทำงานเชิงบูรณาการ

ทั้งนี้ สสว. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ทั้ง 4 คือ

1. สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
2. เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
3. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุล ตามศักยภาพของพื้นที่
4. เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้ง 4 นี้ มีการกำหนด 24 กลยุทธ์และ 67 แผนงาน แต่เมื่อพิจารณาจากงบประมาณเชิงบูรณาการที่จัดสรรจากสำนักงบประมาณในปีงบประมาณ 2559 พบว่า สสว.ได้เชื่อมโยง 4 กลยุทธ์เข้ากับแผนการจัดสรรงบประมาณและได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 1,526.4008 ล้านบาท การดำเนินการภายใต้งบประมาณนี้มีทั้งในส่วนที่ สสว. ดำเนินการเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก 15 หน่วยงาน ร่วมดำเนินการด้วย

ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2559 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เชื่อมโยงงบประมาณบูรณาการในยุทธศาสตร์ 1.3 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กับ ยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) โดยมีรายละเอียด³ ดังแสดงในตารางที่ 7

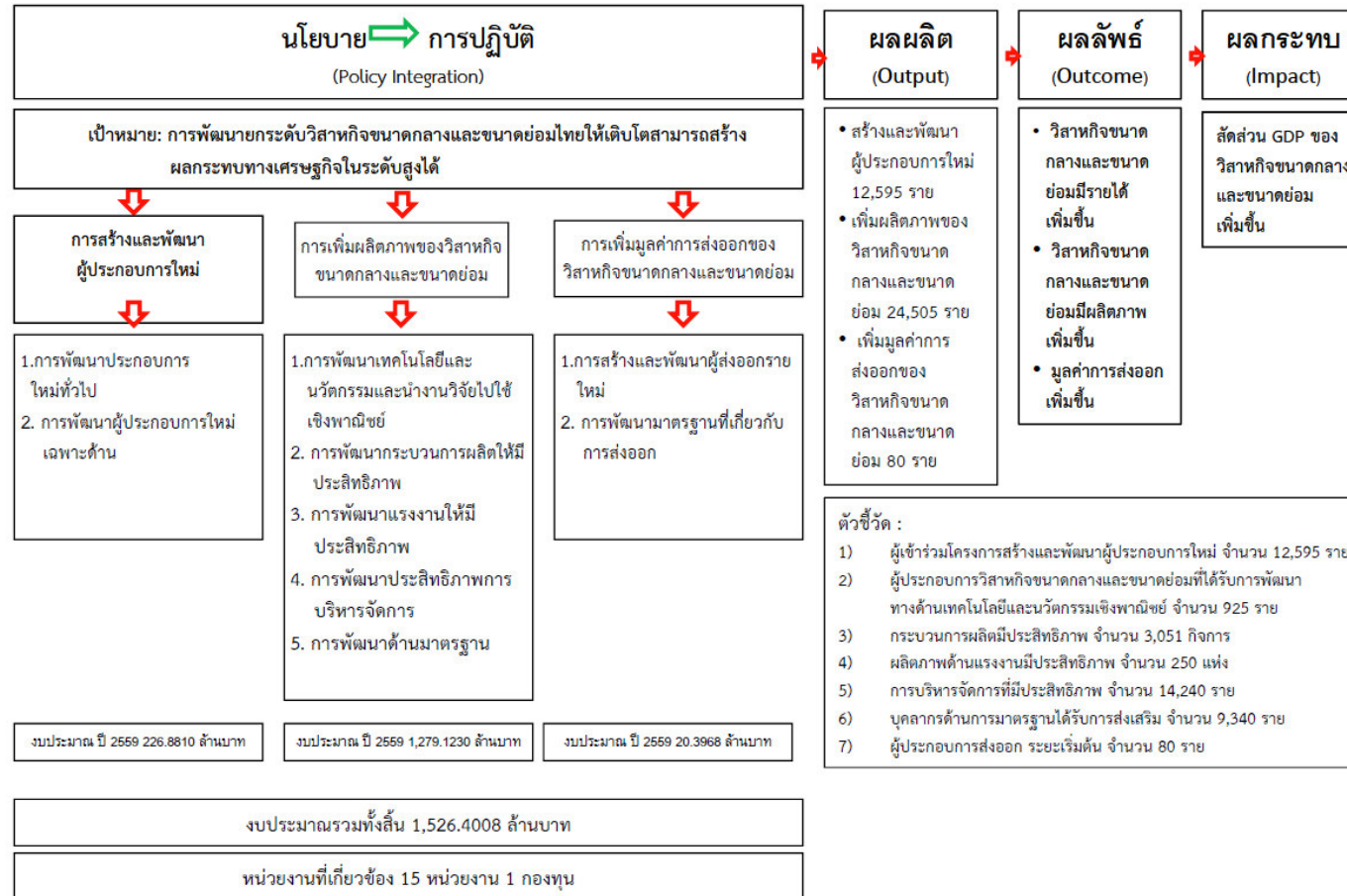
³ ข้อมูลจาก สสว.

ตารางที่ 7 ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณบูรณาการและยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริม SME
ที่มา : สสว.

หน่วยงาน: สำนักงานงบประมาณ	หน่วยงาน: สสว.
งบประมาณบูรณาการ	ยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริม SMEs
การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ 226.8810 ล้านบาท	
1.1 การพัฒนาผู้ประกอบการทั่วไป	ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย กลยุทธ์ที่ 2.7 สร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่
1.2 การพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เฉพาะด้าน	
การเพิ่มผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,279.1230 ล้านบาท	
2.1 การพัฒนาเทคโนโลยีและนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์	ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย กลยุทธ์ที่ 2.1 เพิ่มผลผลิตและพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ
2.2 การพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ	
2.3 การพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพ	
2.4 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	
2.5 การพัฒนาด้านมาตรฐาน	ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย กลยุทธ์ที่ 2.4 ยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ได้มาตรฐานสากล
การเพิ่มมูลค่าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 20.3968 ล้านบาท	
3.1 การสร้างและพัฒนาผู้ส่งออกรายใหม่	ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กลยุทธ์ที่ 4.2 เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ

ภาพรวมของการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แสดงในรูปที่ 3

2. การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

รูปที่ 3 การจัดสรรงบประมาณการ

ที่มา : สสว

ข้อพึงสังเกต

1. สสว.มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและสาขาเป้าหมาย ในการส่งเสริม อาทิ 1) กลุ่มอุตสาหกรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรม 2) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป 3) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 4) กลุ่มธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง 5) กลุ่มธุรกิจบริการและท่องเที่ยว ทั้งนี้การดำเนินโครงการฯของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละแห่งนั้นได้กำหนดเป้าหมายกลุ่มผู้ประกอบการตรงกับกลุ่มเป้าหมายของ สสว.หรือไม่
2. ความเชื่อมโยงกันของเป้าหมายของแผนการส่งเสริม SME ทั้ง 5 ข้อ หากสามารถบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมแล้ว จะสามารถบรรลุเป้าหมายของสำนักงบประมาณ ในการเพิ่ม 1) สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 และ 2) สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ได้หรือไม่

ข้อเสนอแนะกระบวนการพัฒนาโครงการและตัวชี้วัด

บทบาทของ สสว. (Top down)

1. ถ่ายทอดเป้าหมายรวมสู่เป้าหมายย่อยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย รายละเอียดแสดงในตารางที่ 7
2. กำหนดเป้าหมายทั้งรายได้และมูลค่าการส่งออกของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย
3. ดำเนินโครงการส่งเสริม SME โดยการกำหนดตัวชี้วัด ที่สามารถส่งผลสู่เป้าหมายใหญ่ อาทิ การเพิ่มรายได้ การส่งออก การจ้างงาน
4. ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายหลัก

หมายเหตุ ถึงแม้ว่าการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ SME ภายใต้งบประมาณ 1,526.4008 ล้านบาท จะไม่ได้ส่งผลโดยตรงที่จะกระทบต่อเป้าหมาย GDP และเป้าหมายการส่งออกของ SME ทั้งหมด แต่เมื่อมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องจะสามารถหาความสัมพันธ์และเป็นข้อมูลสำหรับแบบจำลองทางเศรษฐมิติที่ สสว. ได้ดำเนินการอยู่แล้ว

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Bottom up)

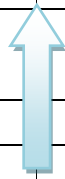
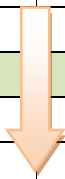
1. นำเสนอโครงการส่งเสริม SME โดยกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายต้องสอดคล้องกับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ สสว.กำหนด
2. กำหนดตัวชี้วัดที่จะเพิ่มขึ้นของกลุ่มเป้าหมายนั้น อาทิ ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนที่ลดลง โดยกำหนดเป้าหมายก่อนเริ่มโครงการ

3. ดำเนินโครงการส่งเสริม SME ติดตามและประเมินผลตลอดโครงการ

ตารางที่ 8 การเชื่อมโยงเป้าหมายรวม กลุ่มเป้าหมาย สสว. และโครงการส่งเสริม SME

	กลุ่มเป้าหมาย SMEs ในปี 2559					รวม (ปี 55-58)	รวม (ปี 55-59)	เป้าหมาย
	1.เทคโนโลยี และนวัตกรรม	2.เกษตรและ เกษตรแปรรูป	3.สร้างสรรค์	4.ค้าปลีกและค้าส่ง	5.บริการท่องเที่ยว			
ภาพรวมอุตสาหกรรม								
1 % GDP SME/GDP รวม								40%
2 % ส่งออก SME/ ส่งออก รวม								30%
3 ยอดขายของกลุ่ม SMEs (ล้านบาท)								
4 จำนวนกิจการ SMEs (ราย)								
เป้าหมาย สสว.								
1 จำนวน SMEs ที่สามารถดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน								250,000
2 จำนวนวิสาหกิจที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ								30,000
3 เครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม								60
โครงการส่งเสริม SMEs	1. รายได้เพิ่มขึ้นส่งผลต่อ GDP / 2. มูลค่าการส่งออกที่เกิดจากโครงการ							
1.1 การพัฒนาผู้ประกอบการทั่วไป								
1.2 การพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เฉพาะด้าน								
2.1 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมและนำงานวิจัยไปใช้เชิงพาณิชย์								
2.2 การพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ								
2.3 การพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพ								
2.4 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ								
2.5 การพัฒนาด้านมาตรฐาน								
3.1 การสร้างและพัฒนาผู้ส่งออกรายใหม่								
3.2 การพัฒนามาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก								

Top down

Bottom up

เมื่อพิจารณาจากแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME สามารถจำแนกรอบการดำเนินงาน ของ OSMEP ผ่านความร่วมมือกับหน่วยพันธมิตรต่างๆ และพัฒนาแนวทางในการพัฒนา SME (SME Development Theme) ได้ ดังแสดงในตารางที่ 9 สำหรับกรอบในการจำแนกมีดังนี้

1. Enabler หมายถึง ผู้มีส่วนในการพัฒนาธุรกิจ SME เช่น สสว. หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ สถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา และ ผู้ให้บริการ SME (Business Development Service Provider-BDS Provider)
2. SME Development Theme พัฒนามาจาก ASEAN SME Policy Index โดยปรับให้เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมธุรกิจ SME ในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- Institution Framework คือ กรอบนโยบายและการบริหารจัดการ เช่น การดำเนินกลยุทธ์ในการพัฒนา SME ที่มีประสิทธิภาพ
- Access to SME Information คือ การให้บริการข้อมูล SME ในด้านต่างๆ อาทิ การจัดทำรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี 2558
- Develop Start-up คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME รายใหม่ อาทิ โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่
- Access to Finance คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME ให้เข้าถึงบริการทางการเงิน การค้าประกันสินเชื่อ โครงการชดเชยดอกเบี้ยเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME
- Access to Technology คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME ให้เข้าถึงการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม ในการพัฒนาสินค้าหรือบริการ
- Access to Market คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME ให้สามารถขยายตลาดใน ASEAN หรือ การใช้ประโยชน์จากข้อตกลง FTA
- Access to Standard คือ การพัฒนากระบวนการผลิต หรือ คุณภาพสินค้าให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล
- Governance คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME ให้ดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
- CSR คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME โดยยึดหลักการสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคม
- Environmental คือ การที่ธุรกิจ SME ดำเนินธุรกิจโดยใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมไม่สร้างมลภาวะ
- Cluster Development คือ การส่งเสริมธุรกิจ SME ให้มีการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์กรอบแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME พ.ศ. 2555-2559

กลยุทธ์ที่	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	เป้าหมาย (ราย) ปี 2559	Enabler					SME Development Theme											
			OSMEP	Government Agency	Financial Institute	Education Institute	BDS Provider	Institution Framework	Access to SME Information	Develop Start-up	Access to Finance	Access to Technology	Access to Market	Access to Standard	Governance	CSR	Environmental	Cluster Development	
ยุทธศาสตร์ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SME	1.1	บุคลากรที่มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น																	
	1.2	จำนวน SMEs เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐ เช่น การใช้ประโยชน์จากข้อมูลของสสว. ฯลฯ																	
	1.3	มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อ SMEs																	
	1.4	จำนวน SMEs ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ																	
	1.5	ส่วนราชการ หน่วยงานรัฐฯ เข้าใจแผนส่งเสริม SME และมีการนำไปใช้ติดตามผล																	
	1.6	จำนวน SMEs เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐ และดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาลและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม																	
	1.7	จำนวนที่เพิ่มขึ้นของนักวิจัย ฟิลิปปินส์และที่ปรึกษาและมีศักยภาพเพิ่มขึ้น																	
	1.8	จำนวน SMEs เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐ ในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม																	
	1.9	จำนวน SMEs เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐใน ด้านโลจิสติกส์ ข้อมูลด้านการตลาด																	
	1.10	จำนวน SMEs เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐใน ด้านการบรรเทาผลกระทบ ผ่านมาตรการทางการเงินฯ																	

กลยุทธ์ที่	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	เป้าหมาย (ราย) ปี 2559	Enabler					SME Development Theme										
			OSMEP	Government Agency	Financial Institute	Education Institute	BDS Provider	Institution Framework	Access to SME Information	Develop Start-up	Access to Finance	Access to Technology	Access to Market	Access to Standard	Governance	CSR	Environmental	Cluster Development
ยุทธศาสตร์ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน	2.1 จำนวน SMEs ที่ได้รับการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพ	6,000																
	จำนวน SMEs ที่บริหารจัดการโดยค่านึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม	2,000																
	2.2 เครือข่าย SME ได้รับการพัฒนา	>60																
	2.3 จำนวน SMEs มีการพัฒนาสินค้าและบริการ	>800																
	2.4 จำนวน SMEs มีการพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน	>2,000																
	2.5 จำนวน SMEs ได้รับการพัฒนาด้านตลาด	>3,000																
	2.6 จำนวน SMEs ได้รับการช่วยเหลือเพื่อความอยู่รอด	>200																
2.7 จำนวน SMEs มีการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นและดำเนินธุรกิจได้ต่อเนื่องและยั่งยืน	>250,000																	
ยุทธศาสตร์ 3 ส่งเสริม SME ให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่	จำนวน SMEs และวิสาหกิจชุมชน ได้รับการพัฒนาด้านการจัดการโลจิสติกส์ การค้า การลงทุน ฯลฯ	>3,000																
	3.1 จำนวน SMEs ได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านแรงงาน ทักษะฝีมือ ภาษา ความรู้ และ ชำนาญ เฉพาะด้าน	>3,000																
	3.2 จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนา	>10,000																
	จำนวน SMEs ได้รับการพัฒนาสินค้าโดยค่านึงถึงอัตลักษณ์วัฒนธรรม	>2,000																
	เครือข่าย SME และ OTOP ที่ได้รับการพัฒนา	60																
	3.3 จำนวน SMEs ที่นำสิ่งปงซ์ทางภูมิศาสตร์ (GI) มาเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ	>200																
	จำนวน SMEs ที่บริหารจัดการโดยค่านึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม	2000																

ยุทธศาสตร์ 4 เสริมสร้าง SME ให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	กลยุทธ์ที่	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	เป้าหมาย (ราย) ปี 2559	Enabler					SME Development Theme										
				OSMEP	Government Agency	Financial Institute	Education Institute	BDS Provider	Institution Framework	Access to SME Information	Develop Start-up	Access to Finance	Access to Technology	Access to Market	Access to Standard	Governance	CSR	Environmental	Cluster Development
4.1	จำนวน SMEs ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง AEC และช่องทางทางเศรษฐกิจ และนำไปใช้ในธุรกิจ	>4,000																	
4.2	จำนวน SMEs มีการพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ	>4,200																	
4.3	จำนวน SMEs ได้รับการเสริมสร้างองค์ความรู้และโอกาสในการสร้างความร่วมมือกับธุรกิจต่างประเทศ	>600																	

ทั้งนี้จากข้อมูลในตารางที่ 9 จะเป็นพื้นฐานในการเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของนานาชาติ เพื่อสรุปเป็นฐานข้อมูลตัวชี้วัดและใช้ในการพัฒนาตัวชี้วัดในระยะต่อไป

1.10. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ SPRING Singapore

SPRING Singapore⁴ เป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า มีหน้าที่ในการส่งเสริมบริษัทสิงคโปร์ให้เติบโตและสร้างให้เกิดความไว้วางใจในสินค้าและบริการของสิงคโปร์ ในฐานะหน่วยงานด้านพัฒนาองค์กรต่างๆ SPRING ร่วมมือกับพันธมิตรในการช่วยผู้ประกอบการตั้งแต่การจัดการจัดหาเงินทุน การพัฒนาการบริหารและทักษะ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการเข้าถึงตลาด ในฐานะที่เป็นองค์กรในการให้การรับรองมาตรฐานแห่งชาติ SPRING มีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมมาตรฐานนานาชาติ สำหรับองค์กรเอกชน นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภค SPRING มีพันธกิจ คือ การส่งเสริมบริษัทสิงคโปร์และสร้างความไว้วางใจในสินค้าและบริการ สำหรับวิสัยทัศน์ คือ การส่งเสริมให้บริษัทสิงคโปร์ก้าวสู่บริษัทในระดับโลก บริษัท SME ในสิงคโปร์มีประมาณ 189,000 แห่ง (คิดเป็น 99% ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด) มีสัดส่วนการจ้างงานประมาณ 70 % ของประชากร และมีสัดส่วนต่อมูลค่า GDP ประมาณ 50 %

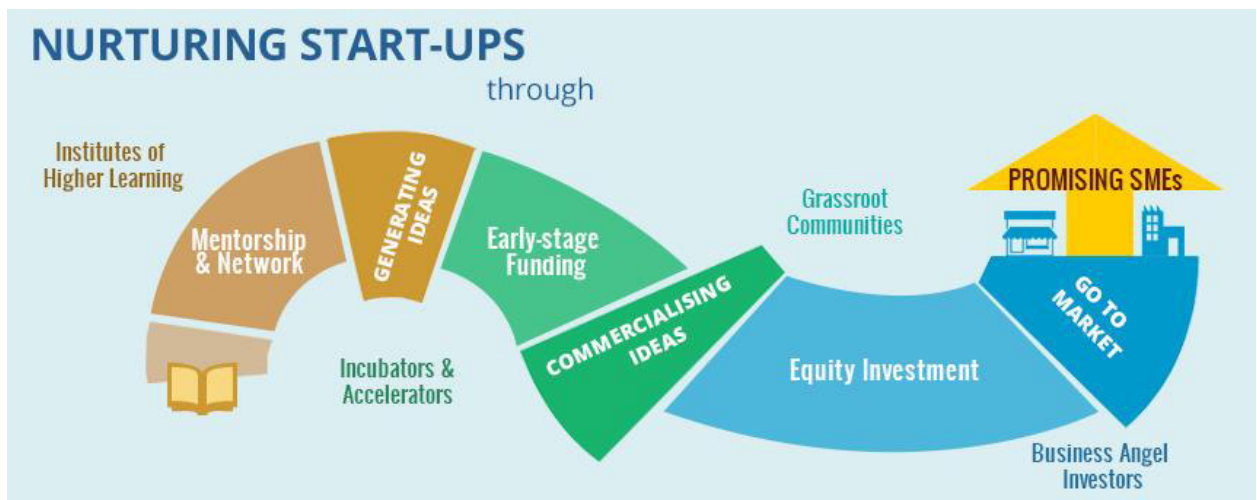

รูปที่ 4 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของ SPRING Singapore

⁴ <http://www.spring.gov.sg/About-Us/Pages/spring-singapore.aspx>

การส่งเสริมผู้ประกอบการ SME แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1)นักเรียน 2)ผู้ประกอบการที่เริ่มต้นธุรกิจ (Start-up) 3)ธุรกิจ SME ตัวอย่างรูปแบบการส่งเสริมธุรกิจ SME ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับความต้องการของในแต่ละกลุ่มดังนี้

1. กลุ่มนักเรียน มีการพัฒนาโครงการส่งเสริมธุรกิจ SME ที่มีศักยภาพ (SME Talent Programme for Students) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักธุรกิจรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพสูง(Talent) จากสถาบันการศึกษาด้านเทคนิค (Institute of Technical Education-ITE) ,โพลีเทคนิค และมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำงานและโอกาสในการทำงานเมื่อจบการศึกษา โดยร่วมมือกับบริษัท SME ผ่านโครงการฝึกงาน การสนับสนุนทุนการศึกษาและการว่าจ้างเมื่อจบการศึกษา
2. ผู้ประกอบการที่เริ่มต้นธุรกิจ (Start-up) ซึ่ง SPRING ให้การสนับสนุนตั้งแต่เรื่องการจัดหาผู้ร่วมทุน (Equity Investment) การให้ทุนโดยตรง (Grant) การให้ทุนในการพัฒนานวัตกรรมสู่การค้า (Technology commercialization) การพัฒนาศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ (Incubator Support) และมาตรการส่งเสริมด้านภาษี (Tax Incentives)

รูปที่ 5 กระบวนการพัฒนาธุรกิจ SME ในแต่ละขั้นตอน

3. ธุรกิจ SME SPRING เน้นการสร้างความร่วมมือ (Partnerships) กับสมาคมในการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรม การสร้างความเข้มแข็งเชิงโครงสร้าง และ ส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันข้ามอุตสาหกรรม สำหรับอุตสาหกรรมหลักๆในสิงคโปร์มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 10 ข้อมูลประเภทอุตสาหกรรม SME ในสิงคโปร์

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน กิจการ	มูลค่าเพิ่ม(Value-added) (Million Singapore Dollar)	% GDP CONTRIBUTION
1. อุตสาหกรรมอาหาร	844	2,828	0.7
2. โลจิสติกส์	7,606	18,400	5.2
3. วิศวกรรมนอกชายฝั่ง (Marine & Offshore Engineering)	1,205	6,333	1.7
4.บรรจุภัณฑ์	249	569	0.2
5. วิศวกรรมความเที่ยงตรง (Precision Engineering)	2,870	8,329	2.2
6. การพิมพ์	927	1,196	0.3
7. ค้าปลีก	20,082	5,100	1.4
8. บริการด้านชีวการแพทย์ และสุขภาพ	4,866	14,714	4.0
9. เคมี	331	4,371	1.2
10. เทคโนโลยีสะอาด	549	1,400	0.4
11.การศึกษา	6,182	2,700	0.8
12.อิเล็กทรอนิกส์	160	5,187	1.4
13. บริการด้านวิศวกรรม	4,199	6,000	1.7
14.บริการด้านอาหารและ เครื่องดื่ม	6,751	3,000	0.8

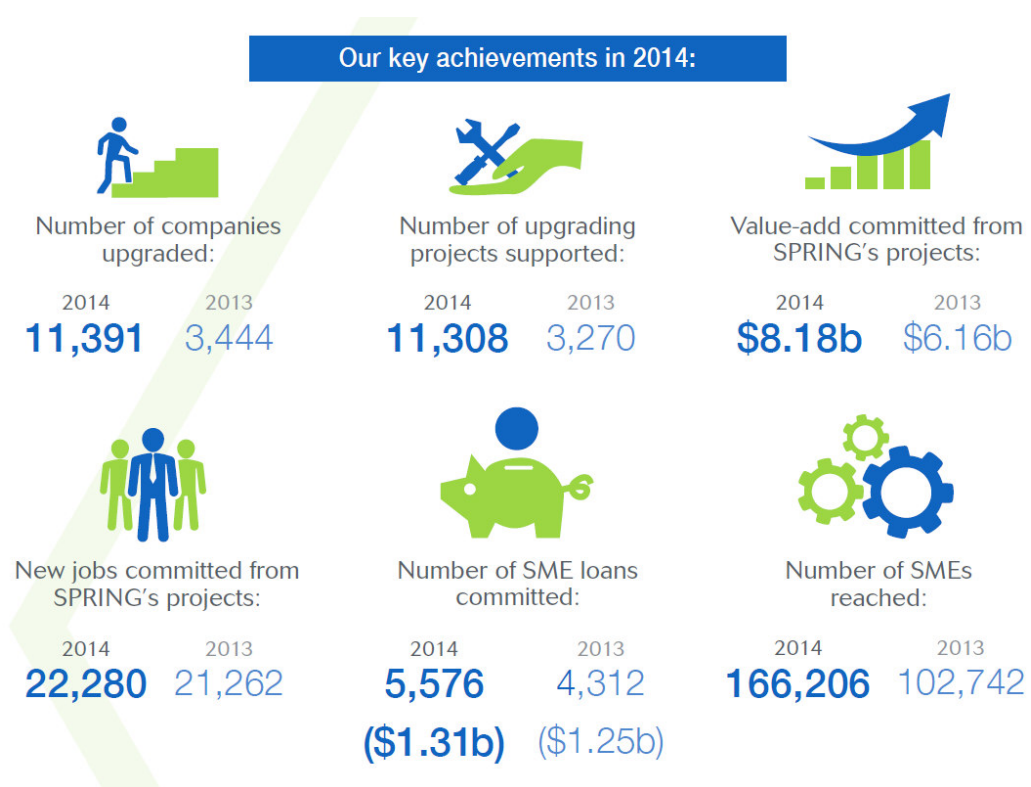
ในรายงานประจำปี 2014 ของ SPRING ได้แสดง 4 ยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาธุรกิจ SME คือ

1. พัฒนาศักยภาพและเพิ่มผลิตภาพ (Building capabilities and improving productivity)
2. ส่งเสริมโอกาสในการเติบโต (Finding growth opportunities)
3. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและสร้างโอกาสทางการตลาด (Enhancing accessibility and increasing outreach)

4. ดูแลกลุ่มธุรกิจนวัตกรรมที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจ (Nurturing innovative start-ups)

สำหรับตัวชี้วัดด้านผลประกอบการของ SPRING มี 6 ตัว ดังนี้

1. จำนวนบริษัทที่ได้รับการพัฒนา
2. จำนวนโครงการที่ได้รับการสนับสนุน
3. มูลค่าเพิ่มจากโครงการของ SPRING
4. จำนวนการจ้างงานเพิ่มจากโครงการของ SPRING
5. จำนวนและมูลค่าสินเชื่อที่ได้รับการอนุมัติ
6. จำนวน SME ที่เข้าถึงด้านบริการต่างๆ

รูปที่ 6 ตัวชี้วัดที่สำคัญของ SPRING Singapore

ที่มา : รายงานประจำปี 2014 SPRING Singapore

เมื่อนำรายละเอียดของยุทธศาสตร์ทั้ง 4 เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของแต่ละกิจกรรม สามารถแสดงได้ในตารางถัดไป ซึ่งข้อมูลการดำเนินงานของ SPRING เป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการทบทวนตัวชี้วัดภายใต้โครงการนี้

ตารางที่ 11 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ กิจกรรมและตัวชี้วัดของ SPRING Singapore

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาธุรกิจ SME	กิจกรรม ในปี 2014	จำนวน	หน่วยวัด
1. พัฒนาศักยภาพและเพิ่มผลผลิตภาพ	1.สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรม(Capacity Development Grant)	>1,000	SMEs
	2. คู่มือด้านนวัตกรรม (Innovation & Capability Voucher)	>9,000	SMEs
2. ส่งเสริมโอกาสในการเติบโต	1.ลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ ผ่านโครงการความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรม (Collaborative Industry Projects Initiative)	>150	SMEs
	2. ธุรกิจ SMEs ที่ทำงานร่วมกันศูนย์นวัตกรรม (Centers of Innovation)	360	SMEs
	3. ธุรกิจที่ได้รับการพัฒนามาตรฐานสู่สากล	400	SMEs
	4. ธุรกิจ SMEs ที่พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ	400	SMEs
3. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและสร้างโอกาสทางการตลาด	1. ศูนย์ให้คำปรึกษา SME จำนวน 12 แห่งให้คำปรึกษาโดยตรงแก่ธุรกิจ SMEs	36,000	SMEs
	2. สนับสนุนการค้ำประกันเงินกู้ 70 % ของมูลค่ากู้แก่ธุรกิจ SMEs ที่เริ่มธุรกิจ		
	3. พัฒนาการเข้าถึงเงินกู้แก่ธุรกิจ SMEs ผ่านช่องทาง online		
4.ดูแลกลุ่มธุรกิจนวัตกรรมที่เพิ่งเริ่มดำเนินธุรกิจ	1. ร่วมกับพันธมิตรในหน่วยงานต่างๆ สร้างระบบนิเวศน์(ecosystem) สำหรับธุรกิจที่เริ่มต้น	>160	SMEs
	2. การสร้างความร่วมมือระหว่างธุรกิจ Start-up SMEs กับบริษัทขนาดใหญ่ ในการพัฒนาสินค้านวัตกรรมและเจาะตลาดใหม่ๆ	40	สัญญาความร่วมมือ

1.11. การประเมินผลนโยบายจากเอกสาร OECD Studies on SME and Entrepreneurship, THAILAND Key Issues and Policies

บทบาทในการประเมินผล⁵

ตั้งแต่ปี 1997 คณะทำงานของ OECD ที่ส่งเสริมธุรกิจ SME และ ผู้ประกอบการ (Working Party on SME and Entrepreneurship: WPSMEE) ได้สนับสนุนให้สมาชิก OECD รวมถึงรัฐบาลที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ประเมินนโยบายในการส่งเสริมธุรกิจ SME และผู้ประกอบการ เหตุผลเบื้องหลังคือเพื่อให้การตัดสินใจเชิงนโยบายนำไปสู่ผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือผลประโยชน์ต้องมากกว่าต้นทุนที่ลงไป การวิเคราะห์ต้นทุนต่อผลประโยชน์ (Cost-benefit) ต้องมีการวิเคราะห์ก่อนสนับสนุนนโยบายหรืองบประมาณ โครงการ หลังจากดำเนินโครงการแล้ว ต้องมีการประเมินถึงเป้าหมายผลประโยชน์ที่ตั้งไว้ว่าบรรลุผลหรือไม่

Papaconstantinou และ Polt (1997) ได้ให้ความหมายถึงการประเมินผลที่น่าสนใจไว้ดังนี้
“การประเมินผลหมายถึงกระบวนการเพื่อประเมินอย่างเป็นระบบและมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพิจารณาความ สอดคล้อง ประสิทธิภาพและผลกระทบของกิจกรรมต่อเป้าหมาย รวมทั้งวิเคราะห์การดำเนินโครงการและการ บริหารของแต่ละกิจกรรม”

การประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์จะทำให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถทบทวนความสมเหตุสมผลของ นโยบายและวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดสรรทรัพยากรและเรียนรู้ “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ” ใน การกำหนดนโยบาย การประเมินผลสามารถทำได้หลายระดับ การประเมินผลในระดับโครงการจะใช้ในการ ปรับปรุง วิธีปฏิบัติ คุณภาพ และประสิทธิผลของโครงการ

เกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพ

ในการประเมินผลนโยบายหรือโครงการ คณะทำงานของ OECD ที่ส่งเสริมธุรกิจ SME และ ผู้ประกอบการ (WPSMEE) ได้กำหนดเกณฑ์ 7 ประการ ในการประเมินนโยบาย (OECD, 2000, 2004)

- *เหตุผล (Rationale)* นโยบายต้องมีเหตุผล (ตัวอย่าง เช่น มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับตลาด หรือ นโยบาย ภาครัฐที่ล้มเหลว)
- *มีผลประโยชน์เพิ่มขึ้น (Additionality)* โครงการต้องสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม

⁵ OECD STUDIES ON SMEs AND ENTREPRENEURSHIPS: THAILAND@oecd 2011, p109

- *มีความเหมาะสม (Appropriateness)* โครงการต้องสามารถระบุตลาดหรือความล้มเหลวด้านนโยบายได้อย่างชัดเจน
- *มีคุณสมบัติที่เหนือกว่า (Superiority)* โปรแกรมหรือโครงการที่เสนอมาดึงเหนือกว่าโครงการอื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน
- *มีประสิทธิภาพเชิงระบบ (Systemic Efficiency)* โครงการต้องส่งผลเชิงบวกต่อโครงการอื่นๆของภาครัฐ
- *มีประสิทธิภาพโดยตัวโครงการเอง (Own Efficiency)* โครงการต้องมีประสิทธิผลเชิงต้นทุนและบรรลุเป้าหมาย
- *มีประสิทธิภาพในเชิงปรับตัว (Adaptive Efficiency)* การประเมินผลต้องพิสูจน์ได้ว่าการดำเนินโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ในทางปฏิบัติ ภาครัฐไม่ค่อยจะนำแนวการประเมินประสิทธิภาพทั้งหมดมาใช้ อย่างไรก็ตามควรนำหลักเกณฑ์มาใช้ในการติดตามผล

แหล่งอ้างอิง(Terms of reference)

ประเด็นสำคัญหนึ่งในการประเมินผลคือแหล่งอ้างอิง ซึ่งประกอบด้วย 4 แหล่ง คือ 1) เป้าหมายของภาครัฐ 2) วัตถุประสงค์เฉพาะของนโยบายหรือโครงการส่งเสริมธุรกิจ SME 3) ความล้มเหลวของระบบตลาดภาครัฐและความล้มเหลวเชิงระบบ และ 4) สภาวะแวดล้อมอื่นๆ

นโยบายและโครงการส่งเสริมธุรกิจ SME ต้องสนับสนุนเป้าหมายของภาครัฐ อาทิ การเติบโต การสร้างงาน นวัตกรรม การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การส่งเสริมการส่งออก นโยบายในภูมิภาคเพื่อพัฒนาเขตอุตสาหกรรม ดังนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายโดยรวมของภาครัฐ โดยในการประเมินนโยบายหรือโครงการ ต้องพิจารณาความเกี่ยวข้องและประสิทธิผล ซึ่งมุ่งที่จะพิจารณาจากเกณฑ์ *มีคุณสมบัติที่เหนือกว่า* และ *มีความเหมาะสม*

เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องรู้ถึงวัตถุประสงค์เฉพาะของนโยบายหรือโครงการส่งเสริมธุรกิจ SME ซึ่งมักมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขเรื่องเวลา ดังนั้นในการประเมินต้องพิจารณาว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้บรรลุหรือไม่

ความล้มเหลวของระบบตลาด ภาครัฐและความล้มเหลวเชิงระบบ มักเป็นเหตุผลหลักในการที่ภาครัฐดำเนินโครงการแทรกแซง (Intervention)

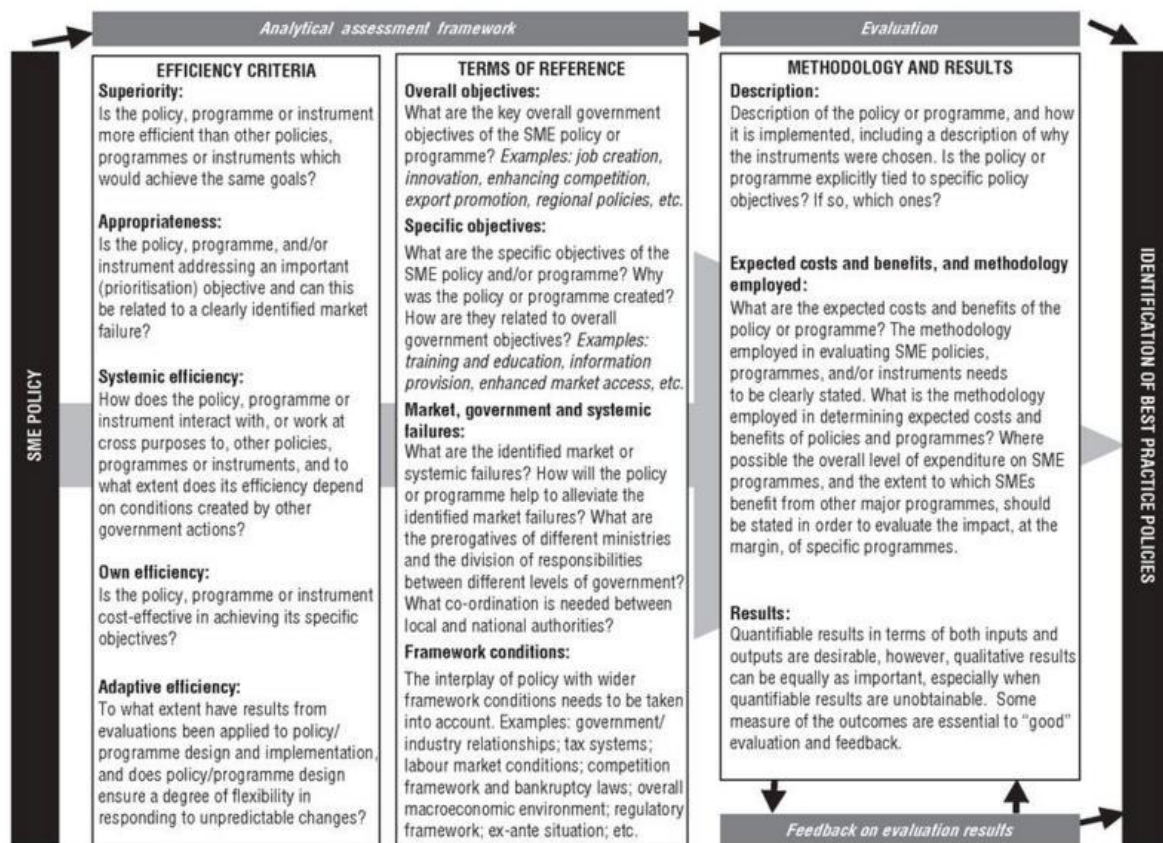
- ความล้มเหลวของระบบตลาดมักเกิดจากการไหลเวียนของข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ อำนาจการต่อรองและอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด
- การดำเนินโครงการแทรกแซงต้องกระทำขึ้นเพื่อปรับปรุงระบบตลาดที่ไม่สมบูรณ์
- ความล้มเหลวเชิงระบบ คือ การที่เกิดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ของตลาดและหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวกับตลาด ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ SME ขึ้นอยู่กับ ความสัมพันธ์หรือบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ (เช่น บริษัท สถาบันการเงิน ตัวกลาง ภาครัฐ) ที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

สภาวะแวดล้อมอื่นๆ (อาทิ สภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ระบบภาษี และ นโยบายที่เกี่ยวกับธุรกิจ SME กฎหมายล้มละลาย นโยบายการแข่งขัน) เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการประเมิน ในการประเมินต้องพิจารณาถึงผลที่เกิดจากนโยบายหรือโครงการของเรา แยกออกจากผลของสภาวะแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งเราต้องพิจารณาจากเกณฑ์ มีประสิทธิภาพเชิงระบบและมีคุณสมบัติที่เหนือกว่า

วิธีในการประเมินผล

จากการที่มีการสร้างเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมิน และ การกำหนดแหล่งอ้างอิง ในการประเมินนโยบายและโครงการส่งเสริมธุรกิจ SME วิธีการในการประเมินผลต้องชัดเจนด้วย

มีหลายวิธีในการประเมินผลนโยบายหรือโครงการ เครื่องมือ ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis) กรณีศึกษา การสำรวจ การทบทวนหรือกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ วิธีการต่างๆอาจไม่ต้องแยกแต่ละวิธี อาจผสมผสานกันซึ่งจะให้ผลดีมากขึ้น รายละเอียดแสดงในรูปที่ 7

รูปที่ 7 Checklist for the assessment of SME policies and programmes

ที่มา: OECD (2001), guidelines for the Assessment of SME Policies and Programmes: new abridges version, DSTI/IND/PME (2001).

1.12. ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่คัดเลือกเบื้องต้น (Pre-selected Indicators)

โครงการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวชี้วัดที่สามารถนำไปสู่การพัฒนา SME ของประเทศไทยได้อย่างรอบด้าน และเป็นแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่ครอบคลุมมิติทางเศรษฐกิจ และแนวโน้มการเติบโตในอนาคต จึงมีการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และหลังจากวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้ว ได้มีการคัดเลือกตัวชี้วัดเบื้องต้นใน 8 ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของ SME ในประเทศไทย และเพื่อให้ตัวชี้วัดที่คัดเลือกมานี้มีความถูกต้องและเหมาะสมในการนำไปใช้ การดำเนินงานขั้นต่อไปคือการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเบื้องต้นจัดให้มีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 หน่วยงาน และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเสนอแนะให้เพิ่มการสัมภาษณ์เป็น 10 หน่วยงาน โดยมีรายชื่อหน่วยงานดังต่อไปนี้

- 1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 2) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 3) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- 4) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 5) หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- 6) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 7) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- 8) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- 9) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
- 10) สถาบันอุดมศึกษา

ก่อนการเข้าสัมภาษณ์ มีการนำส่งจดหมายขอเข้าสัมภาษณ์ในประเด็นการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมแนบเอกสารรายละเอียดโครงการ และตารางตัวชี้วัดที่คัดเลือกเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณา โดยมีประเด็นคำถาม 2 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของตัวชี้วัดใน 8 ประเด็นหลัก และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวชี้วัด ซึ่งทางสถาบันคีนันได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารบางท่านได้มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิในหน่วยงานนั้นเป็นผู้ให้สัมภาษณ์แทน โดยการสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง ณ สำนักงาน

หน่วยงานนั้นๆ จัดไว้ให้ การสัมภาษณ์แต่ละครั้งมีผู้สัมภาษณ์จากสถาบันคีนันแห่งเอเชียจำนวน 2 ท่าน และมีเจ้าหน้าที่จาก สสว. เข้าร่วมสังเกตการณ์การสัมภาษณ์ในบางโอกาส

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นประเด็นหลัก 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 12 และมีการเสนอแนะหัวข้อตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามตารางที่ 13 ในหน้าถัดไป

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะตัวชี้วัดจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1. ตัวชี้วัดต้องมีความชัดเจน	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓
2. ให้ความสำคัญตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ (Outcome) และระดับผลกระทบ (Impact)	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	-
3. จำนวนตัวชี้วัดไม่ควรมีมากเกินไป	✓	-	-	✓	-	✓	✓	✓
4. การนำตัวชี้วัดมาใช้อย่างต่อเนื่อง	✓	-	-	✓	-	-	-	✓
5. ตัวชี้วัดต้องสามารถสะท้อนความเป็นจริง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

1) ตัวชี้วัดต้องมีความชัดเจน จากการพิจารณาตัวชี้วัดที่คัดเลือกเบื้องต้น พบว่ายังขาดความชัดเจนในการให้นิยามหรือความหมายของตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดที่ดีจะต้องมีความคมชัดและนำไปสู่เป้าหมายของการดำเนินการจัดทำตัวชี้วัด อาทิเช่น ตัวชี้วัดในด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม จำเป็นต้องให้นิยามที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น หากนิยามที่เกี่ยวกับความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรมรูปแบบใหม่เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ล้ำสมัย ก็จะไปสู่เป้าหมายด้านการนำองค์ความรู้ที่ SME มีอยู่ไปพัฒนาธุรกิจ เป็นต้น

2) ให้ความสำคัญตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ (Outcome) และระดับผลกระทบ (Impact) ผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายหน่วยงานให้ข้อคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน ในเรื่องการให้ความสำคัญต่อระดับตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้คงไว้ในระดับผลลัพธ์ผลลัพธ์ (Outcome) และระดับผลกระทบ (Impact) เพราะนอกจากจะทำให้เกิดความครอบคลุมแล้วยังสามารถนำข้อมูลไปประเมินและวางแผนงานในอนาคตได้

3) จำนวนตัวชี้วัดไม่ควรมีมากเกินไป โดยตัวชี้วัดที่นำมาใช้ควรมีความเฉพาะเจาะจงและสามารถทำการจัดเก็บข้อมูลได้จริง ยิ่งไปกว่านั้น จากการจัดเก็บตัวชี้วัดต้องใช้ระยะเวลาในการจัดเก็บซึ่งตัวชี้วัดบางตัว เช่น จำนวน SME ที่จัดตั้งใหม่และอยู่รอดได้เป็นระยะเวลา 3 ปี อาจต้องมีการติดตามการดำเนินงานตลอดช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนที่ SME นั้นๆ จะจัดตั้งขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจได้จบครบ 3 ปี เป็นต้น ดังนั้น การที่มีจำนวนตัวชี้วัดมากจะทำให้หน่วยงานต้องแบกรับค่าใช้จ่ายสูง จึงต้องจำกัดจำนวนไม่ให้มีเยอะเกินไป โดยตัวชี้วัดหนึ่งตัวสามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อหาผลด้านอื่นๆ ต่อไปได้เช่นกัน

4) การนำตัวชี้วัดมาใช้อย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัดที่นำมาใช้ควรใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ข้อมูลแสดงแนวโน้ม และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (Trends) โดยข้อมูลจากตัวชี้วัดที่มีการจัดเก็บจากตัวแปรต่างๆ อย่างต่อเนื่องนี้จะมีความสม่ำเสมอ และสามารถนำมาใช้เพื่อทำนายแนวโน้มทางธุรกิจและทางเศรษฐกิจที่น่าจะเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ โดยการจัดเก็บข้อมูลที่จัดเก็บอย่างต่อเนื่องนี้จะทำให้หน่วยงานมีฐานข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือในการนำไปใช้เพื่อประเมินผล หรือการวิเคราะห์ต่อไปได้

5) ตัวชี้วัดต้องสามารถสะท้อนความเป็นจริง ตัวชี้วัดที่ใช้นั้นควรเป็นหน่วยชี้วัดที่สามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ หากสามารถจัดเก็บข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงของการดำเนินกิจการของ SME เช่น การจัดเก็บข้อมูลด้านประสิทธิภาพ ด้านรายได้ หรือการหาตัวเทียบเคียง (proxy) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ดังนั้นแล้วตัวชี้วัดที่เลือกมาใช้จะต้องสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ใกล้เคียงมากที่สุด

ตารางที่ 13 หัวข้อตัวชี้วัดที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

	สำนักงาน คณะกรรมการ พัฒนาการ เศรษฐกิจ และสังคม แห่งชาติ	สภา อุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	สำนักงาน ส่งเสริม วิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อม	หอการค้าไทย และสภา หอการค้า แห่งประเทศไทย	กรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	สำนักงาน พัฒนา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี แห่งชาติ	กรมพัฒนา ฝีมือแรงงาน	คณะ พาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
1. Develop Start-up Theme	√	√	√	√	√	√	√	√
2. Access to Finance Theme	√	√	√	√	-	√	√	√
3. Technological Utilization Theme	√	√	√	√	-	√	√	√
4. Access to Market Theme	√	√	√	√	-	√	√	√
5. Access to Standard Theme	-	-	√	-	-	-	-	-
6. Governance Theme	-	-	-	-	-	-	-	-
7. CSR Theme	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Environmental Theme	-	-	-	-	-	-	-	-

จากการเข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า หัวข้อตัวชี้วัดที่มีความจำเป็นและควรนำไปใช้มีอยู่ 4 หัวข้อหลัก ได้แก่ หัวข้อการส่งเสริมพัฒนาธุรกิจ SME รายใหม่ (Develop Start-up Theme) หัวข้อการเข้าถึงเงินทุน (Access to Finance Theme) หัวข้อการนำเทคโนโลยีมาใช้ (Technological Utilization Theme) และ หัวข้อการเข้าถึงตลาด (Access to Market Theme) เพราะนอกจากตัวชี้วัดในหัวข้อเหล่านี้มีความเป็นไปได้ในการจัดเก็บข้อมูลแล้ว ยังเหมาะสมกับสภาพการประกอบกิจการของวิสาหกิจในประเทศไทย ที่ส่วนมากเป็นธุรกิจที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ และเป็นธุรกิจที่มีขนาดเล็กเป็นจำนวนมากที่สุด ดังนั้น ตัวชี้วัดทั้ง 4 หัวข้อนี้จึงมีความเหมาะสมที่สุดในสภาพการประกอบกิจการของวิสาหกิจในประเทศไทยในปัจจุบัน

ตัวชี้วัดในอีก 4 หัวข้อ ได้แก่ หัวข้อการเข้าถึงมาตรฐานสากล (Access to Standard Theme) หัวข้อหลักธรรมาภิบาล (Governance Theme) หัวข้อหลักความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Theme) และ หัวข้อการใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Environmental Theme) นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเห็นว่าเป็นหัวข้อที่น่าสนใจ และหากเป็นไปได้ก็ควรส่งเสริมให้ SME ในประเทศไทยได้พัฒนาในด้านเหล่านี้ด้วย หากแต่การพัฒนาของ SME ในประเทศไทยขณะนี้ยังขาดความพร้อมในการนำทักษะความรู้ไปใช้พัฒนาด้านเหล่านี้ และยังขาดศักยภาพในการลงทุนในด้านดังกล่าว ซึ่งมีต้นทุนที่ค่อนข้างสูงอีกด้วย จึงทำให้ SME ของประเทศไทยในปัจจุบันที่ส่วนมากเป็นธุรกิจขนาดเล็กไม่สามารถรองรับการพัฒนาในด้านเหล่านี้ได้ นอกไปจากนั้น ในปัจจุบันยังขาดหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลในเรื่องเหล่านี้ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้มีการพัฒนาในด้านเหล่านี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ดังนั้น ข้อมูลตัวชี้วัดที่จะจัดเก็บนั้นจึงยังไม่มี และขาดความแน่ชัดที่จะสะท้อนการพัฒนา SME ในด้านดังกล่าวได้จนกว่า SME ในประเทศไทยจะมีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางมากกว่าวิสาหกิจขนาดเล็ก ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนมากมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าตัวชี้วัดทั้ง 4 หัวข้อนี้จึงยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องทำการพัฒนาในขณะนี้ รายละเอียดการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านแสดงในภาคผนวก ก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์และโครงการ

หลังจากที่ปรึกษาได้ทำการศึกษา รวบรวม ข้อมูลตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากแหล่งข้อมูลในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ทั้งในภาพรวมและรายละเอียด ที่ปรึกษาได้จัดทำตัวชี้วัดที่คัดเลือกเบื้องต้น (Pre-selected Indicators) เพื่อประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาตัวชี้วัดและวิธีการวัดที่เหมาะสมกับประเทศไทย ทั้ง 3 ระดับ คือ 1) ระดับผลผลิต (Output) 2) ระดับผลลัพธ์ (Outcome) และ 3) ระดับผลกระทบ (Impact/Ultimate Goal) เพื่อการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) และเป้าหมายของงบประมาณบูรณาการเรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพธุรกิจ

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนได้เสนอแนะโครงสร้างตัวชี้วัด ระดับผลกระทบ (Impact/Ultimate Goal) และคัดเลือกแนวทางในการพัฒนา (Development Theme) ในระดับผลลัพธ์ (Outcome) ที่เหมาะสม เพื่อการติดตามและการประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ในระดับผลลัพธ์ (Outcome) ดังนี้

ตารางที่ 14 ความเชื่อมโยงระหว่างผลกระทบ ผลลัพธ์และผลผลิต ในการส่งเสริม SME

ระดับผลกระทบ (Impact/Ultimate Goal)	1. สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ			
	2. สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าการส่งออกรวม			
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	SMEs Development Theme			
	Develop Start-up	Access to Finance	Access to Technology	Access to Market
ระดับผลผลิต (Output)	Projects	Projects	Projects	Projects

ความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางในการพัฒนา (Development Theme) โครงการส่งเสริม SME และ
รายละเอียดตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บข้อมูล หน่วยวัด เพื่อการติดตามและการประเมินผลโครงการ ตามความเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

ตารางที่ 15 ความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางในการพัฒนา Development Theme

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒน์ฯ
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่มีการจดทะเบียนธุรกิจเพิ่มขึ้น / จำนวนผู้เข้าโครงการทั้งหมด	ร้อยละ	เอกสารจดทะเบียนธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
	2. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่จดทะเบียนเพิ่มขึ้นและดำเนินธุรกิจได้ต่อเนื่องเกิน 3 ปี/ จำนวนผู้เข้าโครงการทั้งหมด	ร้อยละ	เอกสารจดทะเบียนธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม
	3. จำนวนยอดขายและรายได้ของผู้ประกอบการใหม่ที่เพิ่มขึ้น	บาท	เอกสาร รง.8 และ รง.9 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ/ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
	4. จำนวนจ้างงานของผู้ประกอบการใหม่ที่เพิ่มขึ้น	คน	เอกสารจากกรมการจัดหางาน หรือกรมสวัสดิการแรงงาน
	5. จำนวนนักธุรกิจรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น	คน	เอกสารจดทะเบียนธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม
	6. มูลค่าการลงทุนในธุรกิจใหม่ที่เพิ่มขึ้น	บาท	เอกสารจดทะเบียนธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่			
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวนบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ารับการอบรมเพื่อประกอบธุรกิจใหม่	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. จำนวนSMEที่เข้ารับการอบรมเพื่อจัดตั้งธุรกิจใหม่	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. หลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจใหม่	หลักสูตร	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. จำนวนความเข้มข้นของระยะเวลาการฝึกอบรมเพื่อประกอบธุรกิจใหม่	ชั่วโมง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำเพื่อจัดตั้งธุรกิจใหม่	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวน SME ที่เข้ารับการอภิบาลจากพี่เลี้ยงธุรกิจ หรือ Service Provider	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. จำนวนแผนธุรกิจของผู้เข้าอบรม	แผน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	9. จำนวน Business Model ของผู้เข้าอบรม	แผน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	10. จำนวนการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่เกิดจากการรับช่วงการผลิต	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	11. จำนวนการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่เกิดจากทายาททางธุรกิจ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	12. จำนวนการสร้างผู้ประกอบการใหม่จากการรวมกลุ่มความร่วมมือ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	13. จำนวนการสร้างผู้ประกอบการใหม่จากการต่อยอดการประดิษฐ์คิดค้นผลงาน	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	14. จำนวนคลังและฐานข้อมูลการสร้างผู้ประกอบการใหม่	ฐานข้อมูล	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒน์ฯ
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ได้รับสินเชื่อ / จำนวนผู้เข้าโครงการทั้งหมด	ร้อยละ	เอกสารอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
	2. มูลค่าสินเชื่อที่ SME ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ	บาท	เอกสารอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
	3. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ได้รับสินเชื่อ / จำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ยื่นขอ	ร้อยละ	เอกสารอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
	4. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ได้รับสินเชื่อและใช้เงินตามวัตถุประสงค์การกู้ / จำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ได้รับสินเชื่อ	ร้อยละ	เอกสารอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
	5. จำนวนยอดขายและรายได้ที่เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลจากเงินทุนที่ได้จากสินเชื่อ	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	6. จำนวนจ้างงานที่เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลจากเงินทุนที่ได้จากสินเชื่อ	คน	เอกสารรายงานสรุปผลจาก บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)
	7. จำนวนการรักษาสภาพการจ้างงานซึ่งเป็นผลจากเงินทุนที่ได้จากสินเชื่อ	คน	เอกสารรายงานสรุปผลจาก บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) หรือสถาบันการเงิน
	8. จำนวนมูลค่าการลงทุนในธุรกิจที่เพิ่มขึ้นจากเงินทุนที่ได้จากสินเชื่อ	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	9. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่ยื่นขอสินเชื่อต่อสถาบันการเงิน	บาท	เอกสารการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน			
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวนบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมอบรมเพื่อเชื่อมโยง SME สู່แหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. จำนวน SME ที่เข้าร่วมการอบรมเพื่อเชื่อมโยง SME สู่งแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. หลักสูตรอบรมเพื่อเชื่อมโยง SME สู่งแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	หลักสูตร	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. จำนวนความเข้มข้นของระยะเวลาการฝึกอบรมเพื่อเชื่อมโยง SME สู่งแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	จำนวนชั่วโมง Workshop	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำเพื่อเชื่อมโยง SME สู่งแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวน SME ที่เข้าร่วมการอภิบาลจากพี่เลี้ยงธุรกิจ หรือ Service Provider เพื่อเชื่อมโยง SME สู่งแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อเชื่อมโยง SME สู่งแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. จำนวนแผนธุรกิจของผู้เข้าอบรมที่สร้างขึ้นเพื่อขอสินเชื่อ	แผน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	9. มูลค่าการสนับสนุนสินเชื่อผ่านระบบการค้าประกันสินเชื่อสำหรับ SME	บาท	การเก็บข้อมูลจาก บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)
	10. จำนวนการส่งต่อลูกค้าเข้าสู่แหล่งเงินทุน	ราย	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	11. จำนวนคำรับรองสินเชื่อเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเทคโนโลยี	ราย	การเก็บข้อมูลจากสถาบันเฉพาะทางที่ให้การรับรอง
	12. มูลค่าการสนับสนุนดอกเบี้ยเพื่อผลักดันผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	บาท	การเก็บข้อมูลจากสถาบันการเงิน
	13. จำนวนคลังและฐานข้อมูลการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	ฐานข้อมูล	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒน์ฯ
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ได้พัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ / จำนวนผู้เข้าโครงการรวม	ร้อยละ	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	2. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ได้สร้างนวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการใหม่จนถึงขั้นวางจำหน่ายในตลาด / จำนวนผู้เข้าโครงการรวม	ร้อยละ	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	3. จำนวน SME ที่ได้มาตรฐาน ISO 9000	ราย	เอกสารรับรองมาตรฐาน ISO
	4. จำนวน SME ที่มีผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐาน มอก	ราย	เอกสารรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
	5. จำนวน SME ที่มีการจดลิขสิทธิ์ในสินค้า หรือเครื่องหมายการค้า (Brand)	ราย	เอกสารรับรองจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา
	6. จำนวน SME ที่มีการจดทะเบียนการค้า ชื่อทางการค้า	ราย	เอกสารรับรองจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา
	7. จำนวน SME ที่มีการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตรในการผลิตสินค้า	ราย	เอกสารรับรองจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา
	8. จำนวน SME ที่มีการจดทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ เช่น แบบผังภูมิวงจรรวม สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ความลับทางการค้า	ราย	เอกสารรับรองจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา
	9. จำนวน SME ที่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิต/จัดการ ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	10. จำนวน ฝ่าย/ระบบ R&D ที่ SME จัดตั้งขึ้น	ฝ่าย/ระบบ	การสำรวจติดตามผลจาก SME

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี			
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวนบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ารับการอบรมเพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. จำนวนSMEที่เข้ารับการอบรมเพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. หลักสูตรอบรม SME เพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	หลักสูตร	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. จำนวนความเข้มข้นของระยะเวลาการฝึกอบรมเพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	ชั่วโมง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำ SME เพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวนSMEที่เข้ารับการอภิบาลจากพี่เลี้ยงธุรกิจ เพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและบริการ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. จำนวนSMEที่เข้ารับการอบรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการค้าดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้าและ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	9. จำนวนนักวิจัย SME ที่โครงการผลิตได้	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	10. จำนวนรายงานการวิจัย SME ที่ได้จากโครงการ	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	11. จำนวนผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สร้างจากเทคโนโลยีและนวัตกรรม	ผลิตภัณฑ์	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	12. จำนวนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์	เรื่อง	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	13. จำนวนการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ทางเทคโนโลยีเพื่อประกอบการธุรกิจ	โปรแกรม	การเก็บข้อมูลจาก SME และเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	14. จำนวนคลังและฐานข้อมูลด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม	ฐานข้อมูล	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเข้าถึงตลาด			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒนา
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่สามารถขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ / จำนวนผู้เข้าโครงการรวม	ร้อยละ	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	2. รายได้เพิ่มขึ้นที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากการขยายตลาดในประเทศ	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	3. รายได้เพิ่มขึ้นที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากการขยายตลาดในต่างประเทศ	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	4. รายได้เพิ่มขึ้นที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากตลาด online	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	5. รายได้เพิ่มขึ้นที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากการสร้าง Brand สินค้า	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	6. จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศของ SME ผู้เข้าโครงการ	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	7. จำนวนลูกค้าจากตลาด online ที่เพิ่มขึ้นของ SME ผู้เข้าโครงการ	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	8. จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นในประเทศของ SME ผู้เข้าโครงการ	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	9. จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นในต่างประเทศของ SME ผู้เข้าโครงการ	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	10. รายได้เพิ่มขึ้นที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากการขยายสู่ตลาดชายแดนระหว่างประเทศ	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	11. รายได้เพิ่มขึ้นที่ SME ผู้เข้าโครงการได้รับจากลูกค้าที่ SME ได้จากการออกงานจัดแสดงสินค้า และทำธุรกรรม Business Matching	บาท	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	12. มูลค่าคำสั่งซื้อล่วงหน้าหลังเจรจาจับคู่ธุรกิจ	บาท	การเก็บข้อมูลจาก SME
	13. รายได้เพิ่มจากการขยายตลาดสู่ภูมิภาคอาเซียน CLMV	บาท	การเก็บข้อมูลจาก SME
	14. อัตราการเติบโตของยอดขาย	ร้อยละ	การเก็บข้อมูลจาก SME

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการเข้าถึงตลาด			
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวนบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ารับการอบรมความรู้เรื่องการตลาด และการเข้าถึงตลาด	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. จำนวนSMEที่เข้ารับการอบรมความรู้เรื่องการตลาด และการเข้าถึงตลาด	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. หลักสูตรอบรมความรู้เรื่องการตลาด และเชื่อมโยง SME เข้าถึงตลาด	หลักสูตร	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. จำนวนความเข้มข้นของระยะเวลาการฝึกอบรมเพื่อเชื่อมโยง SME เข้าถึงตลาด	ชั่วโมง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำความรู้เรื่องการตลาด และเชื่อมโยง SME เข้าถึงตลาด	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวนSMEที่เข้ารับการอภิปรายจากพี่เลี้ยงธุรกิจเพื่อเชื่อมโยง SME เข้าถึงตลาด	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อความรู้เรื่องการตลาด และเชื่อมโยง SME เข้าถึง	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. จำนวนSMEที่เข้าโครงการ Business Matching เพื่อการเข้าถึงตลาด	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	9. จำนวนSMEที่เข้าโครงการอบรมความรู้เรื่องการตลาด Digital-Online	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	10. ยอดขายที่ SME ได้จากการออกงานขาย Selling Event	บาท	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	11. จำนวนคู่ค้าเป้าหมายที่ SME ได้จากการออกงาน Business Matching	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	12. จำนวนการสร้างนักการตลาดมืออาชีพสนับสนุนการขาย	ราย	การเก็บข้อมูลจาก SME
	13. จำนวนศูนย์กระจายสินค้าสนับสนุนการตลาด	แห่ง	การเก็บข้อมูลจาก SME
	14. จำนวนเอ้าท์เลท และคิออส ส่งเสริมการขาย	แห่ง	การเก็บข้อมูลจาก SME
	15. จำนวนซัพพลายเออร์สนับสนุนการขาย	ราย	การเก็บข้อมูลจาก SME
	16. จำนวนพี่เลี้ยงโซ่ห่วงส่งเสริมการค้าปลีก	ราย	การเก็บข้อมูลจาก SME
	17. จำนวนคลังและฐานข้อมูลด้านการเข้าถึงตลาด	ฐานข้อมูล	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านหลักธรรมาภิบาล			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒนาฯ
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการที่ดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล / จำนวนผู้เข้า	ร้อยละ	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	2. สัดส่วนจำนวน SME ที่ได้เข้าร่วมการประกวดรางวัลดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล /	ร้อยละ	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สถาบันปวช อิงภาคกรณ กรมพัฒนาธุรกิจ
	3. สัดส่วนจำนวน SME ที่ได้รับรางวัลดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล / จำนวนผู้เข้า	ร้อยละ	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สถาบันปวช อิงภาคกรณ กรมพัฒนาธุรกิจ
	4. จำนวน SME ที่มีจริยธรรม คุณธรรม ต่อพนักงาน ตามมาตรฐาน มรท. 8001	ราย	เอกสารรับรองจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน
	5. จำนวน SME ที่มีจริยธรรม คุณธรรม ต่อผู้ลูกค้า ผลิตเป็นสินค้าที่ดี มีคุณภาพ ปลอดภัย	ราย	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สมอ. อย.
	6. จำนวน SME ที่มีระบบการเงินและระบบบัญชีที่โปร่งใสได้มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือ	ราย	เอกสารรับรองจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวน SME ที่มีความตระหนัก และดำเนินการบริหารจัดการที่ดี	ราย	การเก็บข้อมูลจาก SME
	2. จำนวน SME ที่ประกอบการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และรับผิดชอบต่อ	ราย	การเก็บข้อมูลจาก SME
	3. จำนวน SME ที่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล	ราย	การเก็บข้อมูลจาก SME
	4. จำนวนคลังและฐานข้อมูลด้านธรรมาภิบาล	ฐานข้อมูล	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำ SME เพื่อการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวน SME ที่เข้ารับการอภิบาลจากพี่เลี้ยงธุรกิจ เพื่อการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒนาฯ
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบต่อสังคม
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม / จำนวนผู้เข้าโครงการรวม	ร้อยละ	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	2. สัดส่วนจำนวน SME ที่ได้เข้าร่วมการประกวดรางวัลดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม / จำนวนผู้เข้าโครงการ	ร้อยละ	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบต่อสังคม เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม (CSR – DIW)
	3. สัดส่วนจำนวน SME ที่ได้รับรางวัลดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม / จำนวนผู้เข้าโครงการ	ร้อยละ	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบต่อสังคม เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม (CSR – DIW)
	4. จำนวน SME ที่มีมาตรฐานแรงงานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Accountability 8000 : SA 8000)	ราย	เอกสารรับรองมาตรฐาน SA 8000
	5. จำนวน SME ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนและสังคม การสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือเครือข่ายอื่นๆ ในการพัฒนาสังคม	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	6. จำนวนข้อร้องเรียนเรื่องชุมชนและสังคมที่ SME แก้ไขได้สำเร็จ	เรื่อง	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	7. จำนวน SME ที่มีกรรับฟังข้อมูลหรือทำประชาพิจารณ์ต่อการดำเนินการที่ส่งผลกระทบท่อสังคมโดยรวม	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม			
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวนบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ารับการอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. จำนวนSMEที่เข้ารับการอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. หลักสูตรอบรม SME เพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	หลักสูตร	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. จำนวนความเข้มข้นของระยะเวลาการฝึกอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อ	ชั่วโมง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำ SME เพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวนSMEที่เข้ารับการอภิบาลจากพี่เลี้ยงธุรกิจ เพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. จำนวนการสร้างงานสร้างอาชีพให้บุคลากรในท้องถิ่น	ราย	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	9. จำนวนการสร้างธุรกิจท้องถิ่นรองรับการจ้างงานในชุมชน	ราย	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	10. จำนวนการปรับสภาพแวดล้อมรอบๆ สถานประกอบการ เพื่อการอยู่ร่วมกันกับชุมชน	แห่ง	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	11. จำนวนการสร้างผู้ประกอบการแบบ Micro Enterprise	ราย	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ
	12. จำนวนคลังและฐานข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ฐานข้อมูล	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDPsme/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒนา
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. สัดส่วนจำนวน SME ผู้เข้าโครงการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม / จำนวนผู้เข้าโครงการรวม	ร้อยละ	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	2. สัดส่วนจำนวน SME ที่ได้เข้าร่วมการประกวดรางวัลดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม / จำนวนผู้เข้าโครงการ	ร้อยละ	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
	3. สัดส่วนจำนวน SME ที่ได้รับรางวัลดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม / จำนวนผู้เข้าโครงการ	ร้อยละ	เอกสารรับรองจากหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
	4. จำนวน SME ที่ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรอง ฉลากเขียว	ราย	เอกสารรับรองจากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
	5. จำนวน SME ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือเครือข่ายอื่นๆ ในการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	6. จำนวน SME ที่มีจัดการ และขึ้นทะเบียนแสดงฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint Label) บนผลิตภัณฑ์	ราย	เอกสารรับรองจากองค์การบริหารก๊าซเรือนกระจก สถาบันสิ่งแวดล้อม
	7. จำนวน SME ที่ได้รับข้อร้องเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมลดลง	ราย	การสำรวจติดตามผลจาก SME
	8. จำนวนข้อร้องเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ SME แก้ไขได้สำเร็จ	เรื่อง	การสำรวจติดตามผลจาก SME

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม			
ระดับผลผลิต (Output)	1. จำนวนบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ารับการอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม	คน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. จำนวนSMEที่เข้ารับการอบรมการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. หลักสูตรอบรม SME เพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม	หลักสูตร	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. จำนวนความเข้มข้นของระยะเวลาการฝึกอบรมการดูแลสิ่งแวดล้อม	ชั่วโมง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการรับคำปรึกษาแนะนำ SME เพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแล	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวนSMEที่เข้ารับการอภิบาลจากพี่เลี้ยงธุรกิจ เพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแล	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนครั้งของการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อการดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสิ่งแวดล้อม	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. จำนวน SME ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 14000	ราย	เก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานโครงการ และสถาบันสิ่งแวดล้อม
	9. จำนวนการประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และประหยัดพลังงาน	ราย	เก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานโครงการ กรมโรงงานอุตสาหกรรม และสถาบันสิ่งแวดล้อม
	10. จำนวนคลังและฐานข้อมูลด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม	ฐานข้อมูล	การเก็บข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการพัฒนาคลัสเตอร์			
ระดับผลกระทบ (Impact)	สัดส่วน GDP SME/ GDPประเทศ	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากสภาพัฒนาฯ
	สัดส่วนมูลค่าการส่งออก SME / มูลค่าการส่งออกรวม	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากกรมศุลกากร
	สัดส่วน GDPsme-gt / GDPsme	ร้อยละ	เอกสารรายงานจากหน่วยงานรับผิดชอบ
ระดับผลลัพธ์ (Outcome)	1. ยอดขายที่เพิ่มขึ้นของ SME	บาท	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. ต้นทุนที่ลดลงของ SME	บาท	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. จำนวนจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	คน	เอกสารจากกรมการจัดหางาน หรือกรมสวัสดิการแรงงาน
	4. มูลค่าการลงทุนร่วมกันในธุรกิจใหม่ของสมาชิกคลัสเตอร์	บาท	เอกสารจดทะเบียนธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม
	5. มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของคลัสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับ New Economy (E-commerce, Green Technology)	บาท	เอกสารจดทะเบียนธุรกิจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
	6. มูลค่าการบริหารจัดการที่ลดลงของกลุ่มคลัสเตอร์	บาท	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

หัวข้อ	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	วิธีการจัดเก็บข้อมูล
ด้านการพัฒนาคลัสเตอร์			
ระดับผลผลิต (Output)	1. แผนพัฒนาเครือข่าย SME (Cluster Roadmap)	แผน	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	2. เครือข่าย SME ได้รับการพัฒนา	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	3. ผู้ประกอบการ SME ในเครือข่ายได้รับการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	4. ผู้ประกอบการ SME ในเครือข่ายมีโอกาสทางการตลาดเพิ่มขึ้น	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	5. จำนวนครั้งของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพธุรกิจ	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	6. จำนวนรายผู้ประกอบการที่ได้รับคำปรึกษาเชิงลึก	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	7. จำนวนผู้ประสานงานพัฒนาคลัสเตอร์ (CDA) ได้รับการพัฒนา	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	8. ค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการจ่ายในกิจกรรมโครงการ	บาท หรือ %	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	9. จำนวนผู้ให้บริการคำปรึกษา (Business Service Provider-BDS) ที่เข้าร่วมดำเนินการโครงการ	ราย	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	10. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการร่วมกิจกรรม	%	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	11. ความถี่ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันและความยั่งยืนของกลุ่ม	ครั้ง	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ
	12. จำนวนคลังและฐานข้อมูลด้านการพัฒนาคลัสเตอร์	ฐานข้อมูล	เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

3. การวิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด

ทีมที่ปรึกษาสถาบันคีนันฯจะใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดคลัสเตอร์ของ UNIDO⁶ เป็นหลัก เพื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดในคู่มือการบริหารติดตามผลการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

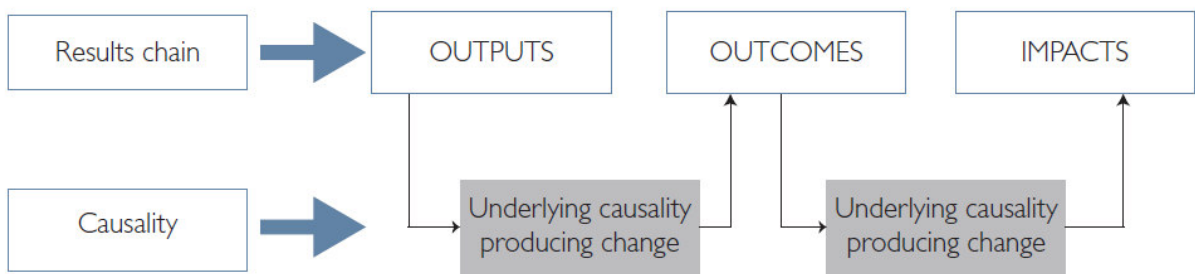
3.1. Project's results chain(UNIDO)

ในการบริหารโครงการเพื่อติดตามและประเมินผลโครงการนั้นจำเป็นต้องเข้าใจถึง ความเชื่อมโยงเชิงเหตุผล (Result chain) ซึ่งหมายถึง การที่กิจกรรมในโครงการส่งผลเชื่อมโยงไปสู่ผลผลิตที่คาดหวัง(expected output) และ ผลลัพธ์(outcomes) และส่งผลถึงผลกระทบ(impact) ความเชื่อมโยงเชิงเหตุผลจะช่วยให้เข้าใจถึงสมมติฐานต่างๆที่จะทำให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จ ซึ่งรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีดังนี้

- *กิจกรรม* หมายถึงกิจกรรมที่ดำเนินการโดยหน่วยปฏิบัติ(implementing agency) ซึ่งผู้ดำเนินการคือ พนักงานหรือผู้รับจ้างช่วง และ ดำเนินกิจกรรมในลักษณะ ประสานหรือสร้างกิจกรรมเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ และการให้คำแนะนำในการพัฒนากลยุทธ์ต่างๆ
- *ผลผลิต* หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นโดยทันที เช่น กระบวนการ สินค้า และบริการที่เป็นผลจากการดำเนินกิจกรรม เช่น คู่มือฝึกอบรม รายงานประเมินสถานะ รายงานวิจัยหรือ แผนกลยุทธ์ ซึ่งหากจัดกิจกรรมฝึกอบรม ผลผลิตคือ ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติที่เปลี่ยนแปลง เมื่อบุคคลหรือกลุ่มเข้าร่วมในกิจกรรม เพราะเราเป็นผู้ควบคุมคุณภาพของกิจกรรมที่เราดำเนินการ
- *ผลลัพธ์* หมายถึง การสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของพฤติกรรม หรือ กระบวนการ ของผู้เข้าร่วมซึ่งถูกโน้มน้าว โดยทางตรงหรือทางอ้อม บางส่วนหรือทั้งหมด โดยตั้งใจหรือไม่ โดยเป็นผลจากกิจกรรมโครงการหรือผลผลิตโครงการ กิจกรรมโครงการส่งผลเพียงบางส่วนในการสร้างผลลัพธ์ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยปฏิบัติ ในการพัฒนาคลัสเตอร์ผลลัพธ์ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ร่วมมือกัน อาทิ การร่วมกันออกแบบ หรือ ดำเนินการโดยผู้มีส่วนได้เสียในคลัสเตอร์ (cluster stakeholder) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวม(collective efficiency) ซึ่งมักอยู่ใน 3 กรณีดังนี้

⁶ Effective Monitoring for Pro-poor Cluster Development, Guidelined for Practitioners, UNIDO, 2012

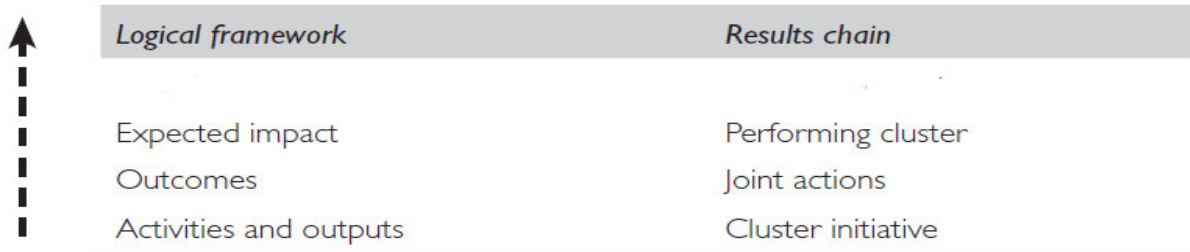
- ความร่วมมือระหว่างองค์กร(Inter-firm collaboration) เช่น การลงทุนร่วมกัน การขายร่วมกัน การร่วมซื้อวัตถุดิบหรือเครื่องจักร และการร่วมลงทุนในธุรกิจ
- การพัฒนาการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน อาทิ สถาบันการศึกษา ในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ สถาบันการเงิน ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินให้ SME เข้าถึงได้ หรือ การพัฒนาหน่วยให้บริการธุรกิจ (business development service-BDS) ให้มีบริการที่หลากหลาย
- การปรับนโยบายให้เอื้อต่อธุรกิจ(Business-friendly policy initiatives) อาทิ การปรับปรุงกฎหมาย การสนับสนุนในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างรัฐและเอกชน
- ผลกระทบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในระยะยาว ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพของประชาชนและสถานะแวดล้อมเชิงโครงสร้างที่ลดความยากจน การพัฒนาความอยู่ดีกินดีของประชาชน และ ป้องกันหรือรักษาสภาพแวดล้อม เนื่องด้วยระยะเวลายาวนาน(long time-horizon) และมีบริบทที่เกี่ยวข้องมากมาย กิจกรรมในโครงการจะส่งผล(บางส่วนและโดยอ้อม) ต่อผลเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในสังคม ผลกระทบในระดับคลัสเตอร์นั้นวัดจากความเกี่ยวข้องหรือความพยายามของผู้มีส่วนได้เสียในคลัสเตอร์ ซึ่งประกอบด้วย 3 มิติ ดังนี้
 - ด้านเศรษฐกิจ เช่น ผลกำไร นวัตกรรม ยอดขาย
 - ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การลดของเสียและมลภาวะ
 - ด้านสังคม เช่น สภาพการทำงานที่ดีขึ้น การเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจกับชุมชนที่เข้มแข็ง

รูปที่ 8 The results chain

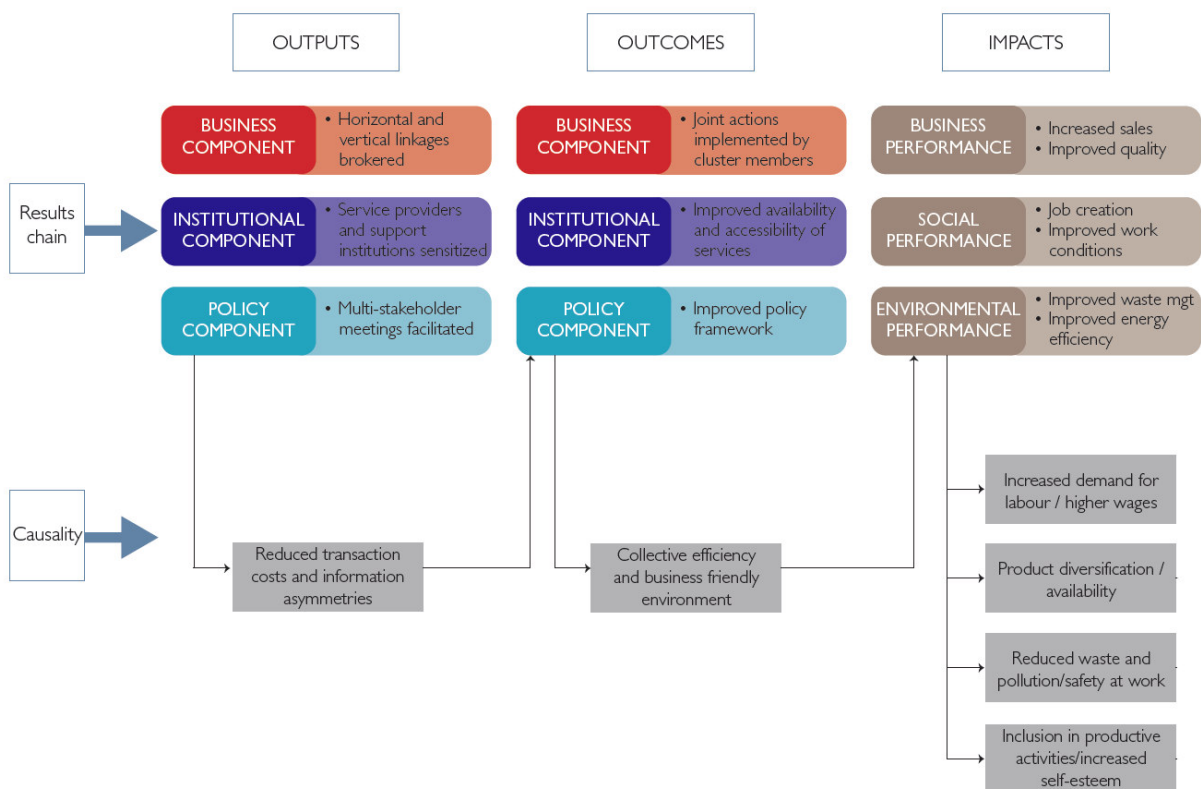
ทั้งนี้รายละเอียดในความเชื่อมโยงเชิงเหตุผล จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความเชื่อมโยงสู่

Logical Framework ดังแสดงในรูปด้านล่าง

รูปที่ 9 เปรียบเทียบระหว่าง Logical framework และ Results chain

สำหรับตัวชี้วัดในแต่ละมิติและ ระดับของโครงการพัฒนาคลัสเตอร์มีดังนี้

รูปที่ 10 Results chain ของโครงการพัฒนาคลัสเตอร์

รายละเอียดของตัวชี้วัดในแต่ละมิติและระดับแสดงในภาคผนวก ข

3.2. วิเคราะห์ตัวชี้วัดของโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME

เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดของโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME เทียบกับ มิติตัวชี้วัดของ UNIDO พบว่า ตัวชี้วัดทั้งในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ ส่วนใหญ่อยู่ในมิติด้าน ธุรกิจ(Business) และรองลงมาคือ โครงสร้าง ความเป็นสถาบัน(Institutional) ของคลัสเตอร์ ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ตัวชี้วัดในโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME เทียบกับ มิติตัวชี้วัดของ UNIDO

		UNIDO component			
ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)		KPI	Business	Institutional	Policy
1	แผนพัฒนาเครือข่าย SME (Cluster Roadmap)	54 แผน		X	
2	เครือข่าย SME ที่ได้รับการพัฒนา	54 เครือข่าย		X	
3	ผู้ประกอบการ SME ในเครือข่ายได้รับการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	10,000 ราย	X		
4	ผู้ประกอบการ SME ในเครือข่ายมีโอกาสทางการตลาดเพิ่มขึ้น	1,500 ราย	X		
ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)					
1	เครือข่าย SME ที่ได้รับการพัฒนา มีความเข้มแข็ง	54 เครือข่าย		X	
2	ผู้ประกอบการ SME มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	1,000 ล้านบาท	X		
3	ผู้ประกอบการ SME สามารถลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ	150 ล้านบาท	X		

ตัวชี้วัดผลลัพธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อตัวชี้วัดผลกระทบ เมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของ UNIDO พบข้อพึงสังเกตที่สำคัญดังนี้

1. **วิธีการวัดความเข้มแข็งของเครือข่าย SME ภายใต้โครงการยังไม่มี ความชัดเจน** และเป็น การประเมินความเข้มแข็งโดยผู้ประกอบการเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นปัญหาในด้านความน่าเชื่อถือของ ข้อมูล (Reliability) ผู้นำคลัสเตอร์จะประเมินในมิติด้านการสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย และ ด้านการร่วมมือกันในการพัฒนาธุรกิจ (รายละเอียดในหน้า 2/2 ภาคผนวก ข ของคู่มือการ บริหารติดตามผลการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ใน 18 กลุ่มจังหวัด)
2. **การวัดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ** ของเครือข่ายและผู้ประกอบการ ในด้านยอดขาย มูลค่าการ ส่งออก กำไรสุทธิ มูลค่าการจ้างงาน และเงินลงทุนร่วมกัน ใช้วิธีการประเมินโดยผู้ประกอบการ เอง ปัญหาที่เกิดขึ้นคือความถูกต้องของข้อมูล (Source of verification) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สสว.อาจเชื่อมโยงข้อมูลจากข้อมูลงบกำไร ขาดทุน งบดุล ที่วิสาหกิจยื่นต่อกรมพัฒนา ธุรกิจการค้าในแต่ละปี นอกจากนี้การดำเนินโครงการที่ค่อนข้างสั้น 4-6 เดือน ทำให้ยากต่อการ วัดความเปลี่ยนแปลงของผลประกอบการอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการ
3. **คลัสเตอร์ในประเทศไทย ระดับในการพัฒนายังอยู่ในระยะเริ่มแรกเท่านั้น** จึงยังไม่ได้พัฒนา ตัวชี้วัดในด้านโครงสร้างคลัสเตอร์ (Institutional component) อาทิ ไม่มีการสร้างตัวชี้วัดเพื่อ วัดคุณภาพของผู้ให้บริการ (Business Development Service) เหมือนกับคลัสเตอร์ที่มีระดับ

การพัฒนาที่สูงขึ้น หรือ ตัวชี้วัดที่คลัสเตอร์แต่ละแห่งเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย (Policy component)

4. **ความเกี่ยวข้องของสมาชิกต่อกลุ่มคลัสเตอร์ (level of involvement)** เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคลัสเตอร์ สมาชิกต้องร่วมกิจกรรมของกลุ่มคลัสเตอร์ที่กำหนดขึ้นในโครงการ เช่น การร่วมลงทุน ร่วมขาย ร่วมจัดซื้อวัตถุดิบ ร่วมทุน ซึ่งวัดโดยจำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งวิธีในการวัดนอกจากวิธีเชิงปริมาณแล้ว เพื่อให้มีความสมบูรณ์ของข้อมูลมากขึ้นควรเพิ่มวิธีเชิงคุณภาพ อาทิ การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ หรือ การสำรวจข้อมูลธุรกิจทุกๆครึ่งปี

4. การวิเคราะห์และเสนอแนะตัวชี้วัดที่จะใช้ในการพัฒนา SME ในช่วงระยะเวลาต่อไป

การคาดการณ์จากองค์กรระดับโลกเป็นจำนวนมากว่าผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกแห่งอนาคต ที่จะเกิดขึ้นเร็วๆ นี้ โดย Forbes⁷ องค์กรที่ปรึกษาด้านธุรกิจระดับโลก บริษัท Ernst & Young Global Limited⁸ หนึ่งในสี่บริษัทตรวจสอบบัญชี ที่ใหญ่ที่สุดในโลก และบริษัท Frost & Sullivan⁹ องค์กรให้คำปรึกษาและวิจัยระดับโลกทางด้านธุรกิจและเศรษฐกิจ คาดการณ์ว่าในปี 2025 หรือ ปี พ.ศ. 2568 นั้น กระแสโลกแห่งอนาคตจะมีผลกระทบต่อด้านธุรกิจ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน โดยมีแนวโน้มสำคัญ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 สรุปแนวโน้มกระแสโลกแห่งอนาคต

Megatrends	Forbes	Ernst & Young	Frost & Sullivan
1. Urbanization – City as a Customer	✓	✓	✓
2. Bricks and Clicks – Digital Future	✓	✓	✓
3. Infrastructure Development	-	✓	✓
4. Smart is the New Green	✓	✓	✓
5. Innovating to Zero	✓	-	✓
6. Health reimagined, Wellness and Well Being	✓	✓	✓

⁷ Forbes, 2014. The 10 Social And Tech Trends That Could Shape The Next Decade. อ้างอิงจาก <http://www.forbes.com/sites/sarwantsingh /2014/05/12/the-top-10-mega-trends-of-the-decade/> (เข้าถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2558).

⁸ Ernst & Young Global Limited. 2015. Megatrends 2015 Making sense of a world in motion. อ้างอิงจาก [http://www.ey.com/Publication /wLUAssets/ey-megatrends-report-2015/\\$FILE/ey-megatrends-report-2015.pdf](http://www.ey.com/Publication /wLUAssets/ey-megatrends-report-2015/$FILE/ey-megatrends-report-2015.pdf) (เข้าถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2558).

⁹ Frost & Sullivan. 2014. Mega trends Defining our future: Are you ready?. อ้างอิงจาก <file:///D:/OSMEP/lain-Jawad-IPA-Forum-2014-Presentation.pdf> (เข้าถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2558).

Megatrends	Forbes	Ernst & Young	Frost & Sullivan
7. Social Trends Changing	✓	-	✓
8. Future of Energy - Resourceful planet	✓	✓	✓
9. Future of Mobility	✓	-	✓
10. Connectivity and Convergence	✓	-	✓

แนวโน้มกระแสโลกอนาคตทั้ง 10 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. Urbanization – City as a Customer

การเปลี่ยนแปลงของประชากรชนบท เมืองมหานคร และอภิมหานครของโลกกำลังจะเปลี่ยนไป โดยจำนวนประชากรโลกเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.53-0.86 เปอร์เซ็นต์ต่อปี ซึ่งจะทำให้ในปี 2025 หรือ พ.ศ. 2568 นั้นมีประชากรโลกรวมทั้งสิ้นประมาณ 8.01 พันล้านคน¹⁰ โดยประชากรจากเมืองขนาดเล็กจะเคลื่อนย้ายไปยังเมืองขนาดใหญ่กว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งอภิมหานคร เช่น อภิมหานครโตเกียว อภิมหานครเดลี และอภิมหานครมุมไบ โดยอภิมหานครเหล่านี้จะเป็นศูนย์กลางทางการค้าการลงทุนจากทั่วทุกมุมโลก ประหนึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ที่มีลูกค้าคือ เมืองขนาดเล็กกว่า มาใช้บริการ โดยมีการคาดการณ์ว่าอภิมหานครบางเมือง อาทิ กรุงโซล และกรุงบรัสเซลส์ เป็นต้น อาจมีการขยับขึ้นในเวทีสหประชาชาติเนื่องจากสามารถสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจและความร่ำรวยให้กับประเทศนั้นๆ ได้

2. Bricks and Clicks – Digital Future

รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่กำลังจะเปลี่ยนไป คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมองข้ามการดำเนินธุรกิจและธุรกรรมผ่านอินเทอร์เน็ต หรือธุรกิจอีคอมเมิร์ซ (E-Commerce companies) ซึ่งจะกลายมาเป็นบรรทัดฐานการดำเนินธุรกิจของโลกที่ร้านค้าทุกร้านจะไม่มีอยู่ในรูปกายภาพอีกต่อไป แต่จะกลายเป็นร้านค้าเสมือนจริงในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งการซื้อขาย สินค้าทั้งหมดจะอยู่ในรูปแบบ online ทั้งสิ้น โดยธุรกิจ B2C (Business-to-Consumer) มากกว่าร้อยละ 19 ของโลก ที่ประกอบกิจการแบบ online นี้จะมียอดขายรวมที่คาดการณ์ไว้

10

United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, 2015. Data query. อ้างอิงจาก <http://esa.un.org/unpd/wpp/DataQuery/> (เข้าถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2558).

ประมาณ 4.3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 155 ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. 2568 ในส่วนร้านค้าปลีกแบบ B2B (Business-to-Business) นั้น มีแนวโน้มจะขยายตัวและพร้อมที่จะก้าวไปสู่การลงทุนในหุ้นมากขึ้น และคาดว่าจะมีการซื้อขายหุ้นใหม่ๆ ของบริษัทใหม่ล่าสุดที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ IPOs (Initial public offering) มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

3. Infrastructure Development

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเท่าที่จำเป็นโดยมีจิตสำนึกสาธารณะเป็นหลัก ซึ่งจำเป็นต้องทบทวน เปลี่ยนแปลงความคิดในด้านนโยบาย การวางแผน การออกแบบก่อสร้าง ใช้งาน และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าเหมาะสมและมีความยั่งยืนเพื่อให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของสังคมที่รวดเร็ว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยั่งยืนนี้จะทำได้โดยความร่วมมือของผู้จัดทำนโยบายภาครัฐ และภาคเอกชน ที่จะต้องวางแผนร่วมกันที่จะทำให้เกิดการลงทุนที่ยั่งยืน เช่น รางรถไฟ ทางหลวง สะพาน ท่าเรือ สนามบิน ระบบชลประทานและน้ำประปา พลังงาน โทรคมนาคม และไฟฟ้า เป็นต้น

4. Smart is the New Green

เทคโนโลยีล้ำสมัยต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากผู้เล่นในอุตสาหกรรมด้าน IT ซึ่งนำแนวคิดสีเขียวมาใช้ผลิตนวัตกรรมที่ห่วงใยโลกและสิ่งแวดล้อมซึ่งเรียกว่าเป็นผลิตภัณฑ์อัจฉริยะ “smart products” สามารถเชื่อมต่อ และมีความสามารถในการตรวจจับ ประมวลผล รายงาน และปฏิบัติการได้อย่างแม่นยำ ซึ่งผลิตภัณฑ์อัจฉริยะเหล่านี้จะอยู่รอบตัวของเรา ตั้งแต่ เสื้อผ้า นาฬิกา โทรศัพท์ ไปจนถึงสิ่งปลูกสร้างอัจฉริยะและเมืองอัจฉริยะ เป็นต้น โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี 2020 ผู้ซื้อ-ขายในตลาดนวัตกรรมอัจฉริยะเหล่านี้จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้รวบรวม (ผู้ให้บริการจากต้นจนจบ) ผู้ให้บริการเชื่อมโยง (อุปกรณ์เชื่อมโยงข้อมูล และผู้ให้บริการการเชื่อมต่อสัญญาณ) ผู้ขาย (ผู้จัดหา/ขาย ผลิตภัณฑ์และสินทรัพย์) และผู้จัดหาผู้ให้บริการ (ผู้บริหารและจัดการการให้บริการ)

5. Innovating to Zero

แนวความคิดศูนย์ หรือนวัตกรรมเพื่อความเป็นศูนย์ คือแนวความคิดใหม่ที่ต้องการลดสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือสิ่งที่ไม่ต้องการ ให้ลดลงเรื่อยๆ จนเหลือศูนย์ หรือไม่มีเลย อาทิ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีข้อบกพร่องเลย การลดการปล่อยมลพิษจากยานยนต์ให้เหลือศูนย์ การลดอุบัติเหตุและอาชญากรรมให้เหลือศูนย์ และการรณรงค์ให้เมืองและสิ่งปลูกสร้างลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิสู่ชั้นบรรยากาศให้เหลือน้อย

ที่สุดหรือไม่มีเลย เป็นต้น โดยในปัจจุบันมีองค์กรจำนวนมากได้นำแนวคิดนี้ไปปฏิบัติใช้และถือเป็นหนึ่งใน
กุญแจสำคัญในการดำเนินธุรกิจด้วย

6. Health reimagined, Wellness and Well Being

กระแสโลกอนาคตด้านสุขภาพ และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีนี้เป็นหนึ่งในด้านที่สำคัญที่สุดซึ่งจะมี
ผลกระทบไปจนถึงปี 2050 หรือปี พ.ศ. 2593 โดยสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีนี้จะเน้นไปที่การให้ความสำคัญ
กับสุขภาพชีวิตของมนุษย์ในมุมมอง 3 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ การพัฒนาทางด้าน
วิทยาการทางการแพทย์และสุขภาพในอนาคตจึงครอบคลุมความหมายของการรักษาสุขภาพไปสู่การป้องกัน
มวลชนจากโรคร้ายด้วย

7. Social Trends Changing

กลุ่มสังคมแบบใหม่จะถูกจัดประเภทออกไปในหลายรูปแบบ โดยมีชื่อเรียกกลุ่มเกิดขึ้นใหม่เป็นจำนวน
มากตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี โดยการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นนี้มีการคาดการณ์ว่าจะมี กลุ่มชนชั้นกลางรุ่นใหม่ กลุ่มประชากรผู้สูงอายุ กลุ่มชน
ชั้นมันสมองที่ย้อนกลับสู่ภูมิภาค กลุ่มเศรษฐกิจฮาลาล กลุ่มคนรักเพศเดียวกัน กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีทัศนคติต่อ
การเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป กลุ่มพลังผู้หญิงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และกลุ่มส่งเสริมพลังอำนาจของผู้หญิง เป็นต้น

8. Future of Energy - Resourceful planet

กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานจะรวมเข้ากับอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันเพื่อพัฒนาให้เกิดการใช้
พลังงานอย่างมีคุณค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีกุญแจสำคัญในการมุ่งเน้นการพัฒนาเรื่อง โครงข่าย
ไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) ระบบพลังงานไฟฟ้าต่อเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ต (Energy
Internet) การลดการใช้พลังงานถ่านหินและการขุดเจาะน้ำมัน และการลดการทำเหมืองในทะเลลึก เป็นต้น
ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าจะมีการผลิตพลังงานในระดับที่เล็กลงเพิ่มขึ้น เช่น การผลิตและเก็บรักษาพลังงานจาก
พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น

9. Future of Mobility

ในอนาคต ผู้คนและองค์กรต่างๆ จะมีความต้องการในการใช้ยานพาหนะส่วนตัวมากขึ้น จากที่หนึ่งไป
ยังอีกที่หนึ่งโดยการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางนั้นจะเชื่อมต่อกับระบบเทคโนโลยีอัจฉริยะ ทำให้ทำ
โดยสารหนึ่งใบสามารถเดินทางไปได้หลายที่ด้วยเวลารวดเร็วและใช้บริการได้กับยานพาหนะหลายรูปแบบ
เพราะระบบขนส่งมีการเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่าย อีกทั้ง ยังมีการเคลื่อนย้ายด้วยระบบไฟฟ้า เช่น รถยนต์ที่
เปลี่ยนจากการใช้พลังงานเชื้อเพลิงมาขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าแทน ซึ่งจะเติมพลังงานด้วยการชาร์จไฟฟ้า

เข้าไปในแบตเตอรี่เมื่อมีการขับเคลื่อน ในอนาคตจึงคาดว่าจะมีสถานีให้บริการเติมไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น รวมถึง การพัฒนาระบบชาร์จไฟแบบไร้สายด้วย

10. Connectivity and Convergence

ในอนาคตจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง 5 พันล้านคน โดยกว่าครึ่งของผู้ใช้จะเข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านทาง อุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์และแท็บเล็ต และมีการประมาณการว่าจะมีอุปกรณ์ประมาณ 8 หมื่นล้านชิ้นที่ เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้จากทั่วทุกมุมโลก ซึ่งเทคโนโลยีที่จะเชื่อมต่อและบรรจบถึงกันได้ระหว่างอุตสาหกรรม ได้แก่ พลังงาน สิ่งแวดล้อม ยานยนต์ การบิน การก่อสร้าง สาธารณสุขและการสื่อสาร การรักษาสุขภาพ และ ยานพาหนะที่ไม่ต้องใช้คนขับ เป็นต้น

จากแนวโน้มกระแสโลกอนาคตทั้ง 10 ด้านนั้น สสว. ควรให้การส่งเสริมประเภทธุรกิจ Start-up ที่ สอดคล้องกับกระแสโลกอนาคต ตลอดจนสร้างมาตรการสนับสนุนใน development theme อาทิ Access to finance, Access to market และ Access to technology เพื่อสร้างความได้เปรียบแข่งขันสำหรับ กลุ่มธุรกิจเหล่านี้ต่อไป